

ÄGARSTYRNING
STATSRÅDETS KANSLI

Statsrådets kansli Avdelningen för ägarstyrning Årsberättelse 2008

Statsrådets kansli
Avdelningen för ägarstyrning
Årsberättelse 2008

Innehåll

1	Ministerns inledande ord	5
2	Inledning	7
3	Statens ägarstyrning	9
3.1	Centraliserad ägarstyrning	9
3.2	Ägarstyrningens målsättningar	9
3.3	Lagstiftning om statens ägarstyrning	10
3.4	Beslut och ställningstaganden som normerar ägarstyrningen	11
3.5	Förvaltningen av statens bolagsinnehav år 2008	12
3.5.1	Allmän beskrivning	12
3.5.2	Staten blev Elisa Abp:s största ägare	12
3.5.3	Grundandet av Solidium Oy	14
4	Statens aktieportfölj	15
4.1	Utvecklingen av portföljens marknadsvärde	15
4.2	Börsportföljens avkastning	18
4.3	Utvecklingen av de börsnoterade bolagens totalvärde i förhållande till branschen	20
4.4	Vikterna i statens börsportfölj	21
4.5	Utvecklingen av portföljens totala värde 2004–2008	21
4.6	Utdelningsavkastning och utdelningsrelation	23
5	Bolagsöversikter	26
5.1	Börsbolag som följs upp av ägarstyrningsavdelningen	26
5.2	Solidiumbolagen	37
5.3	Onoterade bolag som verkar på marknadsvillkor, omsättning över 25 M€	58
5.4	Onoterade bolag som är verksamma på marknadsvillkor, omsättning under 25 M €	89

7 Effektivitet**104**

7.1	Utdelningar	105
7.2	Försäljningar och köp	105
7.3	Ägararrangemang	106
7.4	Omsättning	107
7.5	Personal	108
7.6	Investeringar	108
7.7	Skatter	108
7.8	Verksamhetsenheter	108

Bilagor**109**

Bilaga 1	Centrala nyckeltal	109
Bilaga 2	Statsrådets principbeslut 7.6.2007 om statens ägarpolitik	111
Bilaga 1	Samarbetet mellan SRK:s avdelning för ägarstyrning och ministerierna i ägarstyrningen av för staten strategiskt viktiga bolag som är verksamma på marknadsvillkor	118
Bilaga 2	Rollen hos SRK:s avdelning för ägarstyrning i ägarstyrningen av bolag som sköter statliga specialuppgifter	121
Bilaga 3	Ställningstagande av finanspolitiska ministerutskottet 7.6.2007	124
Bilaga 4	De centrala bestämmelserna i 2007 års ägarstyrningslag	130
Bilaga 5	Aktiebolagslagen och behörigheten enligt den	133
Bilaga 6	Värdepappersmarknadslagens insiderbestämmelser	134
Bilaga 7	Informationskällor	136

1 Ministerns inledande ord

En period av exceptionellt snabb tillväxt förbyttes 2008 snabbt till en omfattande internationell ekonomisk kris. De året innan inledda produktionsnedskärningarna inom skogsindustrin och fabriksnedläggningarna fortsatte. Den ekonomiska recession som i september börjat som en utländsk kris inom finansbranschen hade på ett par månader drabbat en betydande del av real-ekonomin.

De statsägda bolagen klarade sig inte undan den försämrade ekonomiska situationen. Detta ledde dels till eftertryckliga krav på att bl.a. rädda arbetsplatser och dels förväntades staten vidta åtgärder som tog hänsyn till andra ägare. Den statliga ägaren kan emellertid inte kräva att företag som är utsatta för internationell konkurrens ska avhålla sig från anpassningsåtgärder. Inget företag kan på sikt bedriva olönsam verksamhet.

Krisen skapar också situationer där det är viktigt att handla snabbt. En sådan situation konkretiserades då en isländsk investerare meddelade sin avsikt att avstå från sitt innehav på närmare 15 procent i Elisa Abp. Tack vare ett framgångsrikt samarbete kunde ett stabilt inhemskt ägande snabbt ordnas för denna viktiga del av vår infrastruktur. Det var emellertid nödvändigt att ompröva statens möjligheter att fatta snabba beslut.

I december fattades ett beslut om att koncentrera statens minoritetsinnehav i åtta börsbolag till Solidium Oy. Bolaget ombildades till ett helt statsägt aktiebolag som både kan sälja och köpa aktier.

Solidium blev ett nytt blåvitt instrument för statens ägarpolitik. Instrumentet används framförallt för att förvalta nationella ägarintressen. Solidium kan – ensamt eller tillsammans med andra aktörer – köpa aktier i bolag vilkas ägande anses ligga i nationens intresse, t.ex. med tanke på försörjningssäkerheten.

Med statens ägarstyrning som utgångspunkt var 2008 bl.a. det första hela verksamhetsåret då ägarstyrningen var centraliserad. Ägarpolitikens stora utmaning är att sammanjämka de samhällseliga förväntningarna, företagets behov att anpassa sin verksamhet till förändrade ekonomiska förhållanden och, för vissa bolags vidkommande, till de börsetiska reglerna.

Under det gångna året har vi tydligt kunnat se nyttan av den centraliserade ägarstyrningen. Genom systemet med en ansvarig minister har beslutsprocessen blivit tydligare och snabbare och besluten konsekventare. Det kan konstateras att de ärenden som ansluter sig till statens ägande har kunnat behandlas i en positiv anda av finanspolitiska ministerutskottet.

Centraliseringen har lett till att analyseringen av ägarstyrningen fått ökade resurser, vilket har resulterat i att beslutsfattandet har kunnat baseras på ett bättre utgångsmaterial. Rapporteringen om statens bolagsinnehav har också blivit mångsidigare. Som ett exempel kan nämnas denna årsberättelse, som på ett heltäckande sätt belyser statens agerande som långsiktig ägare samt utvecklingen av dess bolagsinnehav.

I början av 2008 trädde den nya lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning i kraft.

Redan ett års erfarenheter visar att lagreformen behövdes. Behörighetsfördelningen mellan riksdagen och statsrådet i fråga om statens bolagsinnehav har förtydligats, vilket i sin tur gynnar förutsättningarna för en aktiv ägarstyrning. De nya bestämmelserna möjliggör smidigare företagsregleringar och aktieförsäljningar.

Jyri Häkämies

Ansvarig minister för statens ägarstyrning

2 Inledning

Denna årsberättelse behandlar ägarstyrningen i de bolag som under år 2008 förvaltades av statsrådets kanslis avdelning för ägarstyrning.

Vid ingången av år 2008 förvaltade ägarstyrningsavdelningen statens aktieinnehav i 38 bolag, varav 12 var börsnoterade. Dessutom äger staten 15 bolag med specialuppgifter. Dessa förvaltas av ministerierna för de verksamhetsområden som bolagen hör till.

I oktober 2008 beslöt statsrådet att statens aktier i åtta icke-strategiska börsbolag (Kemira Oyj, Metso Abp, Outokumpu Oyj, Rautaruukki Abp, Sampo Abp, Sponda Oyj, Stora Enso Oyj och TeliaSonera AB) ska överföras till det helt statsägda bolaget Solidium Oy. Denna årsberättelse omfattar också dessa åtta börsbolag som från statens synpunkt inte är strategiska.

Vid utgången av år 2008 förvaltade ägarstyrningsavdelningen innehaven i fyra börsbolag och i 26 onoterade bolag. En gemensam faktor för dessa bolag är, med statens ägarroll som utgångspunkt, att deras verksamhet och statens innehav i första hand bedöms på ekonomiska grunder. Bolagen verkar på marknadsvillkor och avsikten är att de ska skapa ekonomiskt mervärde för ägaren.

Bolagen som behandlas i denna årsberättelse uppvisar stora skillnader i storlek och verksamhet. Det finns mera offentlig information att tillgå om börsnoterade bolag än om andra bolag. De börsnoterade bolagens marknadsvärde framgår av de dagliga börskurserna. Av dessa orsaker presenteras statens aktieinnehav nedan indelade i fyra bolagsgrupper:

- Börsbolag som följs upp av ägarstyrningsavdelningen
- Solidiumbolag
- Onoterade bolag med en omsättning på över 25 miljoner euro
- Onoterade bolag med omsättning på under 25 miljoner euro

Syftet med indelningen är att förenhetliga presentationen av bolagen inom respektive grupp och dessutom att tydligt ange att det vid granskningen av bolag i olika storleksklasser är motiverat att fokusera på olika fakta.

Uppgifterna i denna årsberättelse är baserade på offentligt tillgänglig information. Årsberättelsen tar upp de uppgifter om statens aktieportfölj och bolag som ägarstyrningsavdelningen anser vara relevanta. Avdelningen analyserar bolagen självständigt och ger sin syn på deras situation. Bolagsanalyserna är baserade på Valuatum Oy:s system. Ägarstyrningsavdelningen har räknat ut nyckeltalen enligt allmänt godkända redovisningsprinciper. Nyckeltalen kan skilja sig från dem

som bolagen själva räknat ut. Skillnaderna beror bl.a. på vilka poster som inkluderas i bolagets jämförbara rörelseresultat.

3 Statens ägarstyrning

3.1 Centraliserad ägarstyrning

Statens bolagsinnehav har sedan 1.5.2007 förvaltats centraliserat. Jyri Häkämies är den för ägarstyrningen ansvarige ministern vid statsrådets kansli. Den vid statsrådets kansli inrättade avdelningen för centraliserad ägarstyrning är i funktionellt hänseende direkt underställd den för ägarstyrningen ansvarige ministern, men i administrativt avseende en del av kansliets organisation.

Vid utgången av år 2008 ansvarade ägarstyrningsavdelningen vid statsrådets kansli för sammanlagt 29 bolag som verkade på marknadsvillkor, dvs. var konkurrensutsatta och eftersträfvade vinst. Dessutom hade avdelningen hand om ägarstyrningen av ett bolag med specialuppgifter, dvs. Solidium Oy.

Ägarstyrningen av sammanlagt 15 bolag med statliga specialuppgifter sköts utanför den centraliserade ägarstyrningen vid olika ministerier. Ägarstyrningsavdelningen som är statsrådets gemensamma sakkunnigorgan svarar också för anvisningar och koordinering som syftar till att säkerställa en enhetlig och konsekvent ägarstyrning av bolagen med specialuppgifter samt god förvaltningssed.

Ägarstyrningsavdelningens basfunktioner är det ägarstrategiska arbetet samt stödfunktionerna analys och uppföljning. Inom ramen för ägarstrategin görs bedömningar av statens roll och verksamhet som ägare samt tas beslut. Inom ramen för analys och uppföljning byggs den bolags- och branschrelaterade kompetens upp som utgör grunden för det ägarstrategiska arbetet.

Det ägarstrategiska arbetet består till stor del av extern kommunikation. Till ägarstyrningsavdelningens viktigaste uppgifter hör att producera och regelbundet offentliggöra heltäckande och begriplig information om statens bolagsinnehav och dess förvaltning.

Vid avdelningen arbetade i slutet av 2008 sammanlagt 19 tjänstemän. Under året fick avdelningen en ledande sakkunnig för information och medierelationer. Tjänstemännen var fördelade mellan olika uppgiftsområden enligt följande: 6 för allmän ledning och förvaltning, 2 för information och samhälls relationer, 4 för ägarstrategi samt 7 för analys och uppföljning.

3.2 Ägarstyrningens målsättningar

Statens företagstillgångar utgör en viktig del av samhällets gemensamma tillgångar som måste skötas bra. Ägarstyrningsavdelningen har ställt upp detta som mål för sin verksamhet.

Den statliga ägaren eftersträvar ett så bra ekonomiskt och samhälleligt helhetsresultat som möjligt. I bolagen som verkar på marknadsvillkor är syftet med statens ägarstyrning att uppnå bästa möjliga helhetsresultat. Detta bedöms utgående från en långsiktig ökning av lönsamheten och ägarvärdet. I de bolag som sköter statliga specialuppgifter har staten som ägare i första hand samhälleliga målsättningar, men den allmänna målsättningen är att verksamheten också ska vara lönsam.

Statens bolagsinnehav måste också förvaltas på ett sätt som kan kontrolleras och åtnjuter offentligt förtroende. Utgångspunkten är att staten som ägare ska agera konsekvent och förutsägbart och på ett sätt som främjar en långsiktig utveckling av bolagen.

Den statliga ägarens verksamhet ska dels vara konsekvent och dels så öppen som möjligt. Vidare måste dess verksamhet och principer åtnjuta förtroende på värdepappersmarknaden för att statens agerande som en betydande ägare inte ska inverka negativt på värderingen av de börsbolag som ingår i statens portfölj. De på marknadens villkor verksamma affärskompanjerna och konkurrenterna måste för sin del kunna lita på att bolagen inte får en särställning på grund av det statliga ägandet.

Samtidigt måste ägarstyrningen skötas på ett sätt som möjliggör kommunikation mellan företagen och betydande ägare. Som motvikt till öppenheten är det viktigt att insiderbestämmelserna iakttas strikt. Företagens planer och affärshemligheter måste ovillkorligen behandlas konfidentiellt, liksom även statens ägarpolitiska affärshemligheter.

3.3 Lagstiftning om statens ägarstyrning

Statens verksamhet som ägare är baserad på lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning som trädde i kraft 1.1.2008 (1368/2007, nedan ägarstyrningslagen). Genom denna lag upphävdes den år 1991 stiftade lagen och utövande av statens delägar rätt i vissa aktiebolag som bedriver ekonomisk affärsverksamhet (740/1991, nedan statsbolagslagen), som i många avseenden var föråldrad.

Ägarstyrningslagen gäller statens verksamhet som ägare i alla bolag, både börsbolag och privata bolag. Lagen innehåller inga undantag från lagstiftningen om bolag och värdepappersmarknaden. Härav följer att för staten som ägare och för de statsägda bolagen gäller alla förpliktelser och begränsningar i enlighet med bl.a. aktiebolagslagen, värdepappersmarknadslagen och strafflagens bestämmelser om missbruk av insiderinformation.

Statens ägarfunktioner och de statsägda bolagens verksamhet regleras också på ett mera allmänt plan av principen att staten som ägare ska iakttä de lagar som den själv stiftat i egenskap av lagstiftare och att de av staten – helt eller delvis – ägda bolagen ska iakttä samma normer som finländska företag med annan ägarstruktur.

Utgångspunkten är sålunda den att statens ägarpolitik och de till denna anslutna normerna och besluten på samma sätt gäller både börsbolag och icke börsnoterade bolag. Även om ägarpolitiken är enhetlig finns det betydande skillnader mellan börsnoterade och icke börsnoterade bolag när det gäller ägarförvaltningen i praktiken. Detta beror på att det vid ägarstyrningen är nödvändigt att beakta den offentlighet som ansluter sig till börsbolag, värdepappersmarknadslagstiftningen jämte tillämpningsdirektiv samt ägarnas stora antal.

Bolagen skiljer sig från varandra också i det avseendet att en del av dem sköter vissa uppgifter för statsförvaltningen, vilket innebär att de inte nödvändigtvis strävar efter maximering av sitt ekonomiska resultat utan efter att sköta uppgiften i fråga på ett så bra och effektivt sätt som möjligt. Merparten av bolagen verkar emellertid på marknadsvillkor och strävar efter att producera ekonomiskt resultat. Samtliga börsbolag verkar i alla avseenden på marknadens villkor och varken i föreskrifterna och bestämmelserna om dem eller i fråga om principerna för ägarstyrningen görs någon skillnad som beror på storleken av statens ägarandel.

3.4 Beslut och ställningstaganden som normerar ägarstyrningen

Statens ägarstyrningsfunktioner normeras dels av lagstiftningen om ägarstyrning och dels av regeringsprogrammet, statsrådets beslut samt regeringens finanspolitiska ministerutskotts ställningstaganden.

Statsminister Vanhanens andra regering fattade i juni 2007 ett principbeslut om statens ägarpolitik. I det dras riktlinjerna för statens ägarstyrning upp (se bilaga 2). Avsikten är att beslutet ska iakttas vid statens ägarpolitiska beslutsfattande och vid skötseln av ägarstyrningsuppgifterna.

I samband med statsrådets principbeslut gav regeringens finanspolitiska ministerutskott ett ställningstagande om premiering i statsbolag och statens intressebolag (se bilaga 3). Ställningstagandet ska iakttas när staten i egenskap av ägare fastställer sin syn på de arrangemang som de statsbolag som verkar på marknadsvillkor beslutar om. Riktlinjerna ska om möjligt tillämpas också i statliga intressebolag. Ställningstagandet motsvarar de riktlinjer som offentliggjordes 2006. Finanspolitiska ministerutskottet fastställde bl.a. att staten som ägare inte godkänner optionssystem som ett medel att premiera personer som hör till bolagsledningen och andra nyckelpersoner.

I januari 2008 fastställde finanspolitiska ministerutskottet i sitt ställningstagande riktlinjerna för ägarpolitiken. Ministerutskottet ansåg det vara viktigt att göra skillnad mellan aktieägarrollen och bolagets egna företagsekonomiska beslut. Samtidigt underströk den att börsnoterade bolag har som målsättning att bedriva ekonomiskt lönsam verksamhet och att de inte i efterhand kan åläggas samhällliga eller regionpolitiska förpliktelser som skiljer sig från andra företags förpliktelser.

3.5 Förvaltningen av statens bolagsinnehav år 2008

3.5.1 Allmän beskrivning

Staten strävar efter att utveckla sina bolag så att de blir konkurrenskraftiga och lönsamma. Som en aktiv ägare utnyttjar staten sina innehav också för att förbättra företagssektorns internationella konkurrenskraft genom att delta i ett antal ägar- och branscharrangemang. Staten har vid behov avyttrat sina innehav inom verksamhetsområden där statligt ägande inte längre är motiverat.

De statsägda bolagens ägarbas har blivit mångsidigare genom aktieemissioner och -försäljningar samt genom ägararrangemang. Intresset för inhemska aktieinvesteringar och -innehav har ökat. Samtidigt har utländska investerare i större utsträckning börjat intressera sig för de statsägda börsbolagen.

Samtliga ägararrangemang eftersträvar bästa möjliga ekonomiska helhetsresultat. Som kriterium gäller inte enbart försäljningspriset på bolaget eller aktierna, utan man fäster särskilt vikt vid den samhällsekonomiska konkurrenskraften och den ekonomiska konkurrensen, tryggheten av de branschspecifika verksamhetsbetingelserna för inhemsk industri och det inhemska näringslivet, möjligheterna att bevara och öka kompetensen samt tryggheten av sysselsättningen. Syftet med ägararrangemang och aktieförsäljningar är också att trygga en så stabil ägarbas som möjligt.

I februari 2008 godkände finska staten Borse Dubais och BD Stockholm AB:s anbud att köpa sina 1 508 500 aktier i OMX AB (publ) till priset av 265 SEK/aktie. Finska statens ägarandel i OMX var 1,3 %. Försäljningen inbringade sammanlagt 42,8 miljoner euro till staten.

I april 2008 sålde staten 1 085 642 aktier i Elisa Abp för 16,70 euro/aktie. Försäljningen inbringade sammanlagt 18,1 miljoner euro. Statens ägarandel var 0,65 % av Elisäs aktiestock.

I början av sommaren lade France Telecom ett bud på svenska och finska statens aktieinnehav i TeliaSonera. Finska statens ägarandel i TeliaSonera var 13,72 % och Finlands regering hade riksdagens bemyndigande att sälja innehavet. Anbudet ledde emellertid inte till köp.

I slutet av 2008 genomfördes två betydande projekt som öppnar nya perspektiv för statens innehav och förvaltning av innehaven. Det ena projektet gällde Elisa Abp (Kap. 3.5.2) och det andra det av staten helägda bolaget Solidium Oy (kap. 3.5.3).

3.5.2 Staten blev Elisa Abp:s största ägare

I december 2008 blev staten teleoperatören Elisa Abp:s största ägare med en ägarandel på 9,62 %. Arrangemanget genomfördes i samarbete med Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma, som sålde en del av sina aktier till staten.

Bakgrunden till arrangemanget var att den internationella finanskrisen ledde till en situation där Elisäs största ägare, det isländska investeringsbolaget Novator, inledde förhandlingar om

försäljning av sitt aktieinnehav i Elisa, sammanlagt ca 13,91 % av aktiestocken. Aktierna såldes genom ett anbudsförfarande där det på förhand inte rådde säkerhet om köparen och där det enligt förhandsuppgifter bland de potentiella köparna också fanns aktörer som kunde anses vara uppenbart spekulativa.

Staten och ägarstyrningen som dess representant kopplades in på ärendet på initiativ av Försörjningsberedskapscentralen. Centralen ansåg att televerksamheten utgör en central del av den från nationell synpunkt kritiska infrastrukturen. Både enligt speciallagstiftning (kommunikationsmarknadslagen) och enligt målsättningarna för försörjningssäkerheten måste televerksamheten tryggas och säkerställas. I IT-samhället sker styrningen och övervakningen av livsviktiga funktioner med hjälp av kommunikationsnäten och datasystem som är beroende av dem.

Efter en på initiativ på Försörjningsberedskapscentralen gjord bedömning konstaterades att det från statens synpunkt är ytterst viktigt att åtminstone en stor teleoperatör i Finland fortfarande är i nationell ägo. Om Novators aktier som bjöds ut till försäljning hade hamnat hos en utländsk, eventuellt spekulativ ägare, skulle risken för att utländska ägare hade fått bestämmande inflytande i Elisa Abp ökat avsevärt.

Staten hade i praktiken möjlighet att direkt medverka till en inhemsk lösning endast genom att själv köpa Elisaaktierna eller låta en av staten anvisad aktör köpa dem. Enligt Försörjningsberedskapscentralens utlåtande var en sådan lösning uppenbart motiverad och ett eventuellt aktieköp ansågs också på basis av en ekonomisk bedömning vara förmånligt, med beaktande av den rådande kursnivån och bolagets framtidsutsikter.

Eftersom det budgetanslag på 2,7 miljoner euro som anvisats för statens aktieköp var avsett endast för små separata arrangemang, kunde staten inte delta i förhandlingarna om aktieköpet. Finanspolitiska ministerutskottet förordade 12.10.2008 ett arrangemang som bl.a. innebar att ägarstyrningen med Arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma ingick ett villkorligt avtal – beroende på om riksdagen godkände ett budgetanslag – enligt vilket staten förband sig att till anskaffningspriset förvärva de aktier som Varma först köpt, eller en av Varma anvisad del av aktierna.

Varma köpte med stöd av avtalet hela den aktiepost i Elisa som var till salu, till ett pris av 11,20 euro per aktie. Efter att tilläggsbudgeten godkänts meddelade Varma att staten får köpa sammanlagt 16 miljoner Elisaaktier, dvs. 9,62 % av bolagets aktiestock. Staten fick 19.12.2008 köpa aktierna av Varma till samma pris, 11,20 euro per aktie, dvs. för sammanlagt 179,2 miljoner euro. Aktiekursen var då något högre och staten fick sålunda aktierna för mindre än gängse pris. Avtalet mellan staten och Varma innebar i praktiken att staten svarade för den kursrisk som var förenad med aktierna medan Varma svarade för den finansiella risken.

Arrangemanget var unikt i det finländska statliga ägandets historia och det kan antas att motsvarande situationer efter Solidiumavgörandet (se kap. 3.5.3) vid behov kan skötas på sedvanliga kommersiella villkor. Arrangemanget var unikt också i det avseendet att staten och en betydande inhemsk institutionell ägare samarbetade för att stabilisera ägandet av Elisa Abp.

Statens direkta innehav i Elisa Abp är inte helt i linje med att statens övriga innehav i s.k. icke strategiska börsbolag i december överfördes till det av staten helägda bolaget Solidium Oy. Frågan torde åter bli aktuell i och med att Solidiums verksamhet konsolideras.

3.5.3 Grundandet av Solidium Oy

På grund av den under år 2008 snabbt förvärrade globala finanskrisen måste staten snabbt få ett instrument som gjorde det möjligt att effektivt trygga inhemskt ägande och bestämmande inflytande i viktiga finländska företag.

Statsrådet fattade 21.10.2008 ett beslut om att ombilda det i sin helhet statsägda bolaget Solidium Oy till ett holdingbolag för statens icke-strategiska börsinnehav. Samtidigt fattades ett beslut om att till bolaget såsom ökning av aktiekapitalet och s.k. apportegendom överlåta statens aktieinnehav i åtta börsbolag, dvs. Kemira Oyj, Metso Abp, Outokumpu Oyj, Rautaruukki Abp, Sampo Abp, Sponda Oyj, Stora Enso Oyj och TeliaSonera AB. Före arrangemanget utverkades Finansinspektionens dispens, varefter statens ägarandelar på över 30 % i Outokumpu, Rautaruukki och Sponda kunde överföras till Solidium, utan att det uppstod skyldighet att lösa in bolagens övriga aktier i enlighet med värdepappersmarknadslagen.

Solidium har ålagts att förvalta sina innehav så att de ger staten bästa möjliga totalavkastning. Bolaget kan både öka och minska statens aktieplaceringar och vid behov förvärva innehav också i andra bolag. Solidiums styrelse och verkställande direktör utövar bestämmanderätt i enlighet med aktiebolagslagen och den statliga ägaren beslutar i enlighet med de allmänna principerna för statens ägarpolitik dels om riktlinjerna och de allmänna verksamhetsprinciperna för bolaget och dels om frågor som hör till bolagsstämmans beslutanderätt.

Solidium täcker sina kostnader med sina inkomster och förvärvar vid behov med inkomst- och lånefinansiering nya innehav på marknadsvillkor. Sitt rörelseresultat överför bolaget som utdelning till den statliga ägaren.

Överföringen av aktierna till Solidium skedde inom ramen för ägarstyrningslagen, vilket innebar att riksdagens samtycke inte behövdes. För arrangemanget utverkades emellertid riksdagens godkännande eftersom Solidiums verksamhet skiljer sig från de budgetekonomiska verksamhetsprinciperna, framförallt i det avseendet att bolaget i fortsättningen kan ominvestera intäkter från försäljning av aktier. Riksdagen godkände i november arrangemanget i samband med den andra tilläggsbudgeten för 2008.

Solidiumarrangemanget genomfördes efter riksdagens beslut om tilläggsbudgeten i december 2008. Solidiums extra bolagsstämman 11.12.2008 beslöt öka bolagets aktiekapital och fria egna kapital med ett belopp som motsvarade de till bolaget överlämnade börsaktiernas verkliga värde. Det verkliga värdet bestämdes i enlighet med avslutskursen på Nasdaq OMX Helsingfors Ab 11.12.2008. De överförda aktiernas sammanlagda värde var 5,3 miljarder euro. Den extra bolagsstämman 12.12.2008 valde en ny styrelse för Solidium. Styrelsen vidtog omedelbart åtgärder för att tillsätta en verkställande direktör. Organiseringen av Solidium och inledandet av bolagets aktiva verksamhet skedde år 2009.

4 Statens aktieportfölj

I detta kapitel granskas utvecklingen av statens aktieportfölj år 2008. Statens direkta och indirekta börsinnehav via Solidium behandlas i flera sammanhang som en helhet.

4.1 Utvecklingen av portföljens marknadsvärde

I början av 2008 var marknadsvärdet på statens börsportfölj 28,4 miljarder euro. Marknadsvärdet på statens direktägda aktier var 8,8 miljarder euro i slutet av år 2008. Marknadsvärdet på Solidium Oy:s aktieinnehav var 5,3 miljarder euro. Statens direkta och indirekta innehav via Solidium var 31.12.2008 värda sammanlagt 14,1 miljarder euro.

Tabell 1a: Statens direkta börsinnehav 31.12.2008

	Antal aktier	Ägarandel %	Innehavets marknadsvärde M€	Ändringsfullmakter M€	Portföljens viktade värde %
	16 006 000	9.62	196.9	196.9	2.2
Finnair	71 515 426	55.81	349.7	35.8	4.0
Fortum	450 932 988	50.80	6867.7	94.8	78.3
Neste Oil	128 458 247	50.10	1359.1	0	15.5
Sammanlagt			8773.4	3275	100.0

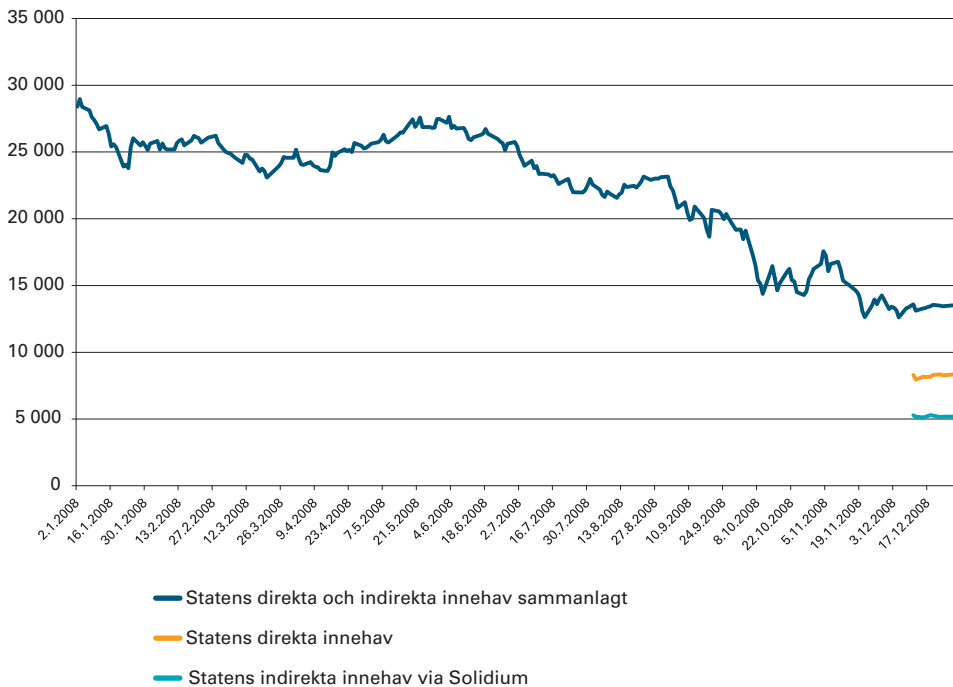
Tabell 1b: Statens indirekta innehav i börsbolag via Solidium 31.12.2008

	Antal aktier	Ägarandel %	Innehavets marknadsvärde M€	Ändringsfullmakter M€
Kemira	20 656 500	16.52	122.7	2.3
Metso	15 695 287	11.07	133.7	2.5
Outokumpu	56 440 597	31.10	467.3	8.9
Rautaruukki	55 656 699	39.69	676.8	12.8
Sampo	79 280 080	14.12	1049.7	19.9
Sponda	38 065 498	34.28	118.0	2.2
StoraEnso	97 079 438	12.30	542.0	10.3
TeliaSonera	616 128 221	13.72	2168.8	41.1
Sammanlagt			5279.0	100.0

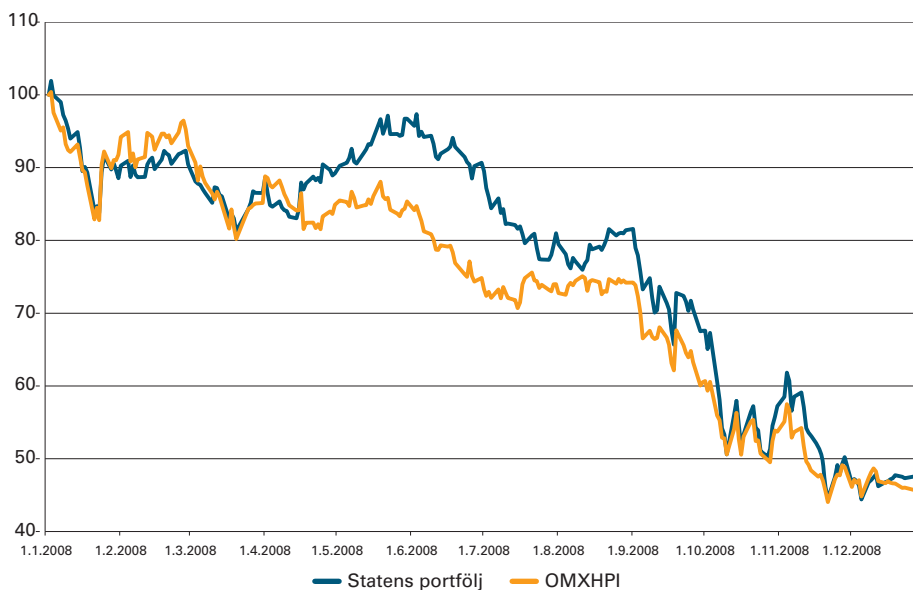
En granskning av ägandet som en helhet visar att marknadsvärdet under 2008 sjönk med 14,3 miljarder euro eller 51 %. Generalindex på Helsingforsbörsen sjönk med 53 % år 2008. Som lägst var generalindex i november, 5 048 poäng. Kursnedgången började i slutet av 2007 och fortsatte nästan utan avbrott till december 2008. Kraftigast var nedgången september-ok-

tober då kurserna i Helsingfors sjönk med nästan 30 %. Orsaken till kursutvecklingen var den finansiella krisen och den ekonomiska recessionen.

Figur 1: Utvecklingen av marknadsvärdet på statens börsportfölj 2008, M€

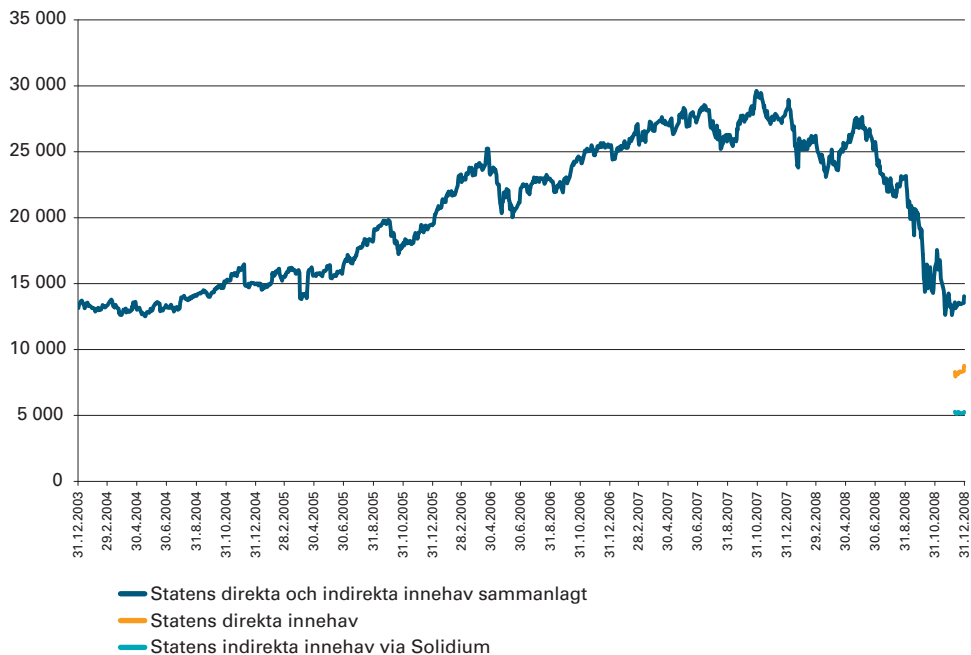

Figur 2: Utvecklingen av marknadsvärdet på statens portfölj och OMX Helsingfors prinsindex 2008 (1.1.2008=100)

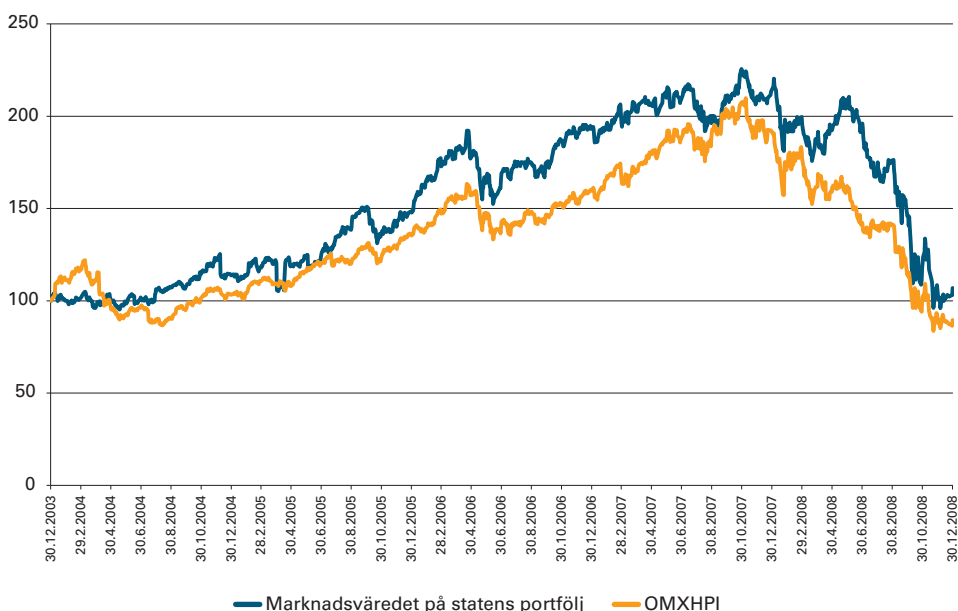

En granskning över en femårsperiod visar att marknadsvärdet på statens börsportfölj i slutet av 2008 översteg nivån vid utgången av 2003 med 7 %. Jämfört med utvecklingen av OMX Helsingfors generalindex har utvecklingen av marknadsvärdet på statens portfölj varit bättre än generalindex (statens portfölj +6,9 % OMXHPI -10,4 %).

Figur 3: Utvecklingen av marknadsvärdet på statens börsportfölj 2004–2008, M€

Figur 4: Utvecklingen av marknadsvärdet på statens portfölj och OMX Helsingfors prinsindex 2004–2008 (30.12.2003=100)

4.2 Börsportföljens avkastning

Avkastningen på statens börsportfölj blev svag år 2008. Den genomsnittliga avkastningen för fem år är emellertid 19 %. Portföljens genomsnittliga volatilitet för fem år är 24 %. År 2008 var kursfluktuationerna synnerligen kraftiga; volatiliteten för statens börsportfölj steg till 41 %.

	Portföljens avkastning¹	Volatilitet	Sharpe-tal²
2004	39,1 %	14,5 %	2,42
2005	47,0 %	16,2 %	2,69
2006	38,8 %	18,6 %	1,88
2007	19,5 %	16,8 %	0,90
2008	-47,5 %	40,7 %	-1,27

1.1.2004–31.12.2008	
Kumulativ avkastning	78,5 %
Genomsnittlig årsavkastning	19,4 %
IRR³	17,9 %
CAGR⁴	12,5 %
Volatilitet	23,6 %
Sharpe-tal	0,65

Figur 5 visar den statliga portföljens kumulativa avkastning och avkastningsindex på Helsingforsbörsen åren 2004–2008. Utvecklingen av avkastningen på statens börsportfölj jämfört med avkastningsindex för Helsingforsbörsen förklarar för sin del Fortums stora vikt i statens portfölj. En helhetsgranskning av statens och Solidiums innehav vid utgången av år 2008 visar att Fortums viktvärde var 48,9 %. Fortums genomsnittliga årsavkastning var under granskningsperioden 37 %. Av bolagen i statens portfölj har Rautaruukki haft den bästa avkastningen, dvs. en genomsnittlig årlig avkastning på 42 % under granskningsperioden. Rautaruukkis viktvärde i portföljen var 4,8 %.

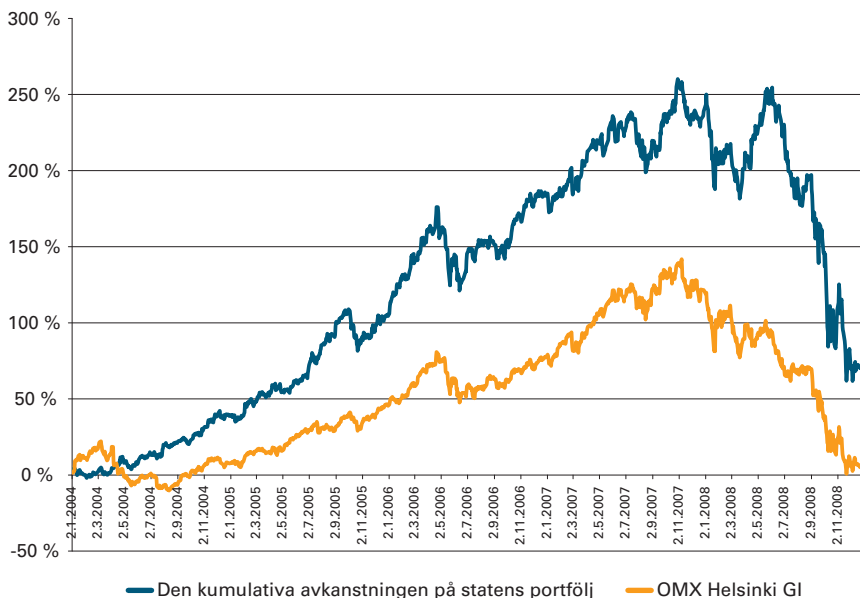
¹ Beräknad enligt en modifierad Dietz-formel.

² Som riskfri avkastning används avkastningen på statens 10-årsobligationer.

³ Enligt intern räntefot (Internal rate of return).

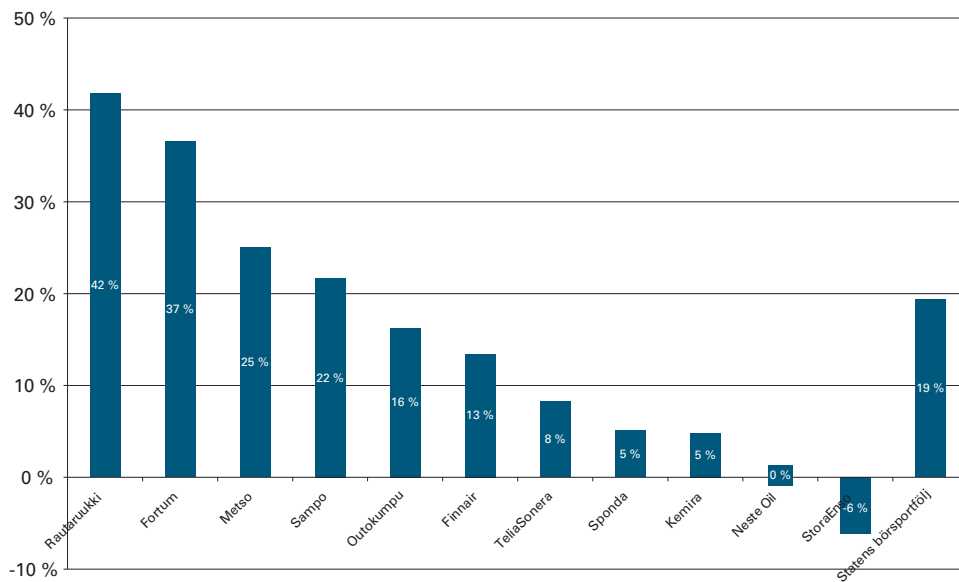
⁴ Årlig genomsnittlig tillväxtprocent (Compound annual growth rate)

Figur 5: Den kumulativa avkastningen på statens portfölj 2004–2008

Utöver Fortum och Rautaruukki nådde också Metso och Sampo under den granskade perioden upp till en årlig avkastning på 20 %. Stora Enso hade den svagaste genomsnittliga avkastningen, -6,2 %.

Figur 6: Börsbolagens genomsnittliga årsavkastning 2004–2008⁵

⁵ Neste Oil från 18.4.2005, den genomsnittliga årsavkastningen beräknad enligt en modifierad Dietz-formel

4.3 Utvecklingen av de börsnoterade bolagens totalvärde i förhållande till branschen

Figur 7 visar utvecklingen av de börsnoterade bolagens totalvärde. Matrisen visar utvecklingen av bolagens totalvärde bolagsvis samt utvecklingen av bolagens aktiekurs i förhållande till branschindex.

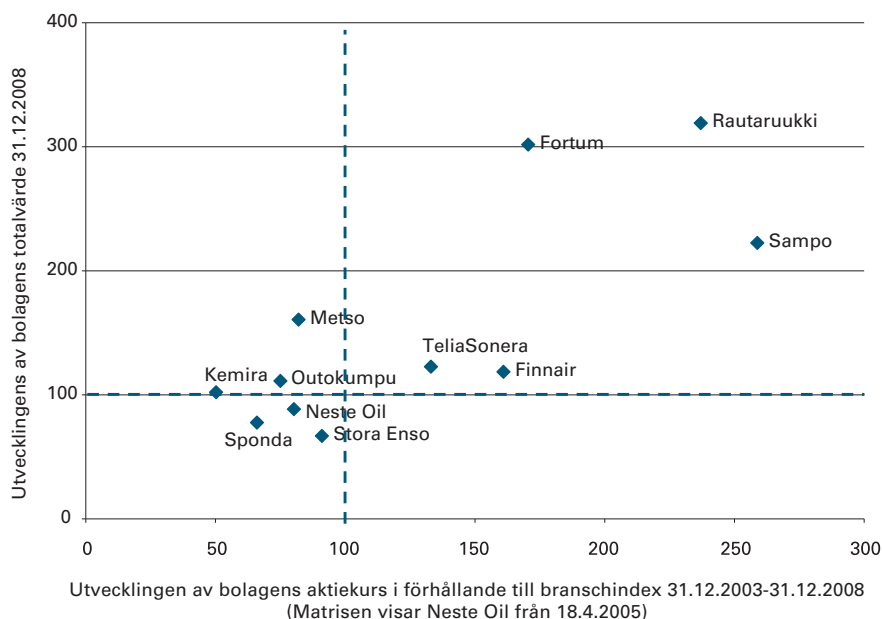
Utvecklingen av bolagens totalvärde kan avläsas på y-axeln. Utgångspunkten är då det horisontella 100-poängsstrecket. Om bolagets sammanlagda avkastning varit positiv ligger den ovanför 100-poängsstrecket.

Utvecklingen av bolagens börskurs i förhållande till branschens utveckling kan avläsas på x-axeln. Utgångspunkten är då det vertikala 100-poängsstrecket. Om utvecklingen av bolagets börskurs har varit bättre än branschens utveckling i genomsnitt ligger bolaget till höger om 100-poängsstrecket.

Av matrisen framgår att Rautaruukki och Fortum har det bästa totalvärdet. Jämfört med branschindex har Sampo's börskurs utvecklats bäst.

Den svagaste utvecklingen av totalvärdet visar Stora Enso. Också för Neste Oil och Sponda har utvecklingen av totalvärdet varit negativt. Dessa bolags börskurser har också utvecklats svagare än index för deras respektive branscher.

Figur 7: Utvecklingen av börsbolagens totala värde 2004–2008

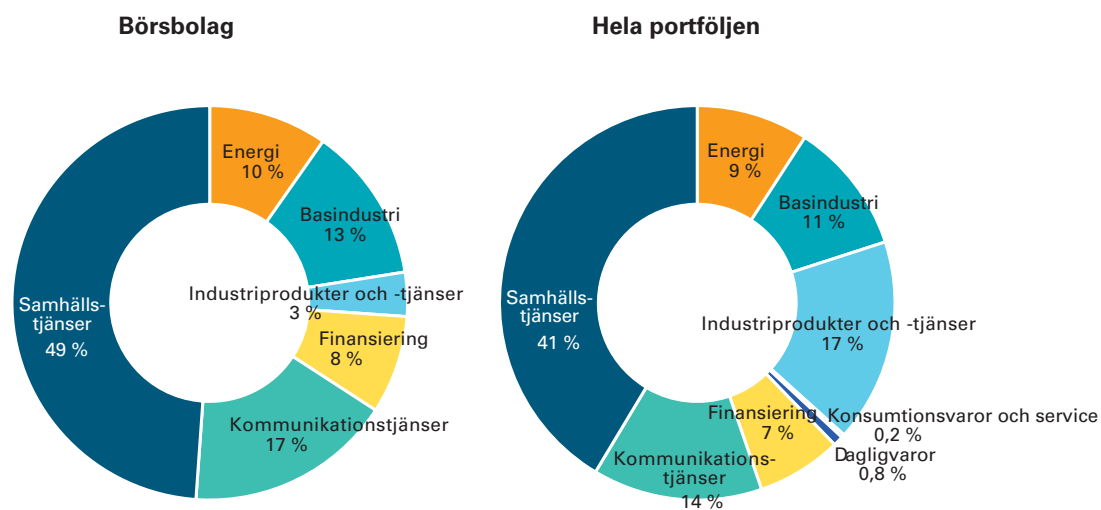
4.4 Vikterna i statens börsportfölj

En helhetsgranskning av statens direkta och indirekta innehav via Solidium visar att Fortum hade den största vikten i portföljen vid utgången av år 2008. Vikten av Fortums marknadsvärde utgjorde 48,9 % av hela portföljen. Den näst största vikten hade TeliaSonera med 15,4 %.

Fortums stora vikt i statens portfölj framgår också vid en branschvis granskning (samhällstjänster). Den näst största vikten hade branschen kommunikationstjänster. Ännu sommaren 2008 var basindustrin den näst största branschen i börsportföljen. Kursnedgången har varit brant för företagen inom basindustrin. Statens förvärv av aktierna i Elisa Abp bidrar till att förstärka kommunikationstjänsternas vikt i statens portfölj.

En granskning av statens hela aktieportfölj branschvis visar att branschen industriprodukter och -tjänster har en vikt på 17 %.

Figur 8: Fördelningen av statens aktieportfölj branschvis 31.12.2008 inkl. Solidium Oy:s innehav⁶

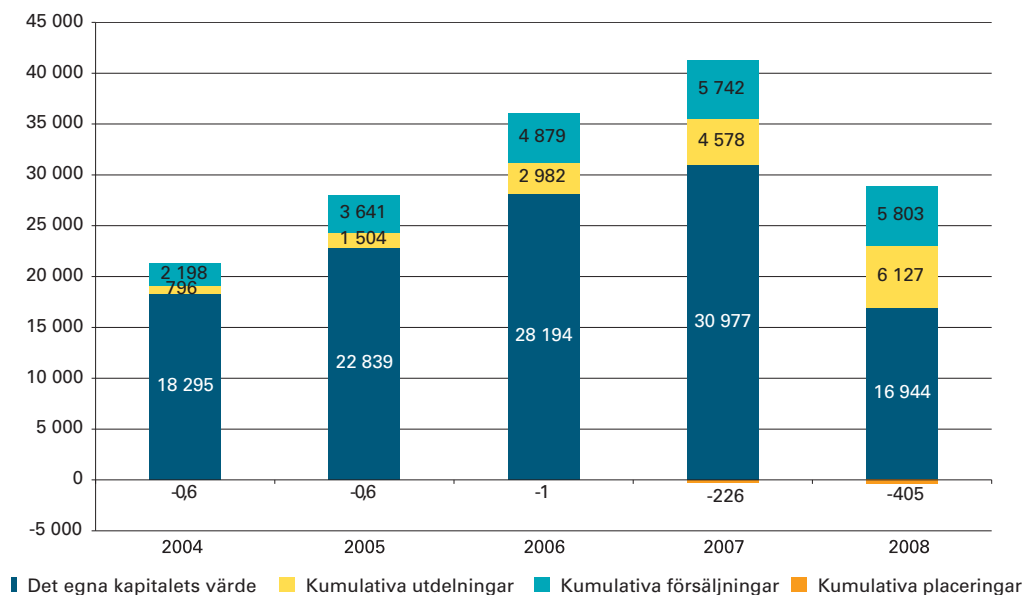

4.5 Utvecklingen av portföljens totala värde 2004–2008

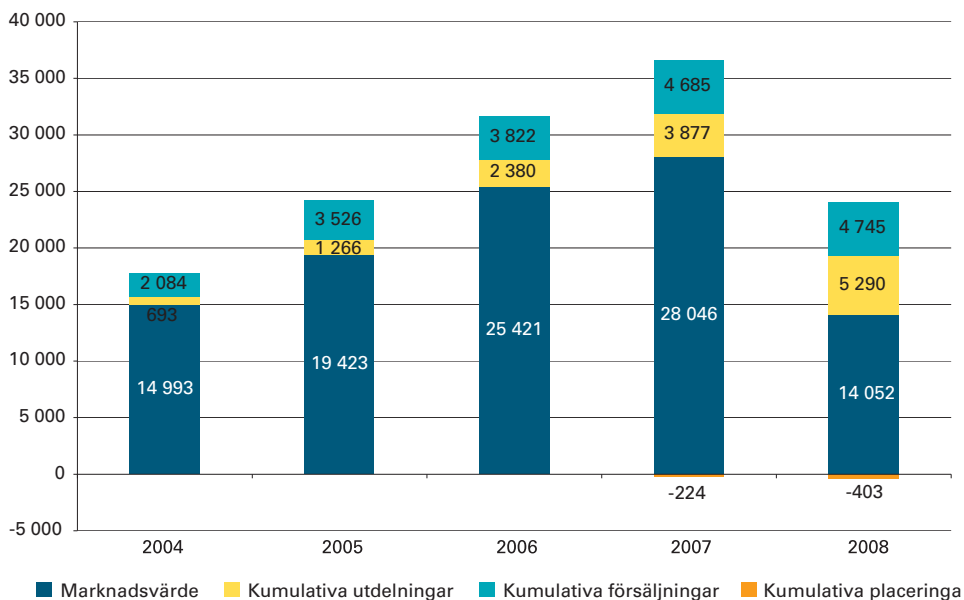
Av figur 9 framgår hur hela aktieportföljen utvecklats under perioden 2004–2008. Figuren visar både börsnoterade bolag och övriga bolag. Som det egna kapitalets värde anges för börsnoterade bolag det egna kapitalets marknadsvärde och för onoterade bolag kapitalets bokföringsvärde. Figurens utdelningar visas enligt kassaprinicipen. De investeringar som staten gjort minskar portföljens totala värde.

⁶ Börsbolagen 30.12.2008 enligt marknadsvärde, övriga bolag 31.12.2008 enligt det egna kapitalets bokförda värde.

Figur 9: Utvecklingen av det totala värdet på statens portfölj 2004–2008, M€

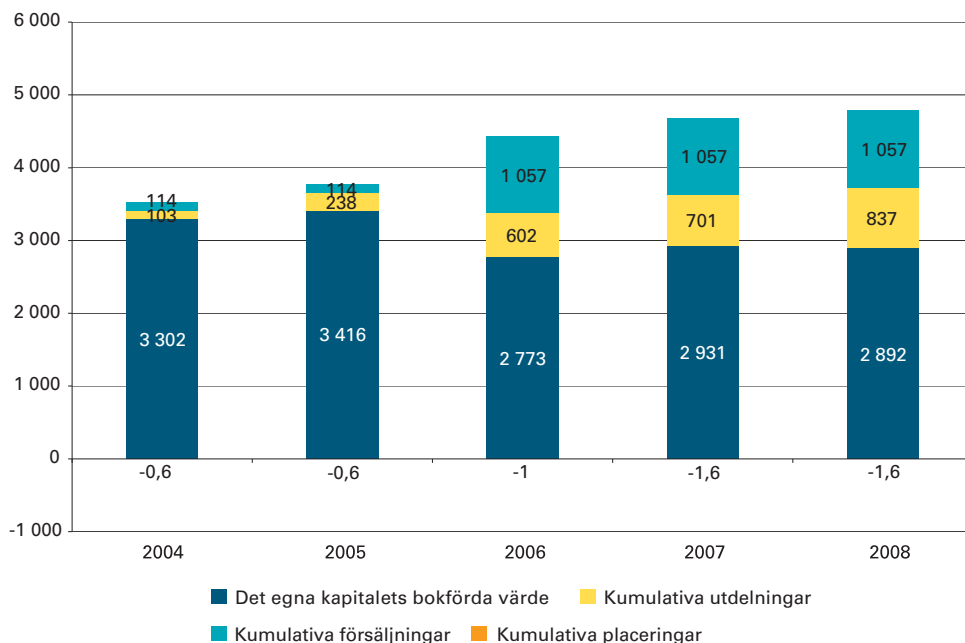
Figur 10: Utvecklingen av det totala värdet på statens börsportfölj 2004–2008, M€

Marknadsvärdet på statens börsportfölj var i slutet av 2008 något lägre än vid utgången av 2004. Staten sålde 2004–2008 börsaktier för sammanlagt 4,7 miljarder euro samt fick sammanlagt 5,3 miljarder euro i utdelningar från börsbolagen. Staten gjorde investeringar för sammanlagt 403 miljoner euro i börsbolagen.

De i statens portfölj ingående olistade bolagens totala värde har utvecklats så som framgår av följande figur. Den huvudsakliga förklaringen till minskningen det egna kapitalets bokförda värde är försäljningen av Kapiteeli Oy i oktober 2006. Det bokförda värdet av de olistade bolagens egna kapital var vid utgången av 2008 på nästan samma nivå som föregående år.

Figur 11: Utvecklingen av de olistade bolagens totala värde 2004–2008, M€

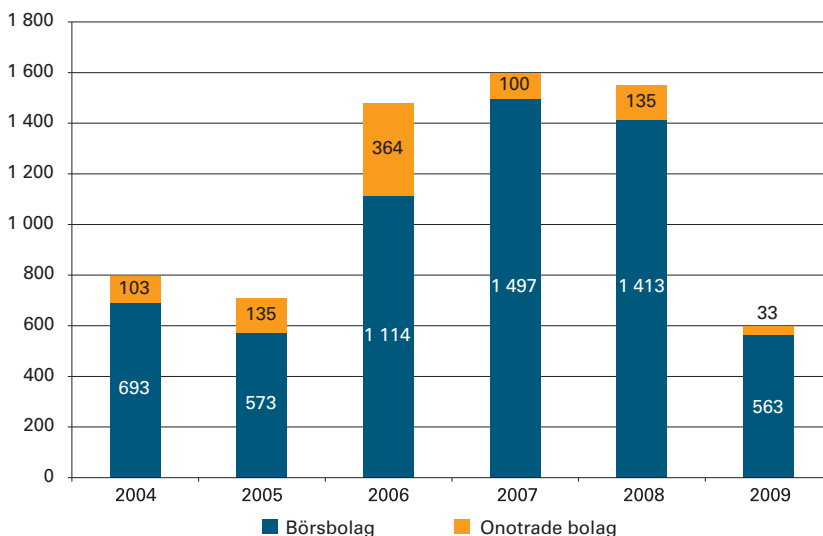

4.6 Utdelningsavkastning och utdelningsrelation

Bolagen i statens aktieportfölj delade 2008 ut 1 548 miljoner euro till staten på basis av föregående räkenskapsperiods resultat. Minskningen jämfört med föregående år var 48 miljoner euro. De bolag som hade den största betydelsen för utdelningsinkomsterna var Fortum och TeliaSonera. Statens utdelning från TeliaSonera minskade med 160 euro medan utdelningen från Fortum ökade med 41 miljoner euro. De utdelningar som betalades på basis av 2008 års resultat minskade avsevärt jämfört med föregående år. Statens utdelningssumma från de direktägda börsbolagen 2009 är 563 miljoner euro och från övriga bolag 33 miljoner euro⁷.

⁷ Innehåller inte de utdelningar som Solidium Oy betalat till staten

Figur 12: Utdelningar till staten enligt kontantmetoden 2004–2009, M€⁸

År 2007⁹ var den genomsnittliga utdelningsrelationen för statens börsportfölj 60 %. År 2007 påverkades utdelningsrelationen negativt av en försäljningsvinst på drygt 2,8 miljarder euro som ingick i Sampo's nettoresultat. Utdelningsrelationen på Helsingforsbörsen sjönk å andra sidan till 62 % (72 % exkl. Nokia). Detta berodde på de goda resultaten år 2007, men också på de rekordstora utdelningar som betalades för 2006. Enligt den utdelningssumma som betalades för 2007 var utdelningsavkastningen 5,6 % för bolagen i statens börsportfölj. Procentsatsen överstiger Helsingforsbörsens 4,0 % (5,0 % exkl. Nokia).

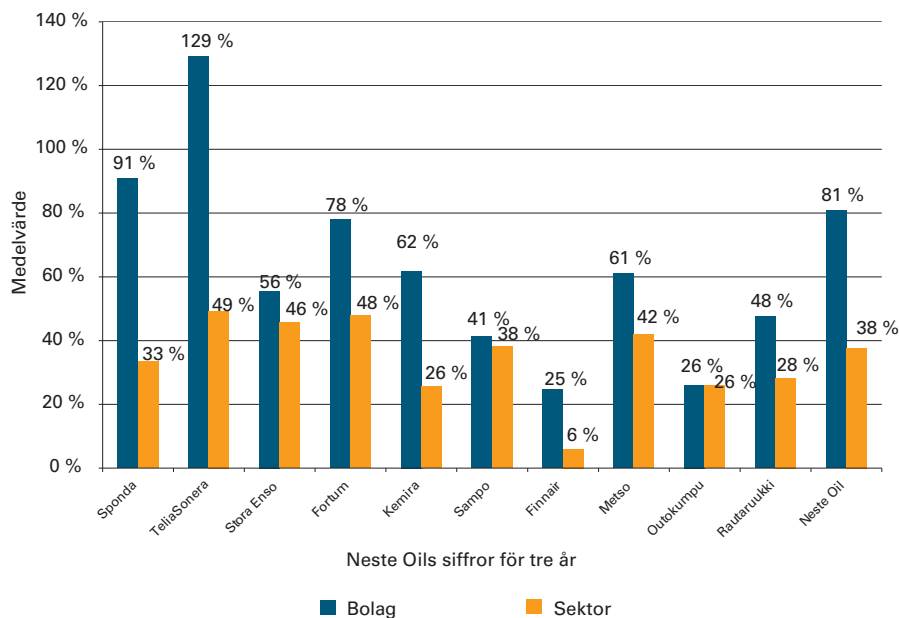
På basis av utdelningarna för 2008 var den genomsnittliga utdelningsrelationen 69 % för statens börsportfölj, inklusive de av Solidium Oy ägda bolagen. Helsingforsbörsens utdelningsrelation var 44 % (51 % exkl. Nokia). Utdelningsavkastningen på statens steg till 5,7 %. Trots att bolagens utdelningssumma minskade ledde den kraftiga kursnedgången till att utdelningsavkastningen ökade. På Helsingforsbörsen var utdelningsavkastningen 4,9 % (5,4 % exkl. Nokia).

Nedan jämförs bolagen med sådana andra bolag inom respektive bransch som är börsnoterade på olika håll i världen. Bolagen i statens börsportfölj har betalat bättre utdelningar än de övriga bolagen inom respektive branscher.

⁸ Utdelningarna för 2009 delvis styrelsernas förslag.

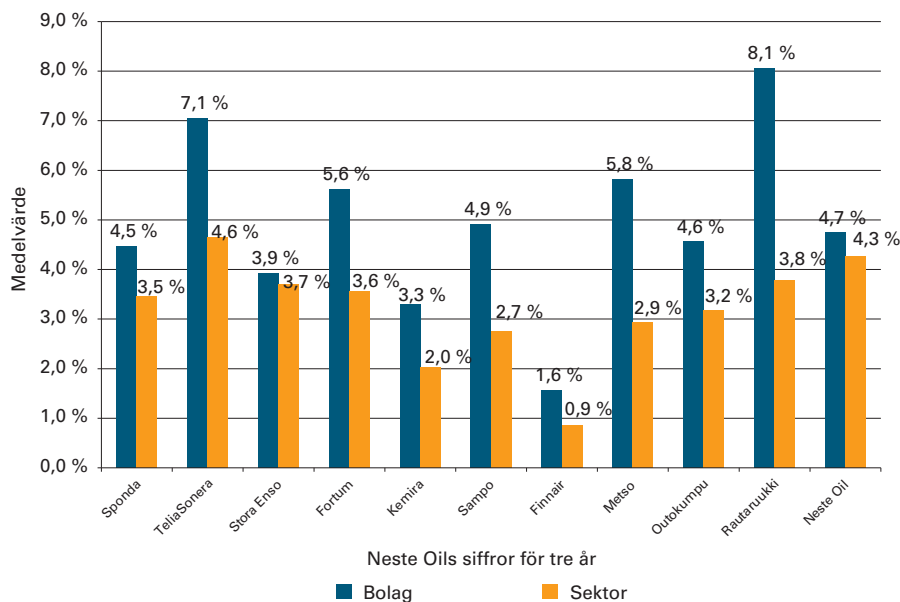
⁹ Beräknad enligt utdelningarna på basis av resultaten för 2007 och enligt nettoresultaten för räkenskapsperioden 2007.

Figur 13: Utdelningsrelation för bolagen i statens börsportfölj 2004–2008

De i statens börsportfölj ingående bolagens utdelningsavkastningar har också under samma period legat över medelvärdena för respektive branscher.

Figur 14: De i statens börsportfölj ingående bolagens utdelningsavkastning 2004–2008

5 Bolagsöversikter

Bolagen presenteras i följande ordning: börsbolag som följs upp av ägarstyrningen, Solidiumbolagen, onoterade bolag med över 25 miljoner euros omsättning och mindre onoterade bolag.

5.1 Börsbolag som följs upp av ägarstyrningsavdelningen

ELISA ABP telekommunikation

Statens ägarandel: 9,62 %

Styrelseordförande: Risto Siilasmaa

Verkställande direktör: Veli-Matti Mattila

Huvudort i Finland: Helsingfors

Elisa Abp är marknadsledare i Finland på fast och mobilt bredband samt på nya s.k. 3G-tjänster. Bolagets marknadsandel av 3G-sektorn är ca 50 %. Elisa har verksamhet i Norden, Baltikum och Ryssland. I slutet av år 2008 hade bolaget sammanlagt 2,9 miljoner abonnemang av vilka 2,5 miljoner i Finland och 0,3 miljoner i Estland. Bolaget betjänar regionalt ca 1,5 miljoner enskilda kunder och ca 15 000 företagskunder.

Telekommunikationsbranschen är kraftigt reglerad. Regleringen gäller också prisnivån på vissa av Elisas produkter och tjänster. Konkurrensen på Finlands telekommunikationsmarknad är fortfarande hård. Den försämrade ekonomiska situationen har hittills inte påverkat Elisas affärsverksamhet i någon större utsträckning. Elisa samarbetar globalt med Vodafone och Telenor.

År 2008 minskade bolagets omsättning en aning vilket närmast berodde på att samtrafik- och roaming-avgifterna sjunkit både i Finland och Estland. Bolagets handel med hårdvaror minskade liksom även antalet traditionella abonnemang och trafiken över det fasta nätet. En bidragande orsak till minskningen av antalet fasta bredbandsabonnemang var att Elisa inriktade sig på att förbättra bredbands lönsamhet. Omsättningen ökade framförallt inom 3G-sektorn och den mobila bredbandssektorn.

EBITDA före engångsposter minskade en aning men EBITDA-marginal blev bättre. Bidragande orsak till förbättringen av EBITDA-marginal var de nya mobil kommunikationstjänsterna och de åtgärder som vidtogs för att driva verksamheten mer effektivt. Den minskade omsättningen inom mobilsamtrafiken i förening med de lägre kostnaderna förbättrade lönsamheten. Bidragande orsaker till det fasta nätets förbättrade lönsamhet var prisförändringarna för bredbandsabonnemang, nedskärning av bredbandsutbudet på vissa av de minst lönsamma geografiska områdena och den förbättrade kostnadseffektiviteten.

Bolagets finansiella ställning och likviditet var fortfarande stabila. Elisa har likvida medel, bundna kreditarrangemang och ett kontinuerligt kassaflöde som räcker för att täcka framtida finansiella behov. Några betydande återfinansieringsbehov är inte att vänta före år 2011. Elisans nettoskuld ökade huvudsakligen på grund av kapitalåterbetalning. Kassaflödet efter investeringar var betydligt bättre än föregående år huvudsakligen på grund av förändringen i nettorörelse.

Elisa fortsätter att aktivera efterfrågan på sina tjänster och förbättra produktiviteten. Den växande 3G-marknaden och de effektivitetsförbättrande åtgärderna stöder tillväxten och produktiviteten på lång sikt. År 2009 beräknas omsättningen ligga på samma nivå som föregående år eller sjunka en aning. Efter avdrag för engångsposter beräknas EBITDA också ligga på samma nivå som år 2008 eller vara något lägre.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	1 485,0	1 568,4
Rörelseresultat	M€	264,5	302,0
Rörelseresultat	%	17,8	19,3
Balansomslutning	M€	2 030,5	2 175,6
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	1 914,1	3 323,4
Soliditet	%	43,1	47,6
Nettoskuldsättningsgrad	%	92,8	71,3
Avkastning på eget kapital	%	18,5	18,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	16,0	18,8
Antal anställda sammanlagt		3 017	3 015
Anställda i Finland		300	
Utdelningar	M€	93,4	284,9
Utdelning till staten	M€	9,6	2,0

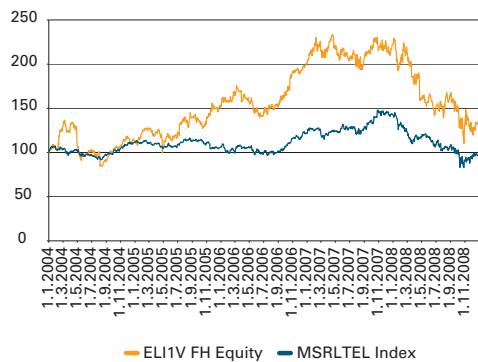
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
TeliaSonera	Sverige	9 591
Telenor	Norge	11 004
Tele2	Sverige	3 658
TDC	Danmark	5 212

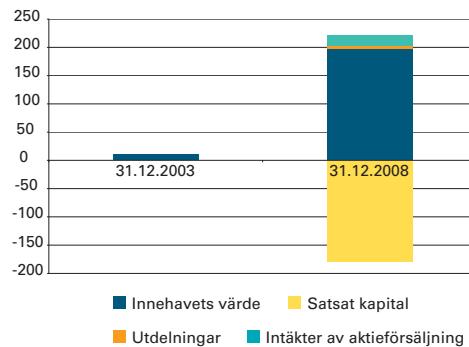
ANMÄLDA INVESTERINGAR

År 2008 var capex 184 (206) miljoner euro. Det viktigaste investeringsobjektet år 2008 var utbyggnaden av 3G-nätet som möjliggör snabbare mobilt bredband. Capex kontrolleras aktivt så att de uppgår till högst 12 % av omsättningen. Capex kan också dras ner om den allmänna ekonomiska situationen försämras ytterligare.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 31.12.2003–31.12.2008 var 31,9 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

FINNAIR OYJ flygbolag

Statens ägarandel: 55,78 %

Styrelseordförande: Christoffer Taxell

Verkställande direktör: Jukka Hienonen

Antal anställda: 9 595

Huvudort i Finland: Vanda

Finnair Abp är en koncern inom resebranschen som erbjuder reguljärflyg, semesterflyg, resebyråtjänster och frakttjänster i Finland och internationellt. Koncernens omsättning består till över 70 % av reguljärflyg. På grund av sitt hemmaflygfält har Finnair en konkurrensfördel i trafiken mellan Europa och Asien. Bolaget utnyttjar Helsingfors-Vanda flygstations strategiska läge genom att erbjuda de snabbaste förbindelserna mellan flera europeiska och asiatiska metropoler. År 2008 transporterade Finnair 8,3 miljoner passagerare och över 100 miljoner kilo frakt. Finnair förnyar som bäst sin flygplansflotta genom omfattande investeringar.

Finnairs resultat för 2008 blev negativt. Under den första hälften av året belastades lönsamheten av det höga bränslepriset och av de till följd av den globala recessionen sjunkande priserna på flygbiljetter. Kostnadsstrukturen har inte i tillräcklig utsträckning kunnat anpassas till de sjunkande priserna. Under hela året rådde överkapacitet inom branschen, vilket ledde till de första flygbolagskonkurserna ute i världen.

Det kommande året innebär stora utmaningar för Finnair. Efterfrågan väntas fortfarande vara svagare än tidigare år och drabba framförallt de billigare reseklasserna. Bränslepriset beräknas utgöra ca 22 % av Finnairs omsättning (25 % år 2008). Genom internationella arrangemang kan marknadens överutbud på resor inte elimineras tillräckligt snabbt. Frakttrafiken är beroende av den globala ekonomins utveckling: fraktvolymerna föll kraftigt i slutet av 2008.

Den växande Asientrafiken har lett till att Finnairs prestationer har ökat som planerat (+16%). Hela passagerartrafikens lönsamhet är emellertid för närvarande svagare än väntat. Som anpassningsåtgärder har Finnair gallrat bort vissa av de minst lönsamma rutterna, skurit ner kapaciteten samt fört samarbetsförhandlingar som resulterat i att 120 personer sägs upp och drygt 3 000 personer permitteras, huvudsakligen för 2–3 veckor. År 2009 har nya anpassningsprogram inletts.

Investeringarna i flygplansflottan genomförs planenligt, men på grund av att leasingavtal för flygplan som används för semesterresor går ut 2010 kan flygplansflottan dimensioneras i enlighet med den prognostiserade efterfrågan. Tack vare den nya Airbus-flottan kan den tekniska servicen och kabinpersonalens utbildning förenhetligas, vilket ger kostnadsfördelar.

Finnair har ovillkorade kreditutfästelser på ca 300 miljoner euro samt möjligheter att uppta 650 miljoner euros krediter av Europeiska investeringsbanken och pensionsbolag. En eventuell försäkring av finansieringsmöjligheterna skulle återverka på Finnairs verksamhet i första hand genom prisnivån på leasingavtal.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	2263	2181
Rörelseresultat*	M€	-52,1	142
Rörelseresultat	%	neg.	6,5
Balansomslutning	M€	2076	2146
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	586	1037
Soliditet	%	38,1	47,0
Nettoskuldsättningsgrad**	%	64,1	40,2
Avkastning på eget kapital	%	-4,8	12,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-2,5	14,2
Antal anställda		9595	9480
Anställda i Finland		8825	n.a.
Utdelningar	M€	0	32
Utdelning till staten	M€	0	18

*) Ägarstyrningen rapporterar rörelseresultatet, inklusive bl.a. förändrade värden på derivatinstrument och försäljningsvinster

**) Inklusive beräknade leasingavgifter under de följande sju åren

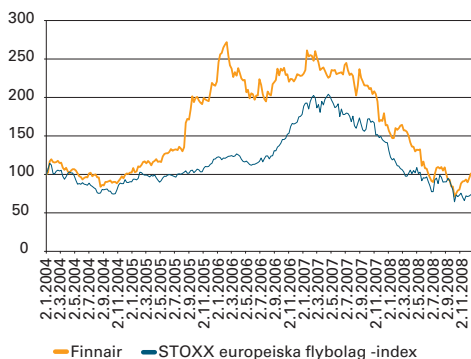
KONKURRENTER

Bolag	Land	Liikevaihto, M€
SAS	Sverige	5018
Lufthansa	Tyskland	24870
BA	Storbritannien	8932
Air France-KLM	Frankrike-Holland	24114

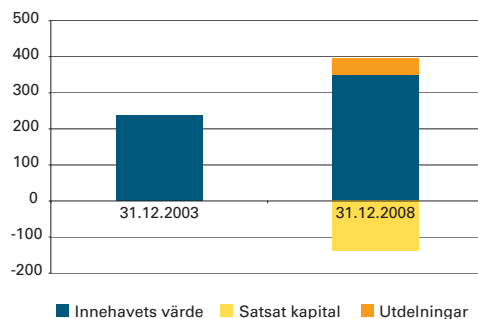
ANMÄLDA INVESTERINGAR

För förnyande av flygplansflottan används ca 400 miljoner år 2009 och 300 miljoner år 2010.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 1,5 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

FORTUM ABP samhällsservice

Statens ägarandel: 50,8 %

Styrelseordförande: Peter Fagnäs (från 8.4.2009 Matti Lehti)

Verkställande direktör: Mikael Lilius (från 1.5.2009 Tapio Kuula)

Antal anställda: 15 579

Huvudorter i Finland: Esbo, Imatra, Ingå, Joensuu, Träskända, Kauttua, Karleby, Kuusamo, Leppiniemi, Lojo, Lovisa, Nådendal, Nokia, Uleåborg, Björneborg, Vasa och Vanda

Fortum Abp är ett ledande energibolag med verksamhet framförallt i Norden, Ryssland och Östersjöområdet. Företagets kärnverksamhet är produktion, försäljning och distribution av el och värme samt drift och underhåll av kraftverk. Fortums elproduktion uppgick år 2008 till 64,2 (52,2) TWh och värmeproduktionen till 40,3 (26,1) TWh. I EU-länderna var 92 % (89 %) av Fortums elproduktion år 2008 koldioxidfri. Av Fortums elproduktion producerades 51,6 TWh i de nordiska länderna. Detta utgjorde 13 % (13 %) av de nordiska ländernas hela elförbrukning.

År 2008 köpte Fortum majoriteten i det ryska företaget TGC-10. Fortums ägarandel av TGC-10 uppgick vid utgången av år 2008 till över 93 %.

Merparten av Fortums jämförbara rörelseresultat härrörde år 2008 från Fortums Elproduktion. Också Värmeproduktion och Elöverföring visade vinst.

Fortums bundna kapital fördelade sig år 2008 så att Elproduktionens andel var 35,5 %, Värmeproduktionens 23,1 %, Elöverföringens 20,2 %, Markets 1,2 %, Rysslands 14,7 % och övriga 5,3 %.

År 2008 ökade Fortums jämförbara rörelseresultat med 18 % till 1 845 miljoner euro (1 564). Resultatet före skatt sjönk däremot. Detta berodde delvis på en 180 miljoner euros vinst av engångsnatur som redovisades år 2007 i resultatet för Q1 (intressebolag) och på en 232 miljoner euros försäljning av Lenergo-aktier som redovisas i resultatet för Q3. Bolaget överskred de strategiska målsättningarna: ROE var 18,7 % (målsättningen över 14 %) och ROI var 15,0 % (målsättningen över 12,0 %). Ökningen av antalet anställda berodde på förvärvet av TGC-10. Kassaflödet från affärsverksamheten var 2 002 miljoner euro (1 670).

Under år 2008 varierade elpriset kraftigt. Det faktiska försäljningspriset för el som producerades inom Fortums elproduktionssektor var 49,3 € /MWh, vilket var 24 % högre än året innan. Det genomsnittliga elpriset inom NordPool var 44,7 € /MWh och de regionala priserna i Sverige och Finland i genomsnitt 51 € /MWh. Fortum har skyddat 65 % av 2009 års elförsäljning till priset 53 € /MWh. Skyddsgraden för år 2010 är 50 % till priset 46 € /MWh.

Fortum lämnade 5.2.2009 in en ansökan om att bygga Lovisa 3. Investeringens totala värde är ca 4–6 miljarder euro. Bolaget emotser beslut om ca ett år.

Fortums nettoskultsättningsgrad ökade under året med 21 procentenheter till följd av investeringar, utdelningar och ökat driftskapital. De stora kollagren har lett till att driftskapitalet ökat. Relationen mellan Fortums nettoskuld och täckningsbidrag var 2,5 (1,9 vid utgången av 2007), vilket ligger under den strategiska målnivån 3,0–3,5. Det kraftiga kassaflödet stöder finansieringen av investeringarna.

Elproduktionen är resultatgeneratoren bland Fortums segment. Värmesegmentet drogs ned av de stegrade bränsle- och CO2-kostnaderna. Distributionssegmentets utveckling var stabil. Marksegmentets resultat var däremot dåligt. Integrationen av Rysslandssegmentet framskrider.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	5 636	4 479
Rörelseresultat	M€	1 963	1 847
Rörelseresultat	%	34,8	41,2
Balansomslutning	M€	20 278	17 674
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	13 519	27 319
Soliditet	%	41,6	49,1
Nettoskultsättningsgrad	%	73,5	51,6
Avkastning på eget kapital	%	18,9	19,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	15,2	16,6
Antal anställda sammanlagt		15 579	8 303
Anställda i Finland		3 045	2 981
Utdelningar	M€	888	1 197
Utdelning till staten	M€	451	609

KONKURRENTER

Yhtiö	Land	Omsättning, M€
E.ON	Tyskland	86 753
EDF	Frankrike	64 279
Enel	Italien	61 184
Iberdrola	Spanien	48 950
Vattenfall	Sverige	25 196
Verbund	Österrike	15 005
Statkraft	Norge	3 745
Statkraft	Norja	2 800

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Investeringsprogrammet för de nordiska länderna och Östersjöområdet, totalvärde över 3 000 miljoner euro

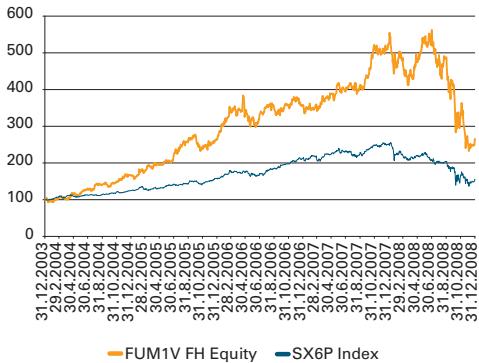
Investeringsprogrammet för Ryssland (TGC-10), programmets totalvärde fr.o.m. 1.1.2009 2 000 miljoner euro

Automatisk mätaravläsning, totalvärde 240 miljoner euro

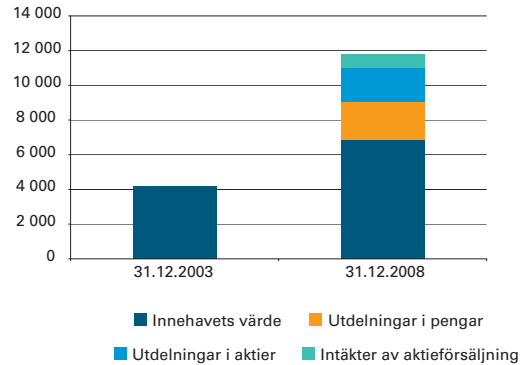
Elöverföringens tillförlitlighet, totalvärde 700 miljoner euro.

Dessutom överlämnade Fortum 5.2.2009 till statsrådet en ansökan om ett principbeslut om byggande av en ny kärnkraftsenhet. Investeringens totalvärde är ca 4–6 miljarder euro. Dessutom deltar Fortum med en ca 25 %:s andel i byggandet av Finlands femte kärnkraftverk.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 22,9 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

NESTE OIL ABP energiindustri

Statens ägarandel: 50,1 %

Styrelseordförande: Timo Peltola

Verkställande direktör: Matti Lievonen

Antal anställda: 5 174

Huvudorter i Finland: Esbo, Borgå och Nådendal

Neste Oil Abp är ett förädlings- och marknadsföringsbolag som inriktar sig på högklassiga bränslen för renare trafik. Bolaget eftersträvar tillväxt såväl i fråga om traditionell oljeförädling som i fråga om tillverkning av högklassig diesel av förnybara råvaror. Neste Oils raffinaderier är belägna i Borgå och Nådendal. De har en sammanlagd destillationskapacitet för ca 260 000 barrel råolja per dag och förädlingskapaciteten är ca 15 miljoner ton per år.

Neste Oil strävar efter att bli världsledande producent av renare bränsle. Bolaget fortsätter investeringarna för att öka de nuvarande raffinaderiernas kapacitet. Totalvärdet av investeringarna är för att öka produktionen av Neste Oils NExBTL-diesel uppgår till närmare 1,5 miljarder euro. Neste Oil planerar tillväxt inom segmenten Oil Refining och Renewable Fuels. Strategin kompletteras av Oil Retail.

Neste Oils dieselinvestering på ca 750 miljoner euro inleddes i juni 2007. Investeringen beräknas i framtiden höja hela Neste Oils förädlingsmarginal med över 2 dollar per barrel räknat på årsproduktionen, dvs. 100 miljoner barrel.

Bolagets NExBTL-anläggning i Borgå blev klar sommaren 2007. Dess kapacitet är 170 000 ton. En andra lika stor anläggning blir klar i Borgå 2009. Neste Oils NExBTL-anläggning i Singapore får en planerad kapacitet på 800 000 ton och beräknas stå klar 2010. En lika stor anläggning i Rotterdam beräknas bli färdig 2011.

Neste Oils omsättning under år 2008, 15 043 miljoner euro, blev 24 % högre än år 2007 då den var 12 103 miljoner euro. Den ökade omsättningen berodde framförallt på det höga råoljepriset, dvs. 96,99 (72,52) dollar per barrel. Råoljepriset fluktuerade kraftigt under år 2008. I juli var oljepriset som högst 144 dollar per barrel. Mot slutet av året sjönk priset och var i december 40 dollar per barrel.

Det jämförbara rörelseresultatet för år 2008 sjönk med 3,8 % till 602 (626) miljoner euro. Det rapporterade rörelseresultatet var 186 (801) miljoner euro. I det rapporterade rörelseresultatet ingår 453 miljoner euro i lagerförluster (lagervinst 174). Lagerförlusterna orsakades av det snabbt sjunkande oljepriset i slutet av året. Penningflödet av affärsverksamheten höll sig å andra sidan på föregående års nivå och var 512 miljoner euro (541).

Neste Oils sammanlagda förädlingsmarginal steg under 2008 till 13,39 dollar per barrel (10,46). Den sammanlagda förädlingsmarginalen förbättrades framförallt av den starka marginalen för diesel under 2008. Däremot rasade marginalen för bensen under år 2008. Också marginalen för

diesel sjönk kraftigt under slutet av året. På grund av vissa produktionsbegränsningar på Borgå-raffinaderiets produktionslinje 4 kunde den goda marginalen för diesel inte utnyttjas fullt ut.

Segmentet Oil Refining förbättrade sitt jämförbara rörelseresultat. Också Shipping visade ett bättre resultat. Däremot det jämförbara rörelseresultatet för segmentet Specialty Products avsevärt sämre. Också Oil Retails lönsamhet försämrades.

Neste Oils nettoskuldsättningsgrad ökade under året med 15 procentenheter. Både nettodriftskapitalet och investeringarna ökade. Investeringarna uppgick år 2008 till 508 miljoner euro (334). Bolagets målsättning när det gäller skuldens andel av det totala kapitalet är 25–50 %. År 2008 var siffran 31,5 % (23,7).

Bolaget fattade inget beslut om att bygga en vätekrackningsanläggning i Nådendal. Det avstod också från det i Österrike planerade projektet att bygga en anläggning för förnybart bränsle i samarbete med OMV. Neste Oils dotterbolag Neste Jacobs köpte planeringsbyrån Rintekno. Köpet av Rintekno ökade antalet anställda med över 200 personer.

Verkställande Rinne avgick med pension 1.10.2008. Den nye verkställande direktören Matti Lievonen tillträdde 1.12.2008. CFO Petri Pentti lämnade sin anställning vid Neste Oil i slutet av september. Han efterträddes av Ilkka Salonen.

Bolaget offentliggjorde sin nya organisation. Den organisationen inleder sitt arbete 1.4.2009. Organisationsreformen innebär att bolaget övergår från en linjeorganisation till en matrisorganisation.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	15 043	12 103
Rörelseresultat	M€	186	801
Rörelseresultat	%	1,2	6,6
Balansomslutning	M€	4 720	4 871
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	2 713	6 175
Soliditet	%	46,2	49,9
Nettoskuldsättningsgrad	%	46,1	31,1
Avkastning på eget kapital	%	4,2	25,6
Avkastning på sysselsatt kapital	%	6,2	26,3
Antal anställda sammanlagt		5 174	4 810
Anställda i Finland		3 984	3 655
Utdelningar	M€	205	256
Utdelning till staten	M€	103	128

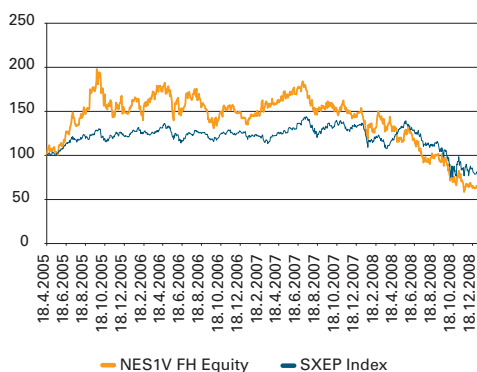
KONKURRENTER

Bolag	Land	Liikevaihto, M€
OMV	Österrike	25 543
Petroplus holding	Schweiz	18 786
MOL	Ungern	13 309
ERG	Italien	11 498
Hellenic Petroleum Grekland	Kreikka	10 131
Saras	Italien	8 556
Motor Oil Hellas	Grekland	5 505

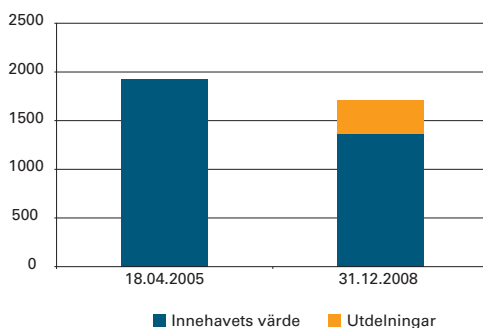
ANMÄLDA INVESTERINGAR

Borgå	NExBTL-anläggning	2009	över 100 miljoner euro
Singapore	NExBTL-anläggning	2010	550 miljoner euro
Rotterdam	NExBTL-anläggning	2011	670 miljoner euro
Bahrain	basoljeanläggning	2011	ca 125 miljoner euro (Neste Oils andel)
Borgå	enhet för isomerisering	2011	ca 60 miljoner euro

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var -3,2 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

5.2 Solidiumbolagen

KEMIRA OYJ kemisk industri

Statens ägarandel: 16,5 %

Styrelseordförande: Pekka Paasikivi

Verkställande direktör: Harri Kerminen

Antal anställda: 9 405

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Vanda, Harjavalta, Joutseno, Karleby, Kuusankoski, Siilinjärvi, Tammerfors, Vasa, Äetsä, Björneborg och Uleåborg

Kemira Abp:s nye verkställande direktör Harri Kerminen tillträdde 1.1.2008. Bolaget offentliggjorde i juni 2008 sin nya strategi som innebär att det i framtiden inriktar sig huvudsakligen på vattenrening och pappersindustri. Kemiras affärsverksamhet är organiserad i tre kundbaserade funktioner vilkas gemensamma nämnare är vatten: Paper, Water och Oil & Mining.

I samband med att strategin offentliggjordes meddelade Kemira att det kommer att notera Tikkurila på Helsingforsbörsen i början av 2009. I samband med att resultatet för 2008 offentliggjordes meddelade bolaget att det beslut att skjuta upp börsnoteringen, i avvaktan på marknadslägets utveckling.

Kemira gjorde åren 2002–2006 betydande omorganiseringar. Nu håller bolaget på att integrera förvärvade företag och inriktar sig på att förbättra lönsamheten. Bolaget söker tillväxtmöjligheter på expanderande marknader och tillväxten baseras huvudsakligen på organisk expansion. Strategin är inriktad på att förbättra lönsamheten.

Kemiras största affärsområde mätt enligt omsättningen var år 2008 Kemira Pulp&Paper, vars andel av koncernens omsättning var 37 %. Näst störst var Kemira Water med en andel på 27 %. Kemira Coatings andel av koncernens omsättning var 23 % och Kemira Specialtys 13 %.

Koncernens största rörelseresultat år 2008 redovisade Kemira Coatings, vars andel av koncernens resultat var 54 %. Därefter följde Kemira Specialty vars andel av koncernens rörelseresultat var 33 %. Kemira Waters andel var 10 % och Kemira Pulp&Papers andel av koncernens rörelseresultat var 2 %.

Trots att Kemira Coatings andel av Kemirakoncernens rörelseresultat var störst, var detta det minst kapitalkrävande av de fyra affärsområdena. Kemira Coatings andel av koncernens bundna kapital var 16 %. Kemira Pulp & Paper var det mest kapitalbindande affärsområdet med en andel på 40 %.

Kemiras omstruktureringar har ökat bolagets skuldbörda. Bolagets kassaflöde har under åren efter investeringarna varit negativt. År 2008 var kassaflödet en aning positivt vilket berodde på 254 miljoner euros försäljningsintäkter. Dessa hänförde sig närmast till ett samföretag för titandioxid som Kemira grundade tillsammans med Rockwood. Kemiras skuldsättningsgrad översteg emellertid 100 %, vilket begränsar bolagets utvecklingsmöjligheter.

Under år 2008 minskade bolagets rörelseresultat exklusive engångsposter med 24 % till 132,6 miljoner euro (174,6 miljoner euro). Engångskostnader på 79,8 miljoner euro i anslutning till bolagets omstrukturering och sparprogram drog ner det rapporterade rörelseresultatet. Om-sättningen var på samma nivå som 2007.

Det försämrade operativa rörelseresultatet berodde framförallt på de höga råvaru- och energi-kostnaderna i början av året. De positiva effekterna av att Kemira lyckades höja försäljningspri-serna sträckte sig ända till årets sista kvartal. I slutet av året försämrades efterfrågan märkbart, vilket kom till synes framför allt i målarfärgs- och papperskemikalieverksamheten.

I enlighet med sin strategi inriktar sig Kemira i den närmaste framtiden framförallt på att för-bättra balansen, skapa ett positivt kassaflöde och förbättra resultatet. Tyngdpunkten läggs vid att förbättra balansen. I juni gick Kemira ut med sitt sparprogram som innebär att den årliga målsättningen är att spara ca 60 miljoner euro. Programmet omfattar inte Tikkurila. Samarbets-förhandlingarna på fem orter i Finland avslutades 8.10.2008 och ledde till en nettominskning av 298 anställda.

I januari 2009 meddelade Kemira att dess nya sparprogram syftar till årliga besparingar på 25 miljoner euro. Programmet omfattar hela Tikkurilas personal (3 800) och kan leda till att per-sonalen minskas med 500 personer. Förhandlingarna i Finland gäller ca 900 personer och kan leda till att personalen minskas med ca 200 personer.

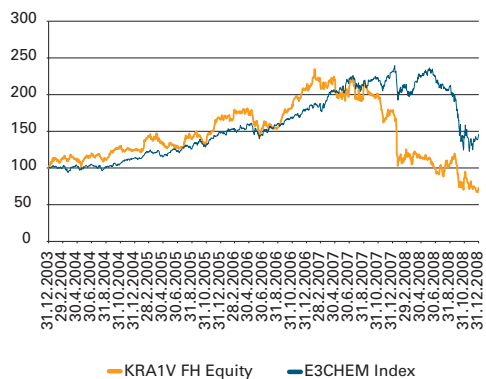
NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	2 833	2 810
Rörelseresultat	M€	74	143
Rörelseresultat	%	2,6	5,1
Balansomslutning	M€	2 860	2 828
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	720	1 745
Soliditet	%	34,2	38,6
Nettoskuldsättningsgrad	%	107,5	92,3
Avkastning på eget kapital	%	-0,2	5,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	2,9	8,1
Antal anställda sammanlagt		9 405	10 007
Anställda i Finland		2 137	2 885
Utdelningar	M€	30	61
Utdelning till Solidium (2007 till staten)	M€	5	10

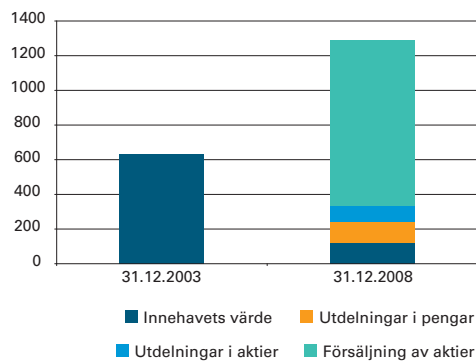
KILPAILIJOITA

Bolag	Land	Omsättning, M€
Akzo Nobel	Holland	15 415
Solvay	Belgien	9 490
Clariant	Schweiz	5 090
Ciba Specialty Chemicals	Schweiz	3 733
Nalco	USA	2 879
Hercules	USA	1 561

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 13,6 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

METSO ABP verkstadsindustri

Solidiums ägarandel: 11,1 %

Styrelseordförande: Matti Kavetvuo (från 31.3.2009 Jukka Viinanen)

Verkställande direktör: Jorma Eloranta

Antal anställda: 29 322

Huvudorter i Finland: Tammerfors, Nystad, Björneborg, Valkeakoski, Jyväskylä, Träskända, Lappo och Helsingfors

Metso Abp är en internationell leverantör av hållbar teknologi och service till gruv-, jordbyggnads-, energi-, metallåtervinnings- samt massa- och pappersindustrin. Bolaget säljer sina produkter och tjänster i över 100 länder. Metso har etablerat planering, produktion, leverans, serviceverksamhet, försäljning och annan verksamhet i sammanlagt över 50 länder.

Metsos omsättning och rörelseresultat ökade jämfört med föregående år och resultatmålsättningen, dvs. 10 % av omsättningen, uppnåddes. Efterfrågan på bolagets produkter sjönk emellertid kraftigt under de sista månaderna 2008 och orderstocken minskade första gången sedan 2003. Redan inkomna order återkallades i slutet av året till ett värde av 150 miljoner euro. Utsikterna för år 2009 är svaga, men lönsamheten väntas fortfarande ligga på en tillfredsställande nivå. Metsos orderstock är 4,1 miljarder euro, men det är fortfarande möjligt att order återkallas.

Enligt Metsos bedömning råder det ett strukturellt överutbud inom pappers- och cellulosamaskinindustrin. För gruv- och krossmaskinindustrin är nedgången i efterfrågan däremot temporär och likaså för miljöteknologiska produkter. För att anpassa sig till dessa förändringar inledde Metso 2008 samarbetsförhandlingar för att minska antalet anställda vid Paper och Automation i Finland med 900–1200 personer. Avsikten är också att koncentrera verksamheten i Finland till större enheter.

Av Metsos omsättning hänförde sig 35 % till s.k. serviceverksamhet (reservdelar, service, reparationer, modernisering). Andelen av rörelseresultatet var ca 60 % år 2008. Serviceverksamheten är mindre konjunkturkänslig och servicen av maskinparken över hela världen har vuxit till en betydande affärsverksamhet. Metso kommer i fortsättningen att satsa på serviceverksamheten bl.a. genom att öka sina kundnära resurser framförallt i Asien och på andra växande marknader. Också efterfrågan på serviceverksamhet väntas minska under år 2009.

Metsos verksamhet har av tradition varit baserad på effektivt utnyttjande av krediter. Soliditeten sjönk under år 2008 från 38 % till 31 %. Bolaget har fäst särskilt avseende vid finansieringssäkerheten genom att förlänga sina krediter samt genom att omförhandla kreditlimiter och pensionslånelimiter.

Under verksamhetsåret omformade Metso sina affärsområden till nya helheter: Gruv- och jordbyggnadsteknologi, Energi- och miljöteknologi och Pappers- och Fiberteknologi. Den nya indelningen trädde i kraft vid årsskiftet 2008–2009.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	6400	6250
Rörelseresultat	M€	637	580
Rörelseresultat	%	10,0	9,3
Balansomslutning	M€	5511	5254
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	1208	5290
Soliditet	%	28,9	37,7
Nettoskultsättningsgrad	%	76,5	33,4
Avkastning på eget kapital	%	25,6	25,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	23,7	26,1
Antal anställda sammanlagt		29 322	26 837
Anställda i Finland		9252	9386
Utdelningar	M€	99,2	425
Utdelning till Solidium (2007 till staten)	M€	11,0	47

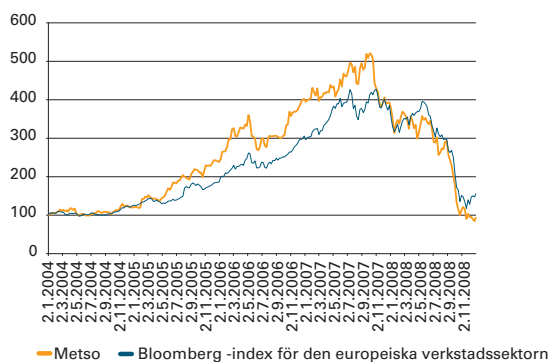
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Sandvik (Gruv- och jordbyggnadsteknologi)	Sverige	8451
Atlas Copco (Gruv- och jordbyggnadsteknologi)	Sverige	6766
Flowserve (Energi- och miljöteknologi)	USA	3206
Honeywell (Energi- och miljöteknologi)	USA	26199
Voith (Pappers- och fiberteknologi)	Tyskland	4934
Andritz (Pappers- och fiberteknologi)	Österrike	3609

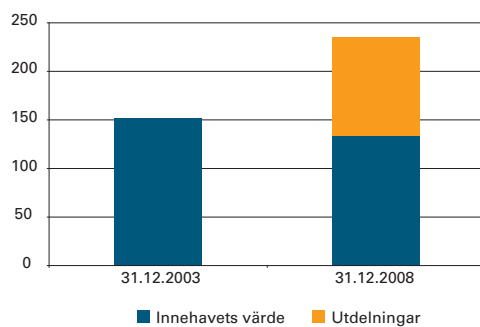
ANMÄLDA INVESTERINGAR

Investeringarna är uppskattningsvis 150 miljoner euro. Investeringarna begränsas på grund av världsekonomins kris.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 9,1 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

OUTOKUMPU OYJ stålindustri

Solidiums ägarandel: 31,1 %

Styrelseordförande: Ole Johansson

Verkställande direktör: Juha Rantanen

Antal anställda: 8 471

Huvudorter i Finland: Torneå, Jakobstad, Vetil, Sorsakoski, Tusby och Esbo

Outokumpu Abp är ett internationellt bolag med inriktning på produktion av rostfritt stål. Outokumpu strävar efter att bli marknadsledare på rostfritt stål. Bolaget har kunder inom olika branscher runtom i världen, t.ex. inom processindustrin, tillverkning industrimaskiner, byggindustrin och inom tillverkning av hushållsmaskiner.

Outokumpu producerade år 2008 sammanlagt 1,4 miljoner ton rostfritt stål. Bolaget har verksamhet i ca 30 länder. De största produktionsanläggningarna finns i Finland, Sverige, Storbritannien, USA och Nederländerna.

Efterfrågan på rostfritt stål minskade kraftigt under det sista kvartalet 2008. Samtidigt höll sig prisnivån på en låg nivå. Outokumpus leveransvolymerna var relativt stora under 2008, men den låga prisnivån och de betydande lagerförlusterna på grund av fluktuerande råvarupriser ledde till att rörelseresultatet för hela året blev negativt.

Hösten 2008 försämrades marknadsläget. I november förhandlade Outokumpu med personalen om vissa anpassningsåtgärder. Dessa var emellertid otillräckliga och i december gick bolaget ut med ett meddelande om samarbetsförhandlingar som syftade till uppsägningar. Ännu i början av februari 2009 kom ett meddelande om nya förhandlingar. Sammanlagt ca 700 arbetstagare måste sägas upp, de flesta utanför Finland. Permitteringarna berör ca 2 000 arbetstagare, huvudsakligen i Torneå.

Outokumpu har skjutit upp nästan alla sina investeringsprogram (för sammanlagt 1,8 miljarder euro) med minst 12 månader. Dessa investeringar skulle om de genomfördes i en normal marknadssituation ha lett till bättre lönsamhet och mindre känslighet för fluktuerande råvarupriser efter år 2010. På kort sikt inriktar sig Outokumpu emellertid på att maximera kassaflödet.

Utsikterna för år 2009 är osäkra. Prisutvecklingen under årets första månader har varit svag och baspriset är fortfarande lågt. Lagren av rostfritt stål har inte kunnat avvecklas snabbt. Framförallt bil- och byggindustrins efterfrågan har försvagats. Producenterna av rostfritt stål beräknas fortfarande ha strukturell överkapacitet. Outokumpus kapacitet utnyttjades till mindre än 50 % i början av 2009.

Råvarupriserna väntas ligga på en låg nivå så länge den globala recessionen fortsätter. På sikt gör de låga kostnaderna rostfritt stål till en konkurrenskraftig produkt, vilket gynnar Outokumpu. Eftersom råvarupriserna också på den nuvarande låga nivån fluktuerar kraftigt drabbas Outokumpu fortfarande av lagerförluster och spekulativa fluktuationer i efterfrågan från partihandlarna.

Kinas omfattande investeringar i produktionsanläggningar för rostfritt stål, den redan existerande överkapaciteten samt producenternas behov av ett globalt försäljningsnät som ersätter partihandlarna är tecken som tyder på en fortsatt centralisering av branschen.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	5474	6913
Rörelseresultat	M€	-63	589
Rörelseresultat	%	-1,2	8,5
Balansomslutning	M€	5341	5910
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	1502	3839
Soliditet	%	52,3	56
Nettoskuldsättningsgrad	%	56,6	38,7
Avkastning på eget kapital	%	-3,6	20,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-0,8	17,2
Antal anställda sammanlagt		8471	8108
Anställda i Finland		n.a.	n.a.
Utdelningar	M€	90,1	218
Utdelning till Solidium (2007 till staten)	M€	28,2	68

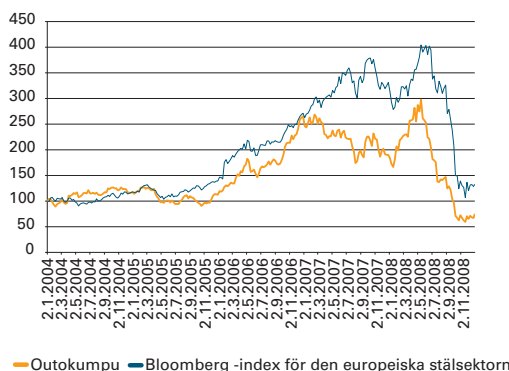
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Acerinox	Spanien	5051
ThyssenKrupp	Tyskland	124936
ArcelorMittal	Luxemburg	53426
POSCO	Syd Korea	16894

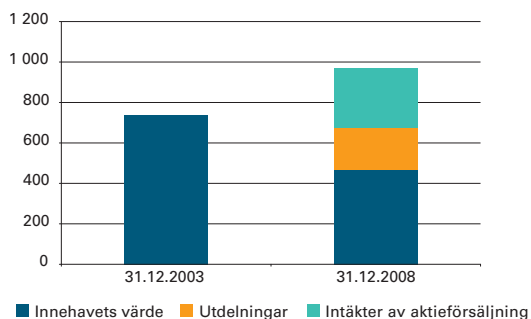
ANMÄLDA INVESTERINGAR

Ett investeringsprogram på 1,5 miljarder euro har skjutits upp tills vidare. Avsikten med programmet är att öka den egna produktionen av ferrokrom, öka produktionen av duplexstål samt att utveckla distributionsnätet. År 2009 slutförs närmast pågående program och underhållsinvesteringar.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 5,7 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

RAUTARUUKKI ABP stålindustri

Solidiums ägarandel: 39,8 %

Styrelseordförande: Reino Hanhinen

Verkställande direktör: Sakari Tamminen

Antal anställda: 14 953

Huvudorter i Finland: Brahestad, Tavastehus, Kankaanpää, Lappvik, Uleåborg, Pulkila, Toijala och Kurikka samt huvudkontor i Helsingfors

Rautaruukki Abp levererar metallbaserade komponenter, system och koncept till bygg- och verkstadsindustrin. Bolaget har ett stort sortiment av metallprodukter och serviceformer och bedriver verksamhet i 26 länder. Rautaruukki är indelat i tre divisioner med kundansvar: Ruukki Construction, Ruukki Engineering och Ruukki Metals.

Rautaruukkis räkenskapsperiod 2008 utföll väl men i december försämrades resultatet snabbt. Efterfrågan inom samtliga kundsektorer var god. I december ledde finansiella svårigheter till försvagad efterfrågan från vissa kunder, framförallt inom bygg- och bilindustrin. Hela årets omsättning låg på samma nivå som föregående års och lönsamhetsmålen uppnåddes.

Anpassningen till den osäkra efterfrågesituationen inleddes genom samarbetsförhandlingar. Förhandlingarna som avslutades i januari resulterade i att bolaget i Finland reducerade antalet anställda med 460, varav 250 genom pensionsarrangemang. 3 200 arbetstagare permitterades. På grund av försämrad efterfrågan har en masugn vid Rautaruukkis stålverk i Brahestad tagits ur drift tills efterfrågan blir bättre.

Till följd av den svaga efterfrågan har Rautaruukki och dess kunder större lager av råvaror och halvfabrikat än vanligt. År 2008 var råvarupriserna extremt höga: avveckling av lagren ger inte resultat då det samtidigt är nödvändigt att pressa ner priserna på slutprodukterna. Nya förhandlingar om råvarupriserna pågår och priserna väntas sjunka. Effekten av de lägre råvarupriserna realiseras i Rautaruukkis resultat först under den senare hälften av 2009.

När det gäller Rautaruukkis konceptverksamhet (Construction och Engineering) beräknas efterfrågan från vissa kundindustrier hållas på en god nivå (energiindustri och infrabyggande) medan efterfrågan inom andra sektorer (verkstads- och skeppsbyggnadsindustri) väntas bli sämre. Efterfrågan på stålprodukter (Metals) väntas bli bättre efter den exceptionellt låga nivån i slutet av året. Resultatet för de första månaderna år 2009 väntas ändå bli sämre än för det sista kvartalet 2008.

Rautaruukki har en hög soliditet och är sålunda relativt okänsligt för störningar på finansmarknaden. Däremot märks sådana störningar som fluktuationer i efterfrågan.

Ca hälften av Rautaruukkis omsättning härrör från den s.k. konceptverksamheten och hälften från stålprodukterna. Av rörelseresultatet härrör 60 % från stålprodukterna. Bolaget är fortfarande i hög grad beroende av ett effektivt kapacitetsutnyttjande och av prissättningen på basprodukterna inom stålbranschen.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	3851	3876
Rörelseresultat	M€	568	637
Rörelseresultat	%	14,7	16,4
Balansomslutning	M€	2983	2861
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	1706	4150
Soliditet	%	66,0	70,4
Nettoskuldsättningsgrad	%	7,9	1,4
Avkastning på eget kapital	%	20,7	24,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	25,0	29,6
Antal anställda sammanlagt		14953	14 715
Anställda i Finland		6955	7009
Utdelningar	M€	1874	280
Utdelning till staten	M€	75,1	111

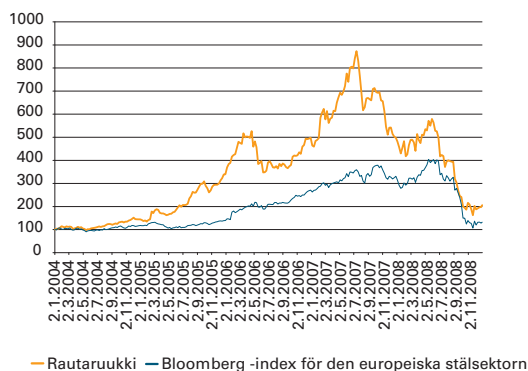
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Lindab (Construction)	Sverige	898
Kingspan (Construction)	Irland	1672
SSAB (Metals)	Sverige	4956
Voestalpine (Metals)	Österrike	10481
ThyssenKrupp (Metals)	Tyskland	53426
ArcelorMittal (Metals)	Luxemburg	124936

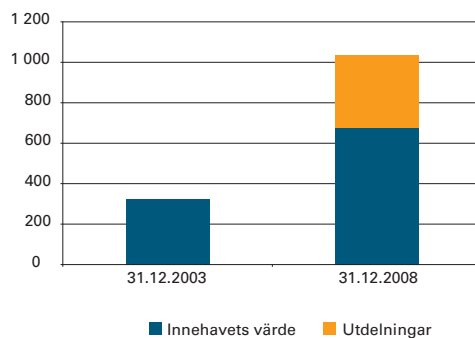
ANMÄLDA INVESTERINGAR

Underhållsinvesteringar och investeringar som syftar till att öka leveranskapaciteten i Östeuropa genomförs. Under år 2009 investeras mindre än 200 miljoner euro.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 26,0 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

SAMPO ABP försäkring och investeringsverksamhet

Solidiums ägarandel: 14,12 %

Styrelseordförande: Georg Ehrnrooth (från 8.4.2009 Björn Wahlroos)

Verkställande direktör: Björn Wahlroos (från 8.4.2009 Kari Stadigh)

Antal anställda: 7 458

Huvudort i Finland: Helsingfors

Sampo Abp:s mission är att skapa värde för sina ägare. Koncernens målsättning är att flexibelt utnyttja marknadens möjligheter att skapa ägarvärde, t.ex. genom företagsregleringar.

Sampokoncernens affärsområden är skade- och livförsäkring. Inom dessa områden bygger koncernens uttryckliga strategier som på avkastningen på eget kapital. Synergieffekterna mellan skade- och livförsäkringsfunktionerna är relativt små.

Skadeförsäkringen bedrivs under varumärket If. If är de nordiska ländernas största skadeförsäkrare med en marknadsandel på drygt 20 %. Bolaget har också en stark ställning på de Baltikums snabbt växande marknader.

Mandatum Life bedriver livförsäkring i Finland och via sitt dotterbolag också i de baltiska länderna. Mandatum Lifes verksamhet är tudelad. Försäljningen inriktas framförallt på fondanknutna försäkringsprodukter. Merparten av bolagets ansvarsskuld utgörs av försäkringar med beräkningsränta.

Bolaget eftersträvar bästa möjliga ränta för de underliggande tillgångarna. Bolagets andel av Finlands försäkringsmarknad är 19 % och av Baltikums ca 11 %.

Sampo är en för nordiska förhållanden betydande investerare, med investeringstillgångar på uppskattningsvis 16,5 miljarder euro. Förvaltningen av koncernens investeringsverksamhet har koncentrerats till moderbolaget Sampo Abp. Dessutom har Sampo Abp betydande investeringstillgångar. Sampo Abp har också ett betydande innehav i den nordiska bankkoncernen Nordea.

Samos resultat före skatt var 870 miljoner euro (3 833*) 2008. Bolagets resultat per aktie var 1,18 euro (1,25). Med beaktande av förändringen i fonden för verkligt värde var resultatet per aktie -3,52 euro (0,95). Substansen per aktie var 8,28 euro (13,49). Skadeförsäkringens resultat före skatt var 549 miljoner euro (534), livförsäkringens 140 miljoner euro (342) och holdingbolagets 180 miljoner euro (95). Ca 130 miljoner euro av holdingbolagets resultat förklaras med utdelningar från Nordea.

Bolaget har som mål att i fråga om skadeförsäkringen hålla totalkostnadsprocenten under 95. År 2008 var totalkostnadsprocenten 91,8 (90,9). Bolagets målsättning för avkastningen på eget kapital är över 17,5 %. Kapitalavkastningen föll under året till -0,8 % (19,2). Trots att If:s försäkringstekniska resultat fortfarande var gott, 548 miljoner euro (565), drogs avkastningen ner på

grund av att fonden för verkligt värde sjönk till -414 miljoner euro (0). Det försäkringstekniska resultatet beräknas hålla sig stabilt också under år 2009.

Nettoresultatet av placeringsverksamheten var för livförsäkringen -220 miljoner euro (600). Fonden för verkligt värde minskade med 481 miljoner euro till -192 miljoner euro. Avkastningen på livförsäkringsverksamhetens eget kapital var -68,8 % (9,1). Till följd av den svaga situationen på kapitalmarknaden väntas livförsäkringen inte nå upp till samma nivå som åren 2006 och 2007.

Sampo innehade 31.12.2008 ca 12 % av Nordeas aktier. Bolaget fick 6.2.2008 tillstånd av den svenska Finansinspektionen att öka sitt innehav till över 10 %. Sampokoncernens genomsnittliga anskaffningskurs var 10,60 euro per Nordea-aktie. Nordeas stängningskurs 30.12.2008 var 5,07 euro.

Enligt Samos börsmeddelande 10.2.2009 garanterar bolaget ca 25 % av Nordeas företrädesemission på 2,5 miljarder euro. Åtagandet motsvarar ca 315 miljoner euro.

Sampo har även åtagit sig att teckna ytterligare 13 % av nyemissionen, vilket motsvarar 334 miljoner euro. Åtagandet kommer att leda till att Sampo ökar sin andel i Nordea, men enbart om nyemissionen inte blir fulltecknad.

I Samos balansräkning fanns 31.12.2008 placeringstillgångar till ett värde av 2,8 miljarder euro (4,9). Ränteplaceringarnas andel utgjorde 39 % (44) och aktieplaceringarnas 61 % (56).

Avkastningen på koncernens eget kapital försämrades kraftigt, till -32,4 % (52,6). Nettoresultatet av placeringsverksamheten sjönk till 275 miljoner euro (974). Fonden för verkligt värde minskade till -2 634 miljoner euro (316).

Koncernens kapitaltäckning var fortfarande på en utmärkt nivå. Kapitaltäckningsgraden var i slutet av år 2008 433,6 % (774,6).

NYCKELTAL

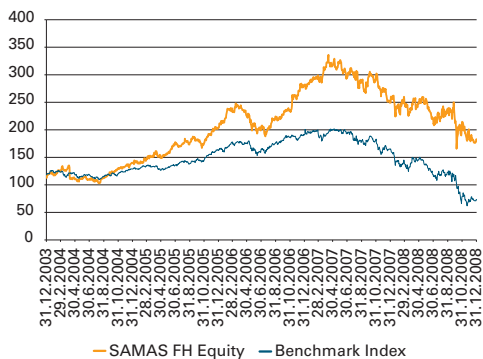
		2008	2007
Premieintäkter	M€	4 350	4 458
Resultat före skatt	M€	870	3 833*
Resultat före skatt	%	20,0	86,0
Balansomslutning	M€	21 205	25 424
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	7 433	10 382
Soliditet	%	21,9	30,5
Kapitaltäckningsgrad	%	433,6	774,6
Avkastning på eget kapital	%	-32,4	52,6
Avkastning på totalt kapital	%	-7,4	11,5
Antal anställda sammanlagt		7 458	6 974
Anställda i Finland		2 237	2 118
Utdelningar	M€	449	694
Utdelning till Solidium (2007 till staten)	M€	63	95

*) inklusive rörelseresultat på 2 830 miljoner euro från Sampo Bank

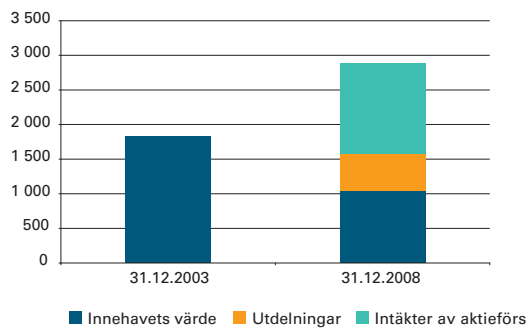
KONKURRENTER

Bolag	Land	Marknadsvärde, M€
Trygvesta	Danmark	2 992
Pohjola Bank	Finland	1 983
Topdanmark	Danmark	1 351
Storebrand	Norge	760
Alm. Brand	Danmark	160

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 9,5 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

SPONDA OYJ fastighetsinvestering

Solidiums ägarandel: 34,28 %

Styrelseordförande: Lauri Ratia

Verkställande direktör: Kari Inkinen

Huvudorter i Finland: Esbo, Helsingfors och Vanda

Sponda är ett börsnoterat, ledande investeringsbolag som är specialiserat på fastigheter. Bolaget äger, hyr ut och utvecklar kontors-, affärs- och logistikfastigheter i Finlands och Rysslands största städer. År 2006 köpte Sponda hela aktiestocken i fastighetsbolaget Kapiteeli Oyj. Genom köpet fördubblades Spondas innehav av investeringsfastigheter och Spondas ställning som en av branschens viktigaste aktörer förstärktes.

Bolaget är organiserat i fyra affärsenheter: Investeringsfastigheter, Fastighetsutveckling, Fastighetsfonder och Ryssland. Spondas strategi preciserades år 2007 så att bolagets mål är snabba tillväxt och starka satsningar på framförallt investeringar i fastighetsutveckling samt på kraftigare tillväxt av affärsverksamheten i Ryssland.

År 2008 emitterade Sponda ett till inhemska institutionella placerare riktat hybridlån på 130 miljoner euro. Detta förbättrade bolagets soliditet samt säkrade finansieringen av de investeringar som planerats för 2008. Sponda undertecknade också ett avtal om en syndikerad kredit på 150 miljoner euro för återfinansiering av långfristiga lån.

Marknaden för kontors-, affärs- och logistiklokaler är en sencyklisk bransch där hyresnivåerna fortsättningsvis utvecklades i en gynnsam riktning och uthyrningsgraden utvecklades positivt ännu under år 2008. Nettohyresintäkterna ökade med ca 9 % jämfört med föregående år, men den ekonomiska uthyrningsgraden som var 88,5 % (91,2) sjönk jämfört med slutet av 2007 på grund av att uthyrningsgraden för det logistikcenter som i november 2008 blev färdigt i Nordsjö var 40 %.

Spondas största risker och osäkerhetsfaktorer hänför sig på grund av lågkonjunkturen och den finansiella risken till återfinansieringen, förändringar i fastigheternas verkliga värde, utvecklingen av den ekonomiska uthyrningsgraden, sjunkande marknadshyror och minskade hyresintäkter till följd av hyresgästers insolvens. Dessa faktorer kan inverka negativt både på bolagets soliditet och på resultatet. Den växande verksamheten i Ryssland ökar dessutom Spondas kursrisker.

Enligt Spondas bedömning kommer nettohyresintäkternas nivå att stiga från 2008 till 2009. Prognosen baseras på att hyresnivåerna gick upp 2008 och på att Spondas fastighetsportfölj utökades med kontors- och affärsfastigheter som i sin helhet var uthyrda. Till följd av marknadsituationen har bolaget beslutat att till skillnad från tidigare år inte prognosticera den ekonomiska uthyrningsgraden, det operativa kassaflödet per aktie eller resultatet per aktie.

Under den senare hälften av 2008 avbröts ett antal utvecklingsprojekt i Ryssland på grund av finansieringsproblem. Också handeln med färdiga objekt har stannat av. Under år 2009 kommer

hyrorna för både kontors- och affärslokaler att vara pressade. Spondas styrelse har beslutat att Spondas investeringsstrategi inte längre ska omfatta marknaden i Baltikum.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	224,3	211,0
Rörelseresultat	M€	126,2	256,7
Nettointäkter	M€	166,8	152,8
Balansomslutning	M€	3 098,1	2 898,5
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	260,9	1 171,4
Soliditet	%	29,3	32,3
Nettoskuldsättningsgrad	%	235,4	174,9
Avkastning på eget kapital	%	4,3	17,87
Avkastning på sysselsatt kapital	%	4,5	10,0
Antal anställda sammanlagt		141	216
Anställda i Finland		125	210
Utdelningar	M€	0,00	55,5
Utdelning till Solidium (2007 till staten)	M€	0,00	19,0

KONKURRENTER

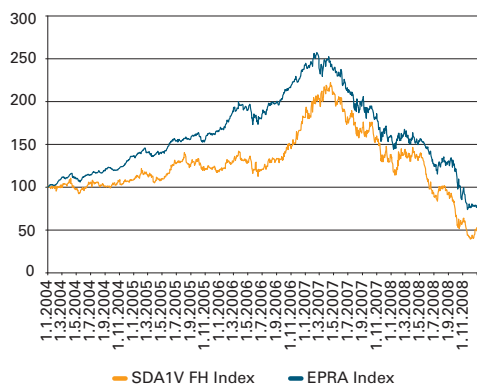
Bolag	Land	Omsättning, M€
Citycon	Finland	185
Technopolis	Finland	79
Wallenstam	Sverige	116
Fabege	Sverige	205
Hufvudstaden	Sverige	126
Kungsleden	Sverige	390
Castellum	Sverige	231

ANMÄLDA INVESTERINGAR

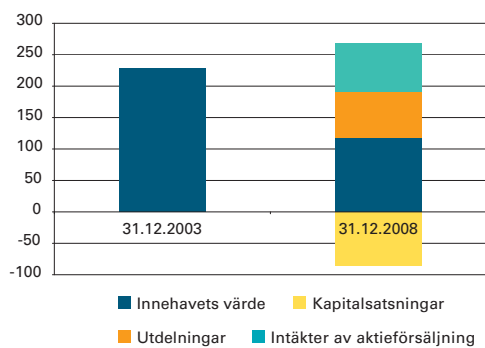
I slutet av 2008 var det verkliga värdet på Spondas fastighetsportfölj sammanlagt 2 907,5 miljoner euro (2 534,9), varav Rysslandsenhetens andel var 258,3 miljoner euro. Målsättningen har varit att före utgången av 2009 uppnå 150 miljoner euros fastighetsutvecklingsinvesteringar på årsnivå samt en 300–400 miljoner euros fastighetsportfölj i Ryssland.

År 2009 har Sponda inga bindande stora investeringsbehov och de planerade största utvecklingsinvesteringarna har skjutits på framtiden.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var -4,3 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

STORA ENSO OYJ skogsindustri

Solidiums ägarandel: 12,3 %

Styrelseordförande: Claes Dahlbäck

Verkställande direktör: Jouko Karvinen

Huvudorter i Finland: Anjalankoski, Heinola, Helsingfors, Imatra, Kotka, Uleåborg, Varkaus och Veitsiluoto

Stora Enso Oyj är ett globalt skogsindustriföretag vars huvudprodukter är tidnings- och bokpapper, journalpapper, finpapper, konsumentkartong, industriförpackningar och träprodukter. Koncernen har 32 000 anställda och 85 produktionsanläggningar. Stora Enso har verksamhet i över 35 länder. Stora Ensos aktier är noterade i Helsingfors och Stockholm. Kunderna är förlagshus, tryckerier och pappersgrossister samt förpacknings-, snickeri- och byggindustri. Stora Ensos årliga produktionskapacitet är 12,7 miljoner ton papper och kartong, 1,5 miljarder kvadratmeter wellpapp och 6,9 miljoner kubikmeter träprodukter, varav 3,2 miljoner kubikmeter är vidareförelade produkter. Stora Enso satsar på produktionskapacitet, effektiv anskaffning av råvaror och energi samt på effektiva produktionsprocesser.

Stora Enso har lyckats förbättra sin lönsamhet på lång sikt genom nedskärningar av kostnader och kapacitet, justering av prissättningen och ökad anskaffning av inhemskt virkesförsörjning i Finland. Dessutom har Stora Enso förlängt återbetalningstiderna för krediter och minskat sina kortfristiga skulder. Stora Enso har för avsikt att ytterligare minska sitt rörelsekapital och förbättra balansen mellan efterfrågan och utbud.

Under det sista kvartalet 2008 försvagades efterfrågan radikalt. Stora Enso gjorde kraftiga nedskärningar i produktionskapaciteten. Följden var kännbara återverkningar på rörelseresultatet och samtidigt en minskning av rörelse.

I Europa väntas efterfrågan på koncernens samtliga produkter fortfarande vara svag åtminstone under den första hälften av 2009. Efterfrågan på tidningspapper kommer sannolikt att minska. Balansen mellan efterfrågan och utbud har blivit bättre på marknaden för journalpapper och bestruket finpapper. Efterfrågan på vissa förpackningsprodukter väntas öka en aning.

Marknaden för träprodukter beräknas bli mycket svag efter den snabba nedgången inom byggsektorn på alla huvudmarknader.

I Kina beräknas efterfrågan på obestruket journalpapper och finpapper vara svag. I Latinamerika väntas säsongfaktorer och höga konsumentlager begränsa efterfrågan på bestruket journalpapper och hålla priserna oförändrade.

Stora Enso har genomfört prisökningar på den europeiska marknaden i början av 2009, särskilt för tidnings-, journal och bestruket finpapper samt konsumentkartong. Priserna för träprodukter och de flesta industriförpackningsprodukter väntas vara fortsatt pressade. På exportmarknader utanför Europa tros priserna för tidningspapper bli lägre.

Betydande produktionsbegränsningar för papper och kartong samt begränsningar i produktionen av cellulosa samt sågade och förädlade träprodukter fortsätter under den första hälften av år 2009. I början av år 2009 inledde Stora Enso förhandlingar om omfattande permitteringar i Finland. Dessutom diskuteras i Tyskland, Sverige och andra länder möjligheterna till snabb anpassning av kapaciteten och kostnaderna.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	11 558,2	11 848,5
Rörelseresultat	M€	-726,6	176,9
Rörelseresultat	%	-6,3	1,5
Balansomslutning	M€	12 240,8	15 310,8
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	5 019,0	8 076,1
Soliditet	%	46,2	49,3
Nettoskuldsättningsgrad	%	64,8	46,0
Avkastning på eget kapital	%	-10,3	-2,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-6,7	1,4
Antal anställda sammanlagt		33 815	36 137
Anställda i Finland)		21 641	12 187
Utdelningar	M€	157,9	355,3
Utdelning till Solidium (2007 till staten)	M€	19,4	43,7

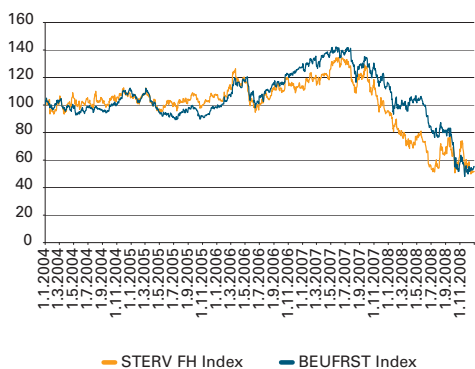
KILPAILIJOITA

Bolag	Land	Omsättning, M€
Holmen	Sverige	1 794
M-Real	Finland	300
Norske Skog	Norge	19 718
SAP	Sydafrika	4 368
SCA	Sverige	82 282
UPM-Kymmene	Finland	9 461

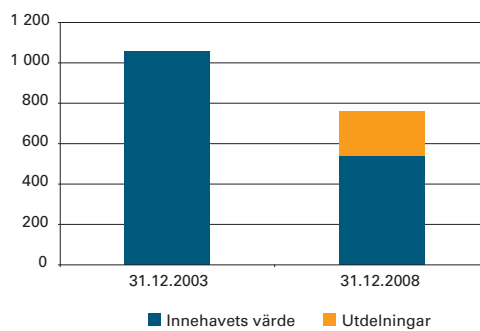
ANMÄLDA INVESTERINGAR

Stora drog ner på sina planerade investeringar så att bolagets investeringar under hela året blev 704,7 miljoner euro. Investeringsbudgeten för 2009 är 500 miljoner euro, som till största del ska finansieras med ytterligare nedskärningar av rörelsekapitalet.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var -6,3 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

TELIASONERA AB telekommunikation

Solidiums ägarandel: 13,7 %

Styrelseordförande: Tom von Weymarn

Verkställande direktör: Lars Nyberg

Huvudort i Finland: Helsingfors

TeliaSonera AB är Nordens och Baltikums ledande telekommunikationsföretag. TeliaSonera erbjuder teletjänster i Norden och Baltikum samt på tillväxtmarknaderna i Eurasien, inklusive Ryssland och Turkiet samt i Spanien. TeliaSonera erbjuder tjänster för överföring och paketering av röst, bild, data, information, transaktioner och underhållning. Med hjälp av sina nya internationella affärsområden strävar TeliaSonera efter att utnyttja den kraftiga tillväxten av mobil kommunikation, bredbandstjänster och integrerade företagstjänster samt marknaderna i öster.

TeliaSonera fortsatte att växa 2008 och finns nu på 20 marknadsområden med en total befolkning på 450 miljoner och 135 miljoner abonnemang. Resultatet för 2008 var rekordhögt. Omsättningen fortsatte att växa. Rörelseresultatet före engångsposter ökade tack vare högre resultat från intressebolagen i Ryssland och Turkiet. TeliaSoneras balansräkning är stark.

TeliaSoneras organisation består av fyra internationella affärsområden: Mobility Services, Broadband Services, Integrated Enterprise Services och Eurasia.

En tydlig trend på telekommunikation är att det sker en övergång från fast telefoni till mobila och internetbaserade tjänster. Tillväxten har varit kraftig när det gäller mobil- och bredbandstjänster, samt kommunikationslösningar som tjänster, vilka är alla områden som väntas sätta fart på tillväxten inom telebranschen också i framtiden. TeliaSonera planerar att leda övergången från fasta till mobila och internetbaserade tjänster och bolaget har ett gott utgångsläge när det gäller att på bästa möjliga sätt utnyttja tillväxten på alla de ovan nämnda områdena samt på marknaden i Eurasien.

På sina hemmamarknader i Norden och Baltikum erbjuder TeliaSonera ett stort sortiment av mobila tjänster, bredbandstjänster och datatjänster samt ett fast telefonnät. TeliaSonera har en stark och ledande ställning på alla dessa marknader. Merparten av TeliaSoneras funktioner på hemmamarknaden ägs direkt av bolaget. Hemmamarknaden kännetecknas av hög mognadsgrad och telekommunikations penetration och en allt snabbare övergång från fast telefoni till mobil och IP-baserade tjänster. Målsättningen för alla hemmamarknader är att skapa ny och snabbare tillväxt med bibehållen lönsamhet. Tillväxtmöjligheterna för tal- och datakommunikation är avsevärda. Strategiska prioriteringar görs marknads- och segmentsvis. Kompletterande företagsköp utgör en del av strategin.

Utanför Norden och Baltikum erbjuder TeliaSonera mobilitetstjänster i Spanien och på flera marknader i Eurasien samt genom förmedling av sina intressebolag i Ryssland och Turkiet. TeliaSonera har en stark ställning på dessa marknader. I vissa länder är infrastrukturen svag för fasta nät och efterfrågan på mobila tjänster är därför stor. I Eurasien läggs huvudvikten på att skapa ägarvärde och på att utnyttja den allt större telekommunikations penetration.

Inom affärsområdet Mobility Services fortsatte tillväxten och EBITDA-marginalen blev bättre. Den hårda konkurrensen och myndighetsregleringen ledde till att priserna fortfarande var pressade på alla marknadsområden. Bredbandstjänsternas lönsamhet försvagades. Priserna fortsätter att sjunka på alla marknadsområden och det sker en kontinuerlig övergång från traditionell fast telefoni. Det är skäl att fortsätta åtgärderna för att driva verksamheten mer effektivt eftersom kostnadsstrukturen inte får vara högre än konkurrenternas.

Inom affärsområdet Eurasia fortsatte volymerna att växa. Myndighetsregleringen, den allt större telekommunikationspenetration och den hårdnande konkurrensen pressade priserna och EBITDA. TeliaSonera behöll sin ställning som marknadsledare i Kazakstan och Azerbajdzjan och stärkte sin ställning och blev marknadsledare i Tadzjikistan och Georgien samt behöll sina positioner på alla andra marknader. Bolaget utvidgade sin verksamhet till Nepal och Kambodja.

Intressebolaget MegaFon resultatutveckling var fortsättningsvis stark och antalet abonnemang ökade. Den kraftiga ökningen av volymen och omsättningen på Rysslands marknad fortsatte. Också intressebolaget Turkcell ökade antalet abonnemang. Turkcell utvidgade sin verksamhet till Vitryssland.

Omsättningen exklusive förvärv, väntas öka från år 2008 till 2009. Målet är att 2009 bibehålla EBITDA-marginalen före engångsposter på samma nivå som 2008. Valutakursförändringar kommer eventuellt att i en allt ökad utsträckning påverka redovisade belopp i SEK.

TeliaSoneras målsättning är att vara bland de första operatörerna i världen som lanserar nästa generations 4G-nät. Bolaget har börjat bygga nätet i Stockholm och Oslo med tanke på en kommersiell lansering 2010.

TeliaSonera verkar inom en rad olika geografiska produkt- och tjänstemarknader i den strakt konkurrensutsatta och reglerade telekombranschen, som är relativt konjunkturoberoende eller påverkas sent i konjunkturcykeln.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	103 585,8	96 344,0
Rörelseresultat	M€	28 604,0	26 155,0
Rörelseresultat	%	27,6	27,1
Balansomslutning	M€	264 286,1	216 702,0
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	171 984,2	220 032,1
Soliditet	%	53,5	53,5
Nettoskuldssättningsgrad	%	38,2	37,6
Avkastning på eget kapital	%	14,7	14,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	16,0	16,5
Antal anställda sammanlagt		32 171	31 292
Anställda i Finland		5 458	5 944
Utdelningar	Mkr	8 082,8	17 962
Utdelning till Solidium (2007 till staten)	Mkr	1 109	2 465
Utdelning till Solidium (2007 till staten)	M€	102	261

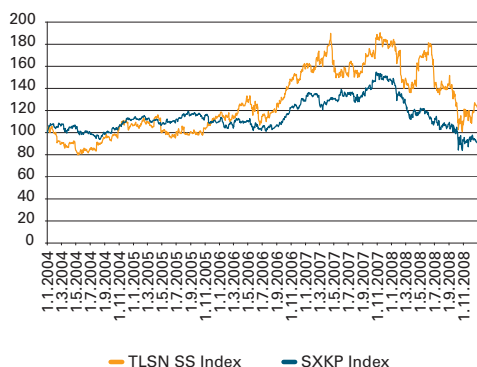
ANMÄLDA INVESTERINGAR

Investeringarna i bredbands- och mobilkapacitet samt i nätexpansion i förvärvade verksamheter kommer att fortsätta. Capex väntas trots detta år 2009 bli något mindre i förhållande till omsättningen än år 2008.

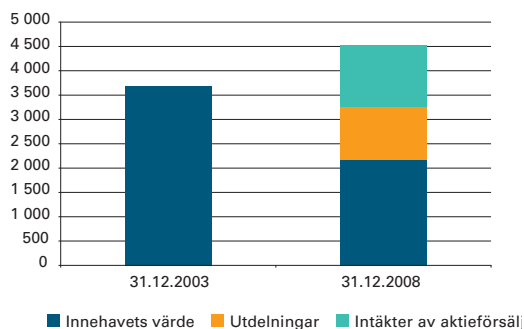
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Deutsche Telekom	Tyskland	61 666
France Telecom	Frankrike	53 488
Vodafone	UK	39 155
Telefonica	Spanien	57 946
KPN	Nederländerna	14 427
Telenor	Norge	11 030
Tele2	Sverige	3 665
Telekom Austria	Österrike	5 170

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 4,2 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

5.3 Onoterade bolag som verkar på marknadsvillkor, omsättning över 25 M€

ALTIA ABP alkoholproduktion och -handel

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Jarmo Leppiniemi

Verkställande direktör: Antti Pankakoski

Antal anställda: 1 123

Huvudorter i Finland: Koskenkorva, Rajamäki och Helsingfors

Minutförsäljningen av alkoholdrycker minskade i Finland med sammanlagt 1,2 % år 2008. Framförallt ökningen av vinförsäljningen har mattats av även om den fortfarande ökar. Försäljningen av starksprit minskade med 4,7 % i Finland. Försäljningen av starksprit minskade också på flera andra av Altia Abp:s marknadsområden. Altias omsättning i Finland ökade medan den minskade på andra områden.

Koskenkorvafabriken produktionskapacitet utnyttjades fullt ut hela året. Destilleriets verksamhet effektiverades genom investeringar på ca 5 miljoner euro och i Rajamäki investerades ca 3 miljoner euro för att öka produktionen. Den ökade försäljningen av Finlandiavodka som tillverkas på kontrakt motiverade de ovan nämnda investeringarna.

Råvarupriset (korn) höll sig på en hög nivå vilket minskade försäljningen av kornstärkelse och foder. I slutet av året sjönk priset markant. Prisutvecklingen och tillgången på korn är en viktig resultatpåverkande faktor också i fortsättningen.

Altia inledde anpassningsåtgärder i Danmark, Sverige och Norge för att ytterligare förbättra lönsamheten.

Altias resultat påverkas fortfarande i betydande utsträckning av valutakurserna. Den svenska och den norska kronan samt polska zloty försvagades kraftigt 2008. Försvagningen av dessa valutor kommer i fortsättningen att inverka negativt på omsättningen och rörelseresultatet.

Altia planerar investeringar för att öka Koskenkorvafabrikens produktionskapacitet. För år 2009 planeras en investering på ca 20 miljoner euro. Investeringen behövs för bolagets egen affärsverksamhet. Utöver utbyggnaden av kapaciteten kan Altia bygga ut sin egen kraftproduktion eller köpa energi av utomstående bolag.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	463,3	494,8
Rörelseresultat	M€	9,0	-47,0
Rörelseresultat	%	1,9	neg.
Balansomslutning	M€	402,2	452,3
Soliditet	%	30,2	30,4
Nettoskudsättningsgrad	%	91,7	81,6
Avkastning på eget kapital	%	4,8	-30,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	13,5	-15,0
Antal anställda sammanlagt		1123	1135
Anställda i Finland		n.a.	n.a.
Utdelningar	M€	0	5
Utdelning till staten	M€	0	5

KONKURRENTER

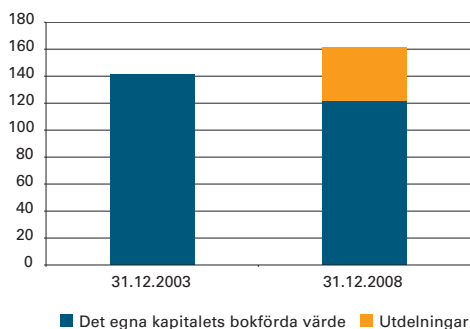
Bolag	Land	Omsättning, M€
Arcus	Norge	1494
Maxxium	Nederländerna	1689*

* år 2007

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Under de närmaste åren investeras sammanlagt ca 70 miljoner euro i ombyggnad av Koskenkorvafabrikens kraftverk.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Valtion tuotto 31.12.2003–31.12.2008 oli 2,7 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

AREK OY systemutveckling för arbetspensionsförsäkring

Statens ägarandel: 9 %

Styrelseordförande: Jukka Rantala

Verkställande direktör: Ari Ikonen

Antal anställda: 30

Huvudort i Finland: Helsingfors

Arek Oy planerar datasystem för pensionsförsäkring och producerar systemtjänster för sina kunder. Bolaget ägs av pensionsförsäkrare inom den privata och offentliga sektorn samt av Pensionsskyddscentralen.

Bolagets verksamhet är baserad på det intjänandesystem som togs i produktion i början av 2007 och i vilket de uppgifter är registrerade som ligger till grund för arbetspensionerna. Intjänandesystemet är det centrala datasystemet för den finländska arbetspensionsförsäkringen. Arek Oy:s verksamhet utvidgades 1.1.2008 då bolaget av Pensionsförsäkringscentralen övertog ett antal datasystem som betjänar pensionsanstalterna. Ansvar för dessa system överfördes på Arek i början av 2009.

Intjänandesystemet utnyttjades 2008 för första gången i full utsträckning. Areks programservice spelar en central roll när arbetspensionsanstalterna sänder arbetspensionsutdrag till sina försäkrade. Distributionen av utdrag förlöpte planenligt.

Areks ekonomiska resultat blev något svagare än målsättningen. År 2008 minskade omsättningen med 10 % jämfört med föregående år och resultatet visade en förlust på 42 miljoner euro. Bidragande orsaker till förlustresultatet var närmast att tjänsterna utnyttjades i mindre utsträckning än väntat samt de betydande engångstjänster som producerades år 2007. Resultatet belastades också av kompensationer samt av nedskrivning för outnyttjade tjänster. Den svaga resultatutvecklingen återverkade på den relativa lönsamheten. Avkastningen på eget kapital var -28 % (56 %) och avkastningen på sysselsatt kapital var -2,1 % (14,4). Räkenskapsperiodens investeringar var 11 miljoner euro.

De största utmaningarna för bolaget var tryggheten av de erbjudna systemtjänsternas kvalitet och användbarhet, finansieringen av investeringarna samt förvaltningen av projektportföljen. En längre ekonomisk recession kan inverka på bolagets investeringsnivå eftersom bolaget finansierar nyinvesteringar huvudsakligen med extern lånefinansiering.

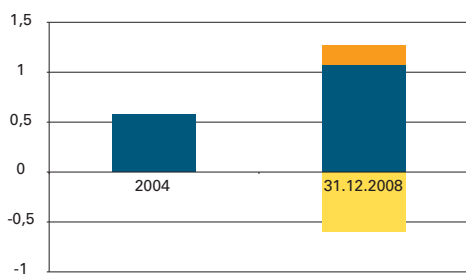
NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	30,8	34,1
Rörelseresultat	M€	-1,8	10,4
Rörelseresultat	%	-5,8	30,5
Balansomslutning	M€	85,5	85,9
Soliditet	%	13,9	21,6
Nettoskudsättningsgrad	%	533	279
Avkastning på eget kapital	%	-27,7	55,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-2,1	14,4
Antal anställda		30	10
Anställda i Finland		30	10
Utdelningar	M€	0	2,4
Utdelning till staten	M€	0	0,2

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Arek fortsätter under de närmaste åren att utveckla intjänandesystemet och de system som överförts från Pensionsskyddscentralen. Bolagets målsättning är att förbättra systemens användbarhet.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

■ Det egna kapitalets bokförda värde ■ Kapitalsatsningar ■ Utdelningar

Statens avkastning 3.2.2004–31.12.2008 var 2,7 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

DESTIA OY infrastrukturtjänster

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Eeva-Liisa Virkkunen (Jorma Wiitakorpi till 14.11.2008)

Verkställande direktör: Jukka Laaksovirta

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Åbo, Tammerfors, Jyväskylä, Uleåborg, Rovaniemi, Vasa, Kuopio, Kouvola och Sulkava

Destia Oy är Finlands ledande företag inom infrastrukturbranschen. Företaget inledde sin verksamhet i början av år 2008 som ett helt statsägt aktiebolag. Bolaget bygger, underhåller och planerar trafik- och industrimiljöer. Destia tillhandahåller också konsultering i anslutning till trafikmiljöer, skötsel av färjtrafik och trafikdatatjänster. Bolaget satsar framförallt på forsknings- och utvecklingsverksamhet. Destia har verksamhet i Finland och närområdena. Till bolagets kunder hör organisationer inom statsförvaltningen, industri- och trafikföretag samt kommuner och städer.

Under år 2008 påverkade den försvagade ekonomiska situationen inte ännu i större utsträckning infrastrukturprojekten och Destias icke intäktsförda orderstock var vid utgången av perioden på en god nivå, dvs. 721 miljoner euro (658).

År 2008 växte infrastrukturbranschens marknad fortfarande med 3 % trots den globala ekonomiska recessionen. Efterfrågan på väg- och vattenbyggen var också relativt god. Statsrådet har beslutat om stimulansåtgärder som innebär att infrastrukturprojekten kommer att öka 2009–2013. För väghållning, banhållning, utveckling av flygstationer samt för olika väg-, vatten- och banprojekt har reserverats sammanlagt ca 350 miljoner euro. Recessionen och den försämrade finansiella situationen försvårar framförallt inledandet av privata projekt.

Marknadsläget förändrades markant. Från prognosen i början av året som förutsåg brist på personella resurser till anpassningsåtgärderna i slutet av året, och från de kraftigt stegrade byggnads- och finansieringskostnaderna i början av året till de fallande råvarupriserna och räntorna i slutet av året.

Recessionen väntas leda till minskad efterfrågan på infrabyggnad, vilket innebär att Destias omsättning 2009 beräknas bli mindre än föregående år. Rörelseresultatet beräknas däremot nå upp till 2008 års nivå. Destias målsättning är fortfarande ett rörelseresultat på 5,5 % och en avkastning på 20 % på sysselsatt kapital före utgången av 2011. Utöver en klar förbättring av lönsamheten ingår affärsverksamhetens tillväxt och internationalisering i Destias målsättning.

Destia förnyade sin organisation 1.1.2009. De nya divisionerna är Solutions, Rocks, Infrabyggnad, Infraunderhåll samt International. Vid sidan av traditionell jordbyggnad fortsätter bolaget med jordbyggnad för gruvindustrin, banbyggnad och utbyggnad av energiinfra.

NYCKELTAL

		Destia Oy 2008	Tieliikelaitos 2007
Omsättning	M€	717,1	601,9
Rörelseresultat	M€	19,2	10,2
Rörelseresultat	%	2,7	1,7
Balansomslutning	M€	294,4	248,1
Soliditet	%	33,4	41,6
Nettoskudsättningsgrad	%	44,4	38,8
Avkastning på eget kapital	%	11,4	9,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	13,7	8,5
Antal anställda sammanlagt		2 921	2 774
Anställda i Finland		2 787	2 654
Utdelningar	M€	4,6	4,6
Utdelning till staten	M€	4,6	4,6

KONKURRENTER

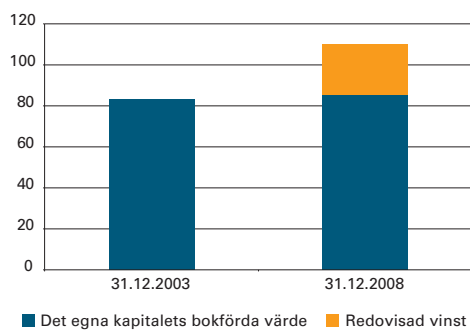
Bolag	Land	Omsättning, M€
Lemminkäinen	Finland	2 482
YIT	Finland	3 940
Skanska	Sverige	13 298
NCC	Sverige	5 319
Hochtief	Tyskland	19 103
Strabag	Österrike	9 879
Eiffage	Frankrike	13 226
Koninklijke	Nederländerna	8 835

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Bruttoinvesteringarna uppgick till sammanlagt 66,5 miljoner euro (33,2). Av investeringarna var 42,2 miljoner euro byggnads- och materielinvesteringar medan 24,3 miljoner euro var övriga investeringar huvudsakligen i samband med företagsköp.

Under år 2008 köpte Destia 80 % av aktiestocken i Maarakennus Jaara Oy, hela aktiestocken i Lapin Tiemerkintä Oy samt ökade sitt innehav i Finnroad Oy från 49 % till 100 % och sitt innehav i koncernen Kaivujyry från 60 % till 68 %. Destias ICT-process övergick i Enfo Oyj:s ägo. Destia sålde sin vägmärkningsverksamhet till Oy Geveko Trading Ab vilket innebar att också Lapin Tiemerkintä Oy övergick till Geveko. Destia Kalusto Oy inledde sin verksamhet.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 5,7 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

EDITA ABP grafisk industri

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Lauri Ratia

Verkställande direktör: Timo Lepistö

Antal anställda: 896

Huvudort i Finland: Helsingfors

Edita Abp är en nordisk kommunikationskoncern som producerar och utvecklar produkter, tjänster och lösningar som företag och samfund behöver för sin kommunikation. Edita Abp började år 2008 tillämpa de internationella redovisningsstandarderna (IFRS). Omsättningen av koncernens löpande verksamhet var 111 miljoner euro och antalet anställda var under året i genomsnitt 896, varav 611 i Finland. Av omsättningen härrörde 68 miljoner euro från Finland. Editas affärsområden är Marketing Services (produktionstjänster för marknadsföringskommunikation), Print & Distribution (grafisk produktion och distribuering) och Publishing (faktaböcker och nätverk). Av omsättningen utgjorde andelen produktionstjänster för marknadsföringskommunikation 20 %, grafisk produktion och distribution 66 % och förlagsverksamheten 14 %.

Bolagets strategi går ut på att sluta med volymtryck som ger lägre täckningsbidrag. Hösten 2007 sålde bolaget Acta Print Ab:s tidsskriftsfunktioner och 2008 upphörde bolaget med djuptrycksverksamheten. I Sverige upphörde bolaget redan i slutet av 2006 till stor del med s.k. bulkprint. År 2008 överfördes tyngdpunkten i verksamheten från tryckningsarbeten med lågt täckningsbidrag till högklassig direkttryckproduktion samt till produktionstjänster för marknadsföringskommunikation. I januari 2008 köpte bolaget för affärsområdet Print & Distribution det svenska företaget Arkpressen i Västerås AB som är specialiserat på produktion av direktmarknadsförings- och reklammaterial och det finländska företaget Käpylä Print Oy som är specialiserat på motsvarande produktion. Edita förstärkte affärsområdet Marketing Services genom att i juli 2008 köpa det svenska företaget Citat Group AB som hör till en produktionskoncern för marknadsföringskommunikation. Editas målsättning är att ytterligare förstärka sin marknadsposition i Norden som producent av tryckt och digitalt kommunikationsmaterial.

På grund av det svaga resultatet i slutet av året stannade den grafiska industrins tillväxt nästan på nollnivån både i Finland och i Sverige. Också inom reklambranschen noterades en klar avmattning av tillväxten. I Finland blev mediereklamens tillväxt mindre än 2 %. I Sverige växte reklam- och mediemarknaden med ca 3 %. Enligt pappersindustrins statistik sjönk den totala förbrukningen av fint tryckpapper med 2 % jämfört med föregående år. Bokförlagens tillväxt närmade sig år 2008 noll. Den kraftigaste tillväxten gällde nätpublikationer. Tryckeribranschens långvariga överkapacitet fortsatte med allt hårdare konkurrens som följd. Den grafiska kommunikationen genomgår en kraftig strukturomvandling till följd av digitaliseringen.

Omsättningen som hänförde sig till Editas löpande verksamhet utvecklades positivt 2008. Rörelseresultatet blev sämre men var fortfarande klart positivt. Omsättningen ökade med 14 miljoner euro, dvs. 23,4 %. Ökningen berodde på företagsköp. Förlagsverksamhetens omsättning sjönk. Kostnaderna ökade snabbare än omsättningen, vilket pressade ner rörelseresultatet. Rö-

relseresultatet var 3,6 miljoner euro (5,2) medan rörelseresultatets relation till omsättningen var 3,3 % (5,8). Bidragande orsaker till det försämrade rörelseresultatet var framförallt kostnaderna för integrering och andra omstruktureringar, det försvagade marknadsläget, de ökade personalkostnaderna samt pensions- och övriga bikostnader. De betydande företagsköpen försämrade Editas soliditet och ledde till en klar ökning av skuldsättningsgraden 2008.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	111	90
Rörelseresultat	M€	3,6	5,2
Rörelseresultat	%	3,3	5,8
Balansomslutning	M€	93,7	79,4
Soliditet	%	31,1	36,7
Nettoskuldsättningsgrad	%	83,8	-18,0
Avkastning på eget kapital	%	11,0	13,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	9,1	10,7
Antal anställda sammanlagt		896	705
Anställda i Finland		611	570
Utdelningar	M€	0,0	0,0
Utdelning till staten	M€	0,0	0,0

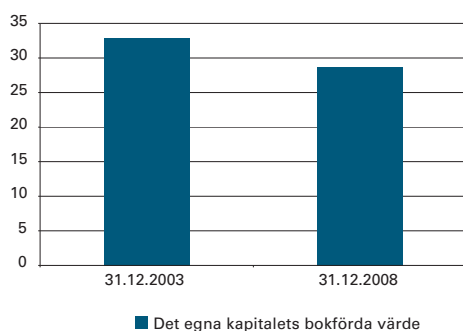
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Hansaprint	Finland	220
Sanoma Learning & Literature	Finland	390
Elanders	Sverige	228

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Koncernens bruttoinvesteringar år 2008 var 37,7 miljoner euro. Investeringarna i företagsförvärv var 31,3 miljoner euro och i övriga poster 6,4 miljoner euro. Den mest betydande investeringen var förvärvet av Citat Group AB. De största investeringarna i anläggningstillgångar i Finland var den digitala tryckmaskin som skaffades till Edita Prima Oy samt investeringarna för utvidgning och ombyggnad av två tryckmaskiner.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var -2,7 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

EKOKEM AB avfallsbehandling, fjärrvärme och el

Statens ägarandel: 34,1 %

Styrelseordförande: Maija-Liisa Friman

Verkställande direktör: Esa Tommila (från 1.6.2009 Timo Piekkari)

Antal anställda: 324

Huvudort i Finland: Riihimäki

Ekokem Ab är Finlands ledande producent av helhetskoncept för krävande miljöunderhåll. Bolagets styrka sakkunskap och personlig kundbetjäning. Kärnkompetensen har breddats så att den utöver behandling av problemavfall omfattar också utnyttjande av annat avfall, energiproduktion, rengöring av förorenad jordmån och grundvatten samt miljöbyggnad och därtill anslutna tjänster.

Efter att den tredje förbränningslinjen byggts finns det inga egentliga behov att utveckla Ekokems basverksamhet, dvs. krävande termisk behandling av problemavfall. Säkerställandet av anläggningens höga behandlingsnivå och de allt strängare miljöskyddskraven förutsätter emellertid kontinuerliga underhålls- och ersättningsinvesteringar. Bolaget kommer att utsättas för allt hårdare konkurrens också inom sitt basområde, eftersom allt flera företag erbjuder återvinnings- och behandlingstjänster för problemavfall. Bolagets avfallsbaserade energiproduktion är ett växande affärsområde. Bolaget har inlett planeringen av ett nytt avfallskraftverk i Riihimäki. Byggan- det av ett andra avfallskraftverk i Finland är en betydande investering från miljösynpunkt.

Ekokems omsättning växte kraftigt 2008, då det nya avfallskraftverket tillförde bolaget omsättning året om. Också rörelseresultatet blev bättre än föregående år tack vare avfallskraftverket. Den konjunkturkänsliga andelen av koncernens omsättning har blivit mindre, vilket kommer att stabilisera de närmaste årens tillväxt och lönsamhet. Avsikten är att Ekokems planerade andra avfallskraftverk ska kunna tas i bruk våren 2012. Därefter kommer det nya kraftverket att ytterligare öka koncernens omsättning och förbättra rörelseresultatet.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	96,6	74,3
Rörelseresultat	M€	13,1	8,5
Rörelseresultat	%	13,5	11,5
Balansomslutning	M€	157,8	155,9
Soliditet	%	62,6	60
Nettoskuldssättningsgrad	%	16,2	20,9
Avkastning på eget kapital	%	8,5	8,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	11,1	8,1
Antal anställda sammanlagt		324	302
Anställda i Finland		324	302
Utdelningar	M€	3,5	3,2
Utdelning till staten	M€	1,2	1,09

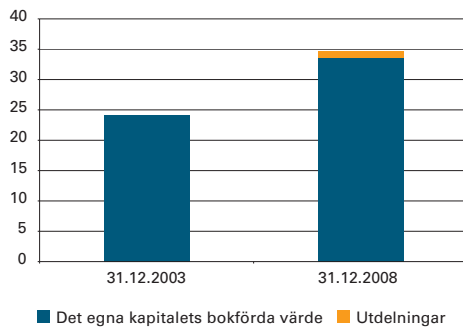
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Lassila & Tikanoja	Finland	606
Sita	Finland	70
Destia	Finland	717

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Riihimäki 2 avfallskraftverk, planeringsskedet

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 7,5 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

FCG FINNISH CONSULTING GROUP OY konsultbolag

Statens ägarandel: 6 %

Styrelseordförande: Risto Parjanne

Verkställande direktör: Seppo Mäki (från 1.2.2009 Paul Paukku)

Antal anställda: 859

Huvudort i Finland: Helsingfors

FCG Finnish Consulting Group Oy är ett multibranschföretag. Koncernens viktigaste verksamhetsområden är infra-, miljö- samhällsplanering, utbildning och kompetensutveckling samt internationella utvecklingskonsultationer.

Koncernen bildades 1.9.2005 och 2006 var sålunda den första räkenskapsperioden som omfattade ett helt kalenderår. Koncernens omsättning år 2008 var 79,4 miljoner euro (73,2) och omsättningen 2,9 miljoner euro (3,0). Det operativa resultatet år 2008 var i stort sett detsamma som föregående räkenskapsperiod. Koncernens balansstruktur var fortfarande stark och soliditeten förbättrades en aning.

I april 2008 köpte koncernen hela aktiestocken i bolaget Itä-Suomen Aikuisinstituutti Oy. Bolaget fusionerades med FCG Efeko Oy. I april fusionerades konsultbyrån Terra Oy med FCG International Oy. FCG IP-Tekniikka Oy fusionerades med FCG Planeko Oy. FCG Suunnittelukeskus Oy:s namn ändrades till FCG Planeko Oy.

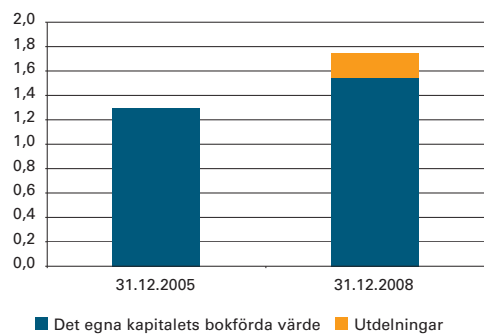
Paul Paukku tillträdde 1.2.2009 som moderbolagets nye verkställande direktör. Den förra verkställande direktören Seppo Mäki avgick med pension.

Enligt bolagets bedömning kommer koncernens omsättning år 2009 att vara på samma nivå som år 2008. Inga väsentliga förändringar är att vänta heller när det gäller den operativa lönsamheten. Enligt bolagets bedömning kommer koncernens orderstock i fråga om planerings- och konsultverksamheten att ligga på normal nivå våren 2009.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	79,4	73,2
Rörelseresultat	M€	2,9	3,0
Rörelseresultat	%	3,7	4,1
Balansomslutning	M€	42,4	42,3
Soliditet	%	67,8	65,0
Avkastning på eget kapital	%	9,7	7,4
Antal anställda		859	816
Utdelningar	M€	1,18	0,984
Utdelning till staten	M€	0,072	0,060

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 1.9.2005–31.12.2008 var 9,3 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

FINGRID OYJ elöverföring

Statens ägarandel: 12,3 % (röstandel 16,4 %)

Styrelseordförande: Arto Lepistö

Verkställande direktör: Jukka Ruusunen

Antal anställda: 241

Huvudort i Finland: Helsingfors

Fingrid Oyj:s affärsverksamhet omfattar elöverföring i stamnät, handel med balansel och försäljning av reservkraft. Utöver sin normala affärsverksamhet fungerar bolaget också som systemansvarig för Finlands elsystem. Till bolagets skyldigheter hör dessutom att utveckla elmarknadens funktion i Finland och internationellt.

Fingrid är ett s.k. naturligt monopol med stabila ekonomiska utsikter. Verksamheten är inte förenad med några betydande ekonomiska risker. Under år 2008 förekom inga mera betydande och omfattande störningar i stamnätet. I början av hösten 2008 uppstod några kortvariga störningar i elöverföringen från Ryssland, vilka som mest reducerade importen med 900 MW.

År 2008 var de stamnätsrelaterade intäkterna något lägre än föregående år, vilket berodde på att överföringsvolymen minskade. Detta berodde i sin tur på minskad elförbrukning. Försäljningen av balansel ökade däremot med ca 70 % jämfört med föregående år. Resultatet för räkenskapsperioden 2008 minskade på grund av en 14 miljoners negativ värdeförändring på elderivat.

Om den lagstiftning som ingår i EU:s s.k. tredje internmarknadspaket godkänns måste Fortums ägande i Fingrid avvecklas. Detsamma gäller för Pohjolan Voimas direkta ägande i Fingrid.

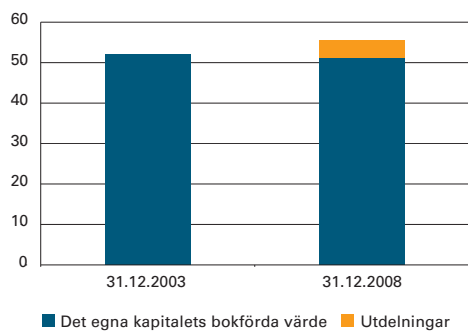
NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	382,3	334,6
Rörelseresultat	M€	68,4	90,7
Rörelseresultat	%	17,9	27,1
Balansomslutning	M€	1561,6	1564,8
Soliditet	%	26,7	27,5
Nettoskuldsättningsgrad	%	174	175
Avkastning på eget kapital	%	6,6	10,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%	5,8	7,3
Antal anställda sammanlagt		241	241
Anställda i Finland		241	241
Utdelningar	M€	6,7	7,2
Utdelning till staten	M€	0,83	0,88

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Bolaget genomför fram till år 2017 ett investeringsprogram på ca 1,6 miljarder euro. Investeringarna gör det möjligt att till stamnätet senast 2020 koppla en ny kärnkraftsenhet och vindkraftskapacitet på 2 000 MW.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 1,3 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

GASUM OY överföring och försäljning av naturgas

Statens ägarandel: 24 %

Styrelseordförande: Antero Jännes

Verkställande direktör: Antero Jännes

Antal anställda: 215

Huvudorter i Finland: Esbo och Valkeala

Gasum Oy importerar, överför och säljer naturgas. Kunderna är industrier, energiproducenter och småfastigheter. Gasums affärsverksamhet är relativt stabil. Resultatutvecklingen har påverkats negativt närmast av att förhöjda importpriser inte helt har kunnat läggas på försäljningspriserna. Vissa förlustbringande naturgasleveranser pressade ner 2008 års rörelseresultat till ca en tredjedel jämfört med föregående år, trots att omsättningen år 2008 ökade med 43 %.

Enligt Gasums bedömning kommer den årliga förbrukningen av naturgas fram till år 2020 öka från den nuvarande nivån på ca 45 TWh till 48 TWh. Ökningen är en följd av kombinerad produktion av el och värme. Ett viktigt projekt med tanke på den nämnda ökningen av naturgasförbrukningen är att det byggs en stamledning till Åboregionen. I början av 2008 undertecknades en avsiktsförklaring om projektet.

I oktober 2008 meddelade Neste Oil att bolaget skjuter upp sitt investeringsbeslut i fråga om Nådendal. I februari 2009 meddelade bolaget att det skrivit ner planeringskostnaderna för investeringen i Nådendal och att raffinaderiet i Nådendal inte ingår i bolagets investeringsprogram för de närmaste åren. Det är sålunda inte säkert att en stamledning till Åboregionen byggs.

Utsikterna för ökad efterfrågan på naturgas i Finland är goda men begränsade, särskilt i fråga om rörtransporterad gas. Den ökade avfallsförbränningen i södra Finland kommer i viss mån att begränsa användningen av naturgas. Också den pågående strukturomvandlingen inom skogsindustrin kan minska användningen på grund av att produktionsanläggningar som använder naturgas stängs på vissa orter. I den rådande situationen kommer andra sätt att använda naturgas att få större betydelse, exempelvis LNG och som trafikbränsle samt i kombination med biogas.

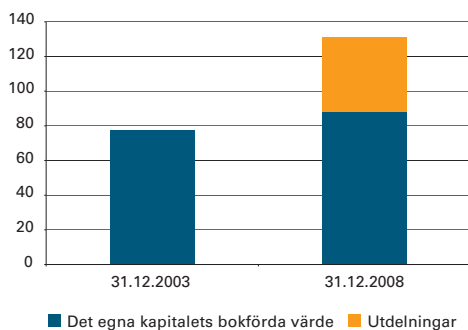
NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	1218,2	852,1
Rörelseresultat	M€	33,8	92,6
Rörelseresultat	%	2,8	10,9
Balansomslutning	M€	671,6	634,3
Soliditet	%	54,5	61,2
Nettoskulsättningsgrad	%	5,3	-2,9
Avkastning på eget kapital	%	6,9	17,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	8,8	21,6
Antal anställda sammanlagt		215	189
Anställda i Finland		215	189
Utdelningar	M€	24,7	47,7
Utdelning till staten (SRK:s andel)	M€	5,9(3,1)	11,4(5,9)

ANMÄLDA INVESTERINGAR

En anläggning för likvifering av naturgas och ett lager för likvifierad naturgas i Borgå.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 11,1 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

ITELLA OYJ posttjänster

Statens ägarandel: 100 %

Förvaltningsrådets ordförande: Eero Lehti

Styrelseordförande: Eero Kasanen

Verkställande direktör: Jukka Alho

Antal anställda: 31 672

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Jyväskylä, Lahtis, Åbo, Tammerfors, Uleåborg, Seinäjoki, och Vanda

Itella Oyj verkar på marknaden för informations- och materiallogistik i Nordeuropa, Centraleuropa och Ryssland samt tillhandahåller posttjänster i Finland. Itellas affärsområden är förmedling av kommunikation, informationslogistik och logistik. Itella erbjuder konsumenterna NetPosti som är en tjänst för elektronisk skötsel av ärenden.

Av den totala omsättningen härrörde 31 % (26) från utlandet. Omsättningen ökade i alla tre verksamhetsgrupper. Av den ökade omsättningen härrörde 9,6 % från företagsköp. Tillväxten i Finland var 7,1 % och i övriga länder 34,1 %.

De försämrade ekonomiska konjunkturerna påverkade lönsamheten och det operativa rörelse-resultatet sjönk klart. De viktigaste orsakerna till den försvagade lönsamheten var de markant ökade arbetskraftskostnaderna samt de förhöjda bränslekostnaderna.

Den snabba konjunkturvändningen påverkade efterfrågan på samtliga tjänster och i alla länder utom Ryssland. Den operativa verksamheten i Ryssland utvecklades enligt förväntningarna.

Till följd av de företagsköp som gjordes under år 2008 kommer Itellas omsättning att öka kraftigt år 2009. Lönsamheten når emellertid sannolikt inte upp till samma nivå som föregående år, beroende på de kraftigt stegrade produktionskostnaderna. Bolaget strävar efter att sänka sin allmänna kostnadsnivå och effektivera hanteringen och kontrollen av behovsprövade kostnader.

De risker som sammanhänger med den ekonomiska utvecklingen i Ryssland kommer i fortsättningen att återverka också på Itellas verksamhet. EU:s posttjänstdirektiv som träder i kraft 2011 kommer sannolikt att påverka branschens reglering och konkurrenssituation. Också förändringar i valutakurserna får en större betydelse än hittills.

Itella grundade dotterbolaget Itella IPS Oy (Itella Payment Services), för vilket Itella har sökt koncession för betalningsförmedlingsföretag i enlighet med kreditinstitutslagen. Avsikten är att komma med i nätfakturasystemet Finvoice som har utvecklats av den finländska banksektorn.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	1 952,9	1 710,6
Rörelseresultat	M€	69,0	101,8
Rörelseresultat	%	3,5	6,0
Balansomslutning	M€	1 370,5	1 119,1
Soliditet	%	50,8	65,5
Nettoskultsättningsgrad	%	14,2	-37,1
Avkastning på eget kapital	%	2,8	11,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	9,8	15,6
Antal anställda sammanlagt		28 163	25 623
Anställda i Finland		23 496	23 293
Utdelningar	M€	10*	39
Utdelning till staten	M€	10*	39

* styrelsens förslag

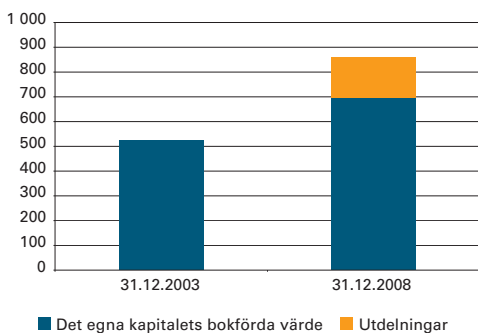
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
DPWN	Tyskland	54 474
Österreichische Post	Österrike	2 441
Posten Sverige	Sverige	2 835
TNT	Nederländerna	10 983
Post Danmark	Danmark	1 619
Posten Norge	Norge	

ANMÄLDA INVESTERINGAR

År 2008 ökade anläggningstillgångarna med 110,4 miljoner euro (71,9). För företagsköp användes 241,1 miljoner euro (22,3). Det största företagsköpet gällde NLC i Ryssland. Av Itellas sammanlagda investeringar hänförde sig 129,4 miljoner euro till Finland och 222,1 miljoner euro till verksamheter utanför Finland. De viktigaste investeringarna i anläggningstillgångar gällde, utöver företagsköp, modernisering av postsorteringen och -distributionen i Finland. I anslutning till detta projekt kommer bolaget åren 2007–2010 att investera ca 160 miljoner euro i sorterings- och distributionsnätverkets anläggningar, system och fastigheter. Under verksamhetsåret beslöt Itella investera ca 40 miljoner euro i ett logistikcenter som ska byggas i Lahtis.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 9,1 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

KEMIJOKI OY elproduktion

Statens ägarandel: 50,1 %

Styrelseordförande: Matti Ruotsala

Verkställande direktör: Aimo Takala

Antal anställda: 273

Huvudort i Finland: Rovaniemi

Kemijoki Oy grundades 1954 av finska staten och de dåvarande statsbolagen Imatran Voima Oy och Veitsiluoto Oy.

Kemijoki Oy:s huvudverksamhet är elproduktion. Bolaget är för närvarande Finlands största producent av vattenkraft och därtill anslutna tjänster. Bolaget äger sammanlagt 20 vattenkraftverk varav 16 är belägna i Kemi älvs vattendragsområde, två i Lieksa älv och två i Kymmene älv. Dessutom reglerar bolaget de konstgjorda sjöarna Lokka och Porttipahta samt sjöarna Kemijärvi och Olkkajärvi. Bolaget bedriver också regional elnätsverksamhet samt säljer tjänster och produkter som har samband med vattenkraftsteknologi.

Bolaget säljer sin el till ägarna. Dessa betalar delägarpris i förhållande till sitt innehav av vattenkraftsaktier (A-serien). Bolaget är sålunda ett s.k. Mankala-bolag, frånsett att staten är delägare.

År 2008 uppgick bolagets elproduktion till 5 447 GWh. Produktionen var rekordstor, 24 % större än under ett genomsnittsår, och motsvarade ca 32 % av den inhemska vattenkraftsproducerade elen. Kemijokikraftverkens totaleffekt uppgick i slutet av 2008 till 1 078 MW och den genomsnittliga vattenkraftproduktionen till ca 4 400 GWh.

Koncernens omsättning 2008 var 44,9 miljoner euro och räkenskapsperiodens förlust 7,1 miljoner euro. Moderbolagets omsättning år 2008 var 43,3 miljoner euro och räkenskapsperiodens resultat 0,7 miljoner euro.

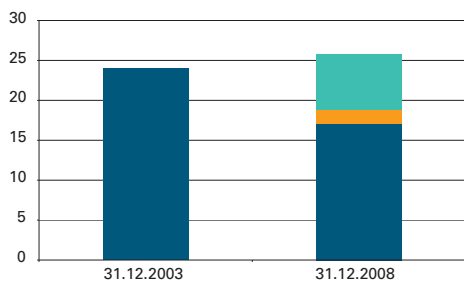
NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	44,9	41,5
Rörelseresultat	M€	0,5	-0,2
Rörelseresultat	%	1,1	-0,5
Balansomslutning	M€	434,6	421,4
Soliditet	%	29,5	32,2
Nettoskuldsättningsgrad	%	212,8	186,4
Avkastning på eget kapital	%	-5,4	-4,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	0,1	-0,1
Antal anställda sammanlagt		273	270
Anställda i Finland		273	270
Utdelningar	M€	0,7	0,7
Utdelning till staten	M€	0,3	0,3

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Enligt investeringsplanen ska Kemijoki Oy:s kraftverks effekt öka från nuvarande 1 078 MW till över 1 200 MW år 2017.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

egna kapitalets bokförda värde Utdelningar Intäkter av aktieförsäljning

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 1,4 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

PATRIA ABP försvarsindustri, flygindustri

Statens ägarandel: 73,2 %

Styrelseordförande: Risto Virrankoski

Verkställande direktör: Heikki Allonen (Jorma Wiitakorpi till 18.8.2008)

Antal anställda: 2 810

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Tammerfors, Jämsä, Tavastehus och Vammala

Patria levererar materiel och tjänster till flera länders försvar och den civila sektorn. År 2008 utgjorde försvarsmaterielens och den därtill anslutna servicens andel av bolagets omsättning 86 % och den civila sektorns andel 14 %. Av omsättningen härrörde år 2008 ca 45 % från Finland och 55 % från andra länder.

År 2008 minskade omsättningen en aning jämfört med föregående år. Rörelseresultatet blev däremot knappt en fjärdedel så stort som det var år 2007. Den största enskilda orsaken till det försämrade rörelseresultatet var den nedskrivningsförlust på 20,7 miljoner euro som redovisades för aktiverade utvecklingsutgifter i samband med Airbus A380 och A400M-projekten.

Patrias orderstock var god och uppgick 31.12.2008 till ca 1 192 miljoner euro. Av orderstocken utgörs 480 miljoner euro av de beställningar som aktiebolaget Millog Oy fått av Finlands försvarsmakt för åtta år.

Polisundersökningen av Patrias affärsverksamhet fortgår, både i fråga om Sloveniens fordonsköp och Egyptens köp av kanonteknologi. Därefter inleds åtalsprövningen.

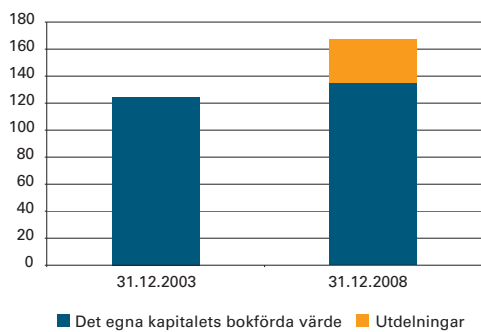
NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	534,6	541,2
Rörelseresultat	M€	8,9	37,3
Rörelseresultat	%	1,7	6,9
Balansomslutning	M€	503,1	515,1
Soliditet	%	40	48,1
Nettoskudsättningsgrad	%	55,1	19,6
Avkastning på eget kapital	%	0,4	11,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	3,1	14,6
Antal anställda sammanlagt		2810	2662
Anställda i Finland		2810	2662
Utdelningar	M€	0	11,4
Utdelning till staten	M€	0	8,35

KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
General Dynamics	USA	20023
BAE Systems	UK	20968
Rheinmetall	Tyskland	3869

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 6,1 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

MYNTVERKET AB metallindustri

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Raimo Sailas

Verkställande direktör: Maarit Aarni-Sirviö

Antal anställda: 268

Huvudort i Finland: Vanda

Myntverket Ab är det ledande företaget inom sin bransch i Norden och Baltikum och hör också till de ledande myntverken i Europa. Koncernens omsättning var år 2008 96 miljoner euro och det genomsnittliga antalet anställda 268, varav 160 i Finland. Av omsättningen härrörde 31,4 miljoner euro från Finland. Bruksmyntens andel av omsättningen var 23 %, de numismatiska produkternas 74 % och övriga produkters andel 3 %.

Koncernen har sammanlagt 13 dotterbolag, inklusive dotterbolagens dotterbolag. Moderbolaget Myntverket Ab tillverkar finska euromynt, jubileumsmynt och medaljer samt bruksmynt för export. Dotterbolaget AB Myntverket har tillverkat svenska bruksmynt och officiella jubileumsmynt. Företaget har hört till Myntverkskoncernen sedan år 2002. Dotterbolaget Det Norske Myntverket AS tillverkar Norges officiella bruksmynt, jubileumsmynt och medaljer. Företaget har hört till koncernen sedan år 2003. Myntverket äger 50 % av företaget. Oy Nordic Moneta Ab marknadsför Myntverkskoncernens numismatiska produkter.

Ett problem på de viktigaste marknadsområdena är fortfarande överkapaciteten som skärper konkurrensen och är utmanande för alla internationella aktörer. I framtiden kommer marknadsföringen i kombination med avancerad teknologi att bli en allt viktigare konkurrensfaktor. I den hårdnande konkurrensen kommer en mångsidig verksamhet och ett starkt produkt- och servicebud fortsättningsvis att vara viktiga framgångsfaktorer.

Enligt den nya strategi som bolagets styrelse godkände 2008 är Myntverkets målsättning att bli en av Europas största producenter av bruksmynt. Myntverkets framgång bygger på effektiv produktion, strategiskt marknadskunnande, samarbete med eller delägarskap i en leverantör av myntämnen samt kontinuerlig produktutveckling. I fråga om produktionen av jubileumsmynt är bolagets målsättning att vara en föregångare när det gäller design och teknologi. Inom segmentet premieringsprodukter satsar bolaget på produkter som ger ett högre täckningsbidrag.

År 2008 sjönk myntverkets omsättning och resultatet blev negativt. Jämfört med föregående år minskade omsättningen med 20,3 %, dvs. 24,5 miljoner euro. Den minskade omsättningen berodde till största del på att den del av omsättningen som hänförde sig till bruksmynt minskade, men också Nordic Monetas omsättning och resultat blev klart mindre än budgeterat. Myntverkets lönsamhet belastades utom av den minskade omsättningen också av olika engångsarrangemang som berörde affärsverksamheten, t.ex. försäljningen av Svenska Medalj, omorganiseringar och därtill hörande personalarrangemang samt av lagernedskrivningar till följd av den sjunkande prisnivån på metaller. Koncernens rörelseresultat var -1,8 miljoner euro och räkenskapsperiodens resultat visade en förlust på 3,8 miljoner euro (år 2007 var vinsten 1,1 miljoner euro). Faktorer

som innebär utmaningar för verksamhetens lönsamhet är att den inhemska efterfrågan stannat på den nuvarande nivån, den hårdnande konkurrensen på exportmarknaden, den ekonomiska recessionen samt råvarupriserna.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	96,0	120,5
Rörelseresultat	M€	-1,8	4,8
Rörelseresultat	%	-1,9	4,0
Balansomslutning	M€	72,3	84,6
Soliditet	%	87	82
Nettoskuldsättningsgrad	%	-51	-54
Avkastning på eget kapital	%	-6,7	1,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	0,0	9,2
Antal anställda		268	263
Anställda i Finland		160	145
Utdelningar	M€	0	1,8
Utdelning till staten	M€	0	1,8

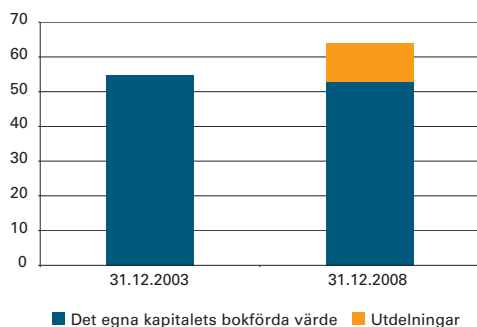
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Royal Canadian Mint	Kanada	431
Spanish Royal Mint	Spanien	311
Austrian Mint AG	Österrike	396
Monnaie de Paris	Frankrike	112
The British Royal Mint	Storbritannien	194

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Koncernens investeringar i anläggningstillgångar var 1,7 miljoner euro år 2008.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 3,1 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

RASKONE OY reparation och underhåll av nyttofordon, leasingverksamhet och utrustning av lastbilar

Statens ägarandel: 25 %

Styrelseordförande: Tuomo Rönkkö

Verkställande direktör: Jyrki Kaskinen

Antal anställda: 1 002

Huvudort i Finland: Helsingfors

Raskone Oy:s (Raskone) verksamhet är baserad på underhåll av fordonsmateriel oberoende av märken samt på anpassning till kundernas affärsverksamhet. I verksamheten ingår underhåll av tunga fordon och arbetsmaskiner, reparation och underhåll av person- och paketbilar samt leasing av nyttofordon och utrustning av lastbilar. Sedan början av 2008 tillhandahåller bolaget också materialtjänster (reservdelar).

År 2008 uppgick omsättningen till 181,6 miljoner euro, vilket var 22 % mer än föregående år. Ökningen berodde bl.a. på att bolaget köpte ABB:s truckverksamhet och på ökningen av Easy Km:s bilbestånd. Koncernens resultat var -0,078 miljoner euro. Resultatet för 2008 belastades framförallt av sjunkande restvärden bl.a. till följd av bilskatteformen. En annan bidragande orsak till det försämrade resultatet var goodwillavskrivningar.

Raskone strävar efter att ytterligare överta vissa statliga och kommunala verkstadsfunktioner.

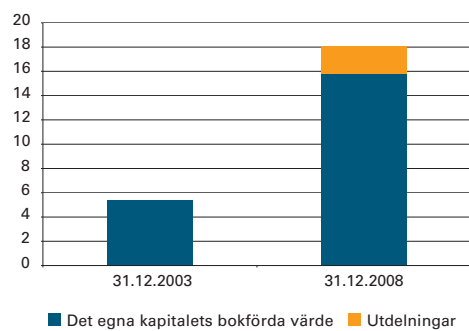
NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	181,6	148,8
Rörelseresultat	M€	2,0	5,5
Rörelseresultat	%	1,1	3,7
Balansomslutning	M€	86,6	74,3
Soliditet	%	21,8	26,1
Nettoskuldsättningsgrad	%	170,2	161,4
Avkastning på eget kapital	%	-0,4	14,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	4,0	9,8
Antal anställda sammanlagt		1002	941
Anställda i Finland		1002	941
Utdelningar	M€	0	0,5
Utdelning till staten	M€	0	0,425

KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Veho/service	Finland	inte specificerat
LeasePlan	Finland	17 (år 2007)
ALD	Finland	230

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 27,3 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

VAPO OY energiproduktion, miljöverksamhet, sågindustri

Statens ägarandel: 50,1 %

Styrelseordförande: Juho Lipsanen från 10.9.2008 (Heikki Niskakangas till 14.8.2008)

Verkställande direktör: Matti Hilli

Antal anställda: 1 780

Huvudorter i Finland: Jyväskylä, Nurmee, Lieksa, Vilppula och Forssa

Vapo Oy (Vapo) är Östersjöregionens ledande producent av förnybara bränslen och förädlade bränsleprodukter, betydande producent av bioel och fjärrvärme samt leverantör av mångsidiga miljölösningar. Vapo äger också betydande sågindustri i Finland.

Väderleksförhållandena sommaren 2008 resulterade i det andra ogynnsamma produktionsåret i rad för Vapo, vilket begränsade försäljningen av torv och ökade kostnaderna. Det milda vädret i början av året minskade efterfrågan på bränslen och fjärrvärme, vilket också försämrade verksamhetens lönsamhet. Konjunkturvändningen har lett till att sågindustrin går med förlust. År 2008 minskade Vapos omsättning inte lika mycket som föregående år men rörelseresultatet blev mindre än hälften.

Förutsättningarna för torvproduktion sommaren 2009 kommer att påverka årets omsättning och resultat.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	631,8	660,6
Rörelseresultat	M€	21,1	55,5
Rörelseresultat	%	3,3	8,4
Balansomslutning	M€	764,3	788,4
Soliditet	%	42,2	43,5
Nettoskuldsättningsgrad	%	99,1	90,4
Avkastning på eget kapital	%	0,8	10,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	5,6	9,9
Antal anställda sammanlagt		1780	1820
Anställda i Finland		948	967
Utdelningar	M€	14,3	17,0
Utdelning till staten	M€	7,2	6,5

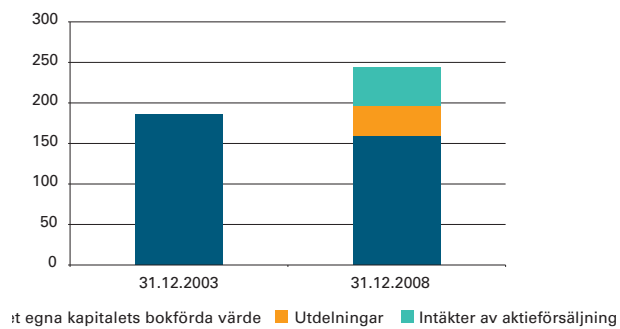
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Turveruukki Oy	Finland	17
Stora Enso Oyj	Finland	11028
Biolan Oy	Finland	25

ANMÄLDA INVESTERINGAR

I slutet av 2008 hade Vapo 12 fjärrvärmecentraler under byggnad.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 5,6 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

VR-GROUP AB järnvägstrafik

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Lauri Ratia

Verkställande direktör: Henri Kuitunen till 4.3.2009, tf. Pertti Saarela,

Mikael Aro tillträder senast mitten av sommaren 2009

Antal anställda: 12 516

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Tammerfors, Kouvola, Hyvinge, Pieksämäki, Uleåborg, Riihimäki, Åbo, Seinäjoki, Joensuu, Imatra, Villmanstrand, Kotka, Jyväskylä, Kuopio, Karleby, Björneborg, Idensalmi, Fredrikshamn och Ylivieska

VR-koncernen är verksam inom många områden av transportbranschen. Koncernen bedriver både person- och frakttrafik. Den tillhandahåller också landsvägstransporter både med buss och med lastbil. Koncernens underkoncern utför banbyggnadsarbeten och banunderhåll. Vidare har koncernen bolag som tillhandahåller catering- och restaurangtjänster samt teletjänster.

VR-koncernens huvudmarknadsområde är Finland men en betydande del av godstransporterna är internationella. Ca hälften av omsättningen härrör från järnvägstrafiken. VR-koncernens omsättning 2008 var 1 530 miljoner euro och antalet anställda var i genomsnitt 12 516 varav 12 234 i Finland. Av omsättningen härrörde 1 488 miljoner euro från Finland. Järnvägstrafikens andel av omsättningen var 50,4 %, biltrafikens 20,4 %, banbygge och banunderhållets 21,9 % samt övriga tjänsters 7,3 %.

VR-koncernens målsättning är att för hemlandets fjärrtrafik och huvudstadsregionens närtrafik bygga upp ett rationellt nätverk med den övriga kollektivtrafiken. Inom den internationella trafiken vidtar VR förberedande åtgärder för snabbare förbindelser med Ryssland och för ett ökat resande. Inom godstrafiken är målsättningen att förstärka VR-koncernens marknadsandel. Inom den internationella godstrafiken inriktar sig VR på att utveckla transporterna till Ryssland och de övriga OSS-länderna. VR-koncernens 12 miljölöften utgör grunden för koncernens miljöverksamhet och koncernbolagens miljöprogram. För att minska sin miljöpåverkan ska VR halvera koldioxidutsläppen från tågtrafiken och minska persontrafikens energiförbrukning med 20 % per trafikarbete fram till 2012. Från och med 2009 har VR använt enbart vattenkraftsproducerad el.

VR:s omsättning utvecklades positivt också år 2008 men resultatet blev sämre. Omsättningen ökade med 14,7 %, dvs. med 196 miljoner euro. Ökningen härrörde framförallt från banbygge och banunderhåll samt från persontrafiken, men också godstrafiken ökade klart. Antalet tågresor ökade med 4,9 % och godstrafiken med 4,1 %. Godstransporterna i hemlandet minskade med 2,7 %, men den gränsöverskridande internationella godstrafiken med tåg eller tågfärja ökade med 16,8 %. Kostnaderna ökade mer än omsättningen, vilket pressade ner resultatet. Rörelseresultatet var 74,4 miljoner euro (87,1) och rörelseresultatet i relation till omsättningen var 4,9 % (6,5). Räkenskapsperiodens vinst blev 56,2 miljoner euro (66,4). Liksom föregående år var försäljningsvinsterna av engångsnatur 18,4 miljoner euro. Energikostnaderna ökade mer än väntat till följd av den höga prisnivån under den första hälften av året. Personalkostnaderna ökade framförallt på grund av de stegrade pensionskostnaderna, vilket sammanhängde med

den försämrade situationen på placeringsmarknaden. Alla VR:s mest betydande koncernbolag visade positiva resultat 2008. Den ekonomiska krisen påverkade VR:s godstransporter i november–december 2008 då transportmängderna var klart mindre än föregående år.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	1 530	1 334
Rörelseresultat	M€	74	87
Rörelseresultat	%	4,9	6,5
Balansomslutning	M€	1 623	1 594
Soliditet	%	82,4	84,1
Nettoskuldsättningsgrad	%	-10,5	-9,7
Avkastning på eget kapital	%	4,3	5,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	6,3	7,2
Antal anställda sammanlagt		12 516	12 540
Anställda i Finland		12 234	12 331
Utdelningar	M€	0,0	54,8
Utdelning till staten	M€	0,0	54,8

KONKURRENTER

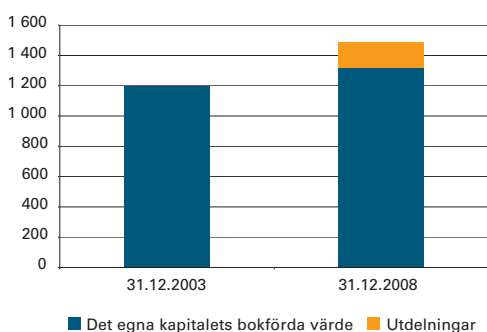
Inom persontrafiken privatbilism, busstrafik och flygtrafik.

Inom godstrafiken lastbilsbolag och fraktfartyg.

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Koncernens investeringar 2008 var 111,6 miljoner euro, varav VR Ab:s tågmateriels andel utgjorde 91,4 miljoner euro. De mest betydande investeringarna gällde godsvagnar och sanering av persontrafikmateriel.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Statens avkastning 31.12.2003–31.12.2008 var 4,4 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

5.4 Onoterade bolag som är verksamma på marknadsvillkor, omsättning under 25 M €

ART AND DESIGN CITY HELSINKI OY AB samhällsplanering

Statens ägarandel: 35,2 %

Styrelseordförande: Yrjö Sotamaa

Verkställande direktör: Kari Halinen

Antal anställda: 4

Huvudort i Finland: Helsingfors

Art And Design City Helsinki Oy Ab (ADC) är ett utvecklingsbolag vars målsättning är att skapa förutsättningar och producera tjänster för utveckling av området Arabiastranden till Östersjöregionens ledande konstindustriella centrum. För att uppnå sitt mål producerar bolaget marknadsförings- utbildnings- och andra tjänster samt deltar i olika utvecklings- och andra projekt (bl.a. Helsinki Living Lab). Dessutom deltar ADC i genomförandet av innovationer på Arabiastranden, t.ex. ett regionalt datanät med digitala invånartjänster, gemensamma gårdar samt konstprojekt.

Bolagets nuvarande ägare är, utöver staten, Helsingfors stad, Iittala Group Oy, Stiftelsen för Konstindustriella högskolan, stiftelsen för Pop & Jazzkonservatoriet, Arabian Palvelu Oy, Helsingfors universitets fonder och Stiftelsen Arcada.

Projektet Helsinki Living Lab inleddes i februari 2007 och avslutades i maj 2008. Bland de företag som genomförde utvecklingsprojekt på Arabiastranden kan nämnas Saunalahti, Destia och Kesko. Avslutandet av Living Lab -projektet och det praktiska genomförandet av resultatet var bolagets största utmaning under räkenskapsperioden 2008. Under verksamhetsåret slutförde bolaget också uppdateringen av portalen www.arabianranta.fi och tog i bruk en ny serviceform. Bolaget ordnade semariet "What's Next Arabianranta" och i samband med det planerades utvecklingsstrategierna för Arabiastranden ända till år 2015. Som fortsättning på Living Lab -projektet började ADC år 2008 utveckla ett särskilt instrument för att hålla igång Helsinki Living Lab-projekten samt en strategi för turismen på Arabiastranden.

Bolagets omsättning år 2008 var 0,448 miljoner euro. Ökningen jämfört med föregående års räkenskapsperiod var 4,5 %. Resultatet visade en liten förlust.

Den ekonomiska recessionen påverkar företagets utvecklingsutgifter och kan inverka negativt på genomförandet av ADC:s projekt. Dessutom beräknas recessionen drabba byggindustrin så att byggarbetena på Arabiastranden skjuts upp med några år.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	0,4	0,4
Rörelseresultat	M€	-0,01	-0,02
Rörelseresultat	%	-3,2	-5,8
Balansomslutning	M€	0,4	0,5
Soliditet	%	86	75,8
Nettoskuldsättningsgrad	%	-92,6	-91
Avkastning på eget kapital	%	-0,9	-4,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-0,9	-4,4
Antal anställda sammanlagt		4	4
Anställda i Finland		4	4
Utdelningar	M€	0	0
Utdelning till staten	M€	0	0

BOREAL VÄXTFÖRÄDLING AB förädling och marknadsföring av kulturväxter

Statens ägarandel: 65 %

Styrelseordförande: Timo Tolvi

Verkställande direktör: Markku Äijälä

Antal anställda: 75

Huvudort i Finland: Jockis

Boreal Växtförädling Ab förädlar och marknadsför växtsorter för yrkesodlare som är verksamma i nordeuropeiska förhållanden. Bolagets produkter, dvs. sorträttigheterna till de sorter som bolaget förädlar och stamutsäde, marknadsförs via utsädeshandlare. Bolaget är marknadsledare inom sin bransch i Finland. Av Boreals ca 70 sorter på marknaden odlas två tredjedelar på finländska åkrar. Boreals målsättning är att utveckla verksamheten på den inhemska marknaden och dessutom exporten.

De viktigaste sorterna i Boreals förädlingsprogram är sädesslag, oljeväxter, vallväxter, potatis och ärter. Förädlingsverksamheten är koncentrerad till Jockis och dessutom har bolaget testningsnätverk på olika håll i Finland. Bolaget har utvecklat biotekniska metoder för växtförädling och förvärvat kunskaper om användning av förädlingsprogram för genetiskt modifierade organismer.

Statens ägarandel i bolaget är 65 %. De övriga ägarna är Hankkija-Lantbruk Ab (7 %), Yara Finland (7 %), Raisio Abp:s forskningsstiftelse (7 %), Tilasiemen Oy (7 %), MTK (6,5 %) och SLC (0,5 %).

Räkenskapsperioden 2007–2008 präglades av stora variationer i sadespriserna vilket påverkade också utsädeshandeln. Royaltymarknaden växte jämfört med föregående år till följd av den ökade odlingsarealen sommaren 2008.

Den avslutade räkenskapsperiodens längd var exceptionellt 18 månader. Bolagets omsättning sjönk något eftersom den var anpassad till en 12 månaders period. Resultatet och lönsamheten försämrades dels beroende på den långa räkenskapsperioden och bolagets säsongbetonade verksamhet, dels på grund av den allmänna stegringen av kostnadsnivån. Bolaget är fortfarande solvent.

Boreals marknadsandel har minskat något jämfört med föregående år men är fortfarande över 60 %. Bolagets målsättning är att behålla en stor marknadsandel i hela Finland och att öka omsättningen. För att förbättra tillväxten strävar bolaget efter att öka sin marknadsandel i södra Finland samt på marknaderna i Sverige och Ryssland. Bolaget har också satsat på utveckling av biotekniska metoder.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	9,5	6,5
Rörelseresultat	M€	0,3	0,6
Rörelseresultat	%	3,3	9,8
Balansomslutning	M€	7,5	8,03
Soliditet	%	79,0	79,6
Nettoskuldsättningsgrad	%	-14,7	-43,7
Avkastning på eget kapital	%	3,9	8,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	5,7	11,4
Antal anställda sammanlagt		75	70
Anställda i Finland		75	70
Utdelningar	M€	0,1	0,22
Utdelning till staten	M€	0,06	0,15

HAUS KEHITTÄMISKESKUS OY fortbildning och utvecklingstjänster

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Heikki Joustie

Verkställande direktör: Markku Sauri

Antal anställda: 43

Huvudort i Finland: Helsingfors

HAUS Kehittämiskeskus Oy (HAUS) är ett utbildnings- och utvecklingsföretag med inriktning på den offentliga förvaltningen samt dess personal i hemlandet. Bolaget bedriver också internationell utbildnings- och konsultverksamhet huvudsakligen i Europa och i EU:s närområden. Bolagets omsättning år 2008 var 6,1 miljoner euro och antalet anställda i genomsnitt 43. HAUS affärsområden är ledarskapsutbildning, utbildningstjänster och HAUS International. Utbildningens andel av omsättningen var 77,4 %, den internationella verksamheten 22,4 % och den övriga försäljningens 0,2 %. Bolaget planerar dessutom att inrätta en ny HAUS college -enhet som ska verka enligt non-profit -principen, efter att bolaget fått tillstånd att ordna yrkesinriktad vuxenutbildning från 1.8.2009.

HAUS utbildar, ordnar praktiska kurser och erbjuder skräddarsydda sakkunnigtjänster. HAUS inriktar sig på utveckling av den offentliga förvaltningen och på att stödja förvaltningspolitiken i enlighet med statens strategiska målsättningar. HAUS målsättning är att öka sin marknadsandel av statsförvaltningens utbildningstjänster, att bli en betydande utbildare för kommunalförvaltningen, att tillhandahålla tjänster i gränzonen mellan den offentliga förvaltningen och näringslivet samt att exportera sakkunnigtjänster.

HAUS omsättning utvecklades positivt 2008 men resultatet blev sämre. Omsättningen ökade med 6,9 %, dvs. med 0,4 miljoner euro. Den största ökningen av omsättningen härrörde från ledarskapsutbildningen, vars omsättning ökade med 40 % jämfört med föregående år. En bidragande orsak till den ökade omsättningen var att försäljningen till kommunerna ökade med ca 20 %. Kostnaderna ökade snabbare än omsättningen, vilket hade en negativ inverkan på resultatet. Rörelseresultatet var -12 000 euro (+ 0,1 miljoner euro) och relationen mellan rörelseresultatet och omsättningen var 0,2 % (1,5). Räken-skapsperiodens resultat var +10 000 euro (0,1 miljoner euro). Som helhet betraktat var resultatet av den inhemska verksamheten positivt. Bidragande orsaker till resultatförsämringen var framförallt förlusterna av den internationella verksamheten och den oväntat svaga efterfrågan på öppen utbildning under årets andra hälft. De minskade förskotten från den internationella verksamheten inverkade negativt på balansräkningen. Bolaget uppnådde inte sitt resultatmål men omsättningen utvecklades enligt de strategiska riktlinjerna. Konkurrensen inom branschen är hård och skärps ytterligare av den ekonomiska krisen.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	6,1	5,7
Rörelseresultat	M€	-0,0	0,1
Rörelseresultat	%	-0,2	1,5
Balansomslutning	M€	1,4	3,1
Soliditet	%	37,7	38,1
Nettoskuldsättningsgrad	%	-82	-192
Avkastning på eget kapital	%	1,9	21,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%	2,6	22,1
Antal anställda sammanlagt		43	39
Anställda i Finland		43	39
Utdelningar	M€	0,0	0,0
Utdelning till staten	M€	0,0	0,0

LABTIUM OY laboratorietjänster

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Raimo Korpinen

Verkställande direktör: Harry Sandström

Antal anställda: 100

Huvudorter i Finland: Esbo och Rovaniemi

Labtium Oy:s (Labtium) verksamhetsidé är att producera och tillhandahålla testnings-, laboratorie- och experttjänster ger kunderna möjlighet att koncentrera sig på sin kärnverksamhet. Labtium tillhandahåller framförallt testnings- och laboratorietjänster för geologisk forskning, malmletning, miljöforskning och processindustri. Labtium grundades 5.7.2007 genom att Geologiska Forskningscentralens (GTK) kemiska laboratoriefunktioner överfördes till ett helt statsägt aktiebolag. Verksamheten inleddes 1.9.2007. Bolagets första räkenskapsperiod var 5.7.2007–31.12.2008.

Omsättningen för Labtiums första räkenskapsperiod var 10,5 miljoner euro och resultatet visade en förlust på 0,172 miljoner euro. Resultatet belastades i samband med att bolaget grundades av engångsposter till följd av de nya förvaltningsstrukturerna, ekonomiförvaltningen och kommunikationssystemet.

På grund av de sjunkande världsmarknadspriserna på basmetaller och den ekonomiska recessionen har bolaget gjort bedömningen att gruvdriftens och malmletningens volym kommer att minska under år 2009. Detta kommer också i hög grad att påverka efterfrågan på Labtiums laboratorietjänster under verksamhetsperioden. Marknaden för miljöforskning och uppföljning väntas däremot inte bli påverkad av den ekonomiska recessionen.

Labtiums verksamhet kommer också att i en betydande utsträckning påverkas av att Geologiska Forskningscentralen från och med 2010 börjar konkurrensutsätta de laboratorietjänster som den behöver.

NYCKELTAL

		5.7.2007–31.12.2008	2007
Omsättning	M€	10,5	n/a
Rörelseresultat	M€	-0,284	n/a
Rörelseresultat	%	-2,8	n/a
Balansomslutning	M€	4,6	n/a
Soliditet	%	78,9	n/a
Nettoskuldsättningsgrad	%	-46,8	n/a
Avkastning på eget kapital	%	-4,8	n/a
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-4,8	n/a
Antal anställda sammanlagt		100	n/a
Anställda i Finland		100	n/a
Utdelningar	M€	0	n/a
Utdelning till staten	M€	0	n/a

MOTIVA OY energieffektivitet, förnybar energi och materialeffektivitet

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Juhani Wiio

Verkställande direktör: Jouko Kinnunen

Antal anställda: 31

Huvudort i Finland: Helsingfors

Motiva Oy (Motiva) producerar expert- och projektjänster i syfte att förbättra energieffektiviteten och öka användningen av förnybar energi. Motiva har också materialeffektivitet på sitt program. Motiva håller på att utarbeta en naturresursstrategi som under de närmaste åren öppnar nya möjligheter framförallt för Motivas materialeffektivitetsverksamhet.

Inom statsförvaltningen fungerar Motiva som en s.k. inhouse-enhet, vilket innebär att bolaget inte har några egentliga konkurrenter när det gäller energi- och materialeffektivitet. Motivas dotterbolag Motiva Services Oy verkar däremot helt på marknadsvillkor och under konkurren-utsättning. Avsikten är att dotterbolaget ska inrikta sin verksamhet framförallt på områden med marknadsbrist.

Motivas tjänster anlitas av ministerierna, den övriga offentliga förvaltningen samt av företag och konsumenter. Motiva genomför också EU-finansierade internationella projekt som stöder det nationella utbudet av tjänster. Enligt faktureringen var förhållandet mellan kundgrupperna 2008 följande:

- arbets- och näringsministeriet	53 %
- övriga ministerier	7 %
- den övriga statsförvaltningen	8 %
- företag och kommuner	10 %
- EU-kommissionen och övriga länder	22,5 %

År 2008 var omsättningen 5,1 miljoner euro (4,0 miljoner euro) och resultatet 72 645 euro (-153 696 euro). Resultatet för 2008 drogs ner av en ca 140 000 euros satsning på utveckling av materialeffektivitetsenhetens verksamhet.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	5,1	4,0
Rörelseresultat	M€	0,046	-0,172
Rörelseresultat	%	0,9	-4,3
Balansomslutning	M€	2,7	2,5
Soliditet	%	53	55
Nettoskuldsättningsgrad	%	-42,4	-41,7
Avkastning på eget kapital	%	5,4	-10,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	6,0	-24,8
Antal anställda sammanlagt		31	28
Anställda i Finland		31	28
Utdelningar	M€	0,03	0,02
Utdelning till staten	M€	0,03	0,02

SANTA PARK OY temapark

Statens ägarandel: 32,1 %

Styrelseordförande: Jukka Laakkonen (Raimo Korpinen till 18.11.2008)

Verkställande direktör: Heikki Martikainen (Wille Rajala till 15.12.2008)

Antal anställda: 5

Huvudort i Finland: Rovaniemi

Santapark, som ursprungligen inledde sin verksamhet som en nöjespark i december 1998, har ombildats till en temapark med Lappland och julbocken som tema. En grotta fungerar som aktivitets- och upplevelsecenter.

Santapark erbjuder produkter och tjänster med teman som är baserad på julen, Lapplands natur och julbocken samt tomteaktiviteter. Utanför den egentliga säsongen inriktas verksamheten närmast på program för olika typer av grupper. Under de senaste räkenskapsperioderna har bolagets produktkoncept vidareutvecklats. Bolagets omsättning består av biljettintäkter, produktförsäljning och restaurangverksamhet. Under normala år får Santapark ca 60 000 besök.

Under den räkenskapsperiod som upphörde i april 2008 minskade antalet besökare. Minskningen berodde på att temaparkens grotta måste repareras på grund av mögelproblem och hölls stängd i juni. Bolagets omsättning ökade dock med 15 %. Resultatet ökade med 0,18 miljoner euro. Den relativa lönsamheten och soliditeten blev bättre jämfört med den föregående räkenskapsperioden. Olika evenemang för incentivegrupper var under räkenskapsperioden 2007–2008 den snabbast växande delen av omsättningen. Verksamheten inriktades på erbjudanden i konceptform och på utveckling av den fysiska miljön.

Staten sålde sitt innehav i Santapark i mars 2009.

NYCKELTAL

		2007/2008	2006/2007
Omsättning	M€	1,8	1,6
Rörelseresultat	M€	0,2	0,1
Rörelseresultat	%	13	5,6
Balansomslutning	M€	1,8	1,7
Soliditet	%	50,1	42,3
Nettoskuldsättningsgrad	%	70,1	94,2
Avkastning på eget kapital	%	22,0	5,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	14,8	6,0
Antal anställda sammanlagt		5	4
Anställda i Finland		5	4
Utdelningar	M€	0	0
Utdelning till staten	M€	0	0

SILTA OY outsourcing av personalförvaltning

Statens ägarandel: 10,14 %

Styrelseordförande: Jukka Wuolijoki

Verkställande direktör: Janne Kalliomäki

Antal anställda: 300

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Kemijärvi, Pieksämäki, Åbo, Tammerfors och Vasa

Silta Oy erbjuder löneräkning, administrativa tjänster för pensionsstiftelser, pensionskassor och personalfonder, rekryterings- och omplaceringstjänster samt krävande personaladministrativa tjänster. Koncernens omsättning år 2008 var 23,5 miljoner euro och det genomsnittliga antalet anställda var 300. Siltakoncernens viktigaste verksamhetsområdet är lönetjänster för företag, sammanslutningar och organisationer inom den offentliga sektorn. Dessa tjänsters andel av koncernens omsättning år 2008 var 70 %. Pensionstjänsternas andel av omsättningen var 13 %, konsulterings 11 % och den övriga försäljningens 6 %.

Siltakoncernens målsättning är att vara ett expertföretag på personalförvaltning. Personalförvaltningstjänsterna omfattar alla skeden av anställningsförhållandet, från rekrytering till pensionering. År 2008 lanserades varumärket HR1 som ett led i företagets målsättning att vara den viktigaste aktören inom personalförvaltningsbranschen i Finland.

Silta Oy ägs av Logica Suomi Oy (44,9 %), Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma (39,1 %), finska staten (10,14 %) och Sampo Abp (5,8 %).

Siltakoncernens lönsamhet blev klart sämre 2008, men resultatet var fortfarande positivt. Lönsamheten försämrades av att kostnadsstegringen översteg ökningen av omsättningen. Avkastningen på koncernens sysselsatta kapital sjönk under året till 10 % från föregående års 18,5 %. Omsättningen ökade med 18 % och kostnaderna med 23 %. En del av den ökade omsättningen berodde på att koncernen i oktober 2007 köpte Konsulttitoimisto Jaakko Lehto -bolagen som producerar direktrekryterings- rekryterings- och omplaceringstjänster, men också löneräknings-tjänsterna, fondtjänsterna och omplaceringstjänsterna visade ökade volymer. Bolagets mål är att ytterligare strömlinjeforma produktionsprocesserna. År 2009 inleder bolaget ett omfattande projekt för att utveckla ett nytt löneräkningssystem.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	23,5	19,9
Rörelseresultat	M€	0,4	1,1
Rörelseresultat	%	1,7	5,7
Balansomslutning	M€	8,7	9,9
Soliditet	%	53,5	53,2
Nettoskuldsättningsgrad	%	-36	-65
Avkastning på eget kapital	%	6,0	18,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	10,0	25,5
Antal anställda sammanlagt		300	275
Anställda i Finland		300	275
Utdelningar	M€	0,4	0,9
Utdelning till staten	M€	0,04	0,09

FINSKA CENTRALEN FÖR UTSÄDESPOTATIS AB

upprätthållande, produktion och marknadsföring av potatissorter

Statens ägarandel: 22 %

Styrelseordförande: Reijo Moilanen

Verkställande direktör: Lauri Juola

Antal anställda: 12

Huvudort i Finland: Tyrnävä

Finska centralen för utsädespotatis Ab (SPK) är ett företag som producerar inhemskt utsädespotatis. Verksamheten går ut på att säkra produktionen av utsädespotatis så att den inte drabbas av sjukdomar samt att producera, förpacka och marknadsföra basutsäde och certifierad utsädespotatis. Sortunderhållet och produktionen av basutsäde grundar sig på kontrakt som centralen har ingått med de finländska ägarna eller sortrepresentanterna. Dessutom underhåller SPK och producerar potatisutsäde av s.k. fria sorter. År 2008 hade bolaget sammanlagt 30 sorter i produktion. Bolagets moderbolag med en ägarandel på 51 % är HG Vilper Oy, som har 25 potatisodlare som delägare.

År 2008 utvecklades bolagets omsättning bättre än väntat och höll sig i stort sett på samma nivå som föregående års räkenskapsperiod. Den stigande kostnadsnivån drog emellertid ner lönsamheten. Bolagets rörelseresultat var 0,16 miljoner euro, vilket var 22 % mindre än föregående år. Vinstprocenten sjönk till 4,8 % och bolagets nettoresultat sjönk jämfört med föregående period. Bolagets omsättning påverkas i stor utsträckning av väderleksförhållanden, sjukdomar och marknadspriset på potatis. Räkenskapsperiodens viktigaste investering gällde anskaffning av lokaler. Investeringen väntas förbättra lönsamheten under kommande år.

På grund av skörderesultatet för sommaren 2008 väntas omsättningen under år 2009 sjunka jämfört med den nuvarande nivån. Bolaget utvidgar sin affärsverksamhet i syfte att öka sin kontraktodlingsverksamhet på High Grade -området i Österbotten och på annat håll i Finland. Sommaren 2009 ökar kontraktodlingsarealen till över 380 hektar.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	3,4	3,4
Rörelseresultat	M€	0,2	0,2
Rörelseresultat	%	4,8	6,1
Balansomslutning	M€	3,1	2,4
Soliditet	%	25,7	29,8
Nettoskuldsättningsgrad	%	124,5	137,2
Avkastning på eget kapital	%	13,5	25,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	10,1	13,3
Antal anställda sammanlagt		12	12
Anställda i Finland		12	12
Utdelningar	M€	-	-
Utdelning till staten	M€	-	-

SUOMEN VILJAVA OY hantering och lagring av spannmål

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Kari Kolu

Verkställande direktör: Kari Nurmentaus

Antal anställda: 91

Huvudorter i Finland: Kumo, Nådendal, Vanda, Svartå, Koria, Loimaa, Raumo, Ylivieska, Seinäjoki, Lovisa, Bjärnå, Turenki, Kuopio och Helsingfors

Suomen Viljava Oy är ett helt statsägt bolag. Dess huvudsakliga verksamhet är hantering och lagring av spannmål och råvaror av spannmålstyp.

Betydande aktörer inom branschen för kommersiell lagring och hantering är industrin som använder spannmål, spannmålsodlarna och Suomen Viljava Oy. Merparten av Finlands säkerhetslager av spannmål finns i bolagets silos. Bolagets omsättning på ca 17 miljoner euro utgörs till största del av hantering och lagring av spannmål.

Suomen Viljava Oy:s silokapacitet är 1,4 miljoner ton på 21 orter. Bolaget hanterar årligen närmare 2 miljoner ton spannmål och andra produkter.

År 2008 minskade bolagets omsättning med ca 3 % jämfört med föregående år. Bolagets rörelseresultat var 4 miljoner euro, vilket var 10 % mindre än föregående år. År 2008 var spannmåls-skörden rekordbra (4,2 miljoner ton) men de sjunkande spannmålspriserna minskade exportvolymerna och hanteringsavkastningen. Lagervolymerna var medelstora. Lönsamheten sjönk en aning jämfört med föregående räkenskapsperiod. Bolagets soliditet är fortfarande mycket god. Bolagets omsättning och resultat påverkas av odlingsarealerna, skördenivån samt världsmarknadspriserna.

NYCKELTAL

		2008	2007
Omsättning	M€	16,7	17,2
Rörelseresultat	M€	4,0	4,4
Rörelseresultat	%	23,6	25,5
Balansomslutning	M€	28,3	28,0
Soliditet	%	73,0	74,6
Nettoskuldsättningsgrad	%	11,1	7,8
Avkastning på eget kapital	%	13,3	14,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	15,7	17,4
Antal anställda sammanlagt		91	93
Anställda i Finland		91	93
Utdelningar	M€	3,0	3,0
Utdelning till staten	M€	3,0	3,0

6 Det ekonomiska mervärde som bolagen skapar

Det ekonomiska mervärdet är en siffra som anger bolagets rörelseresultat i förhållande till det kapital som bolagets verksamhet binder. Eftersom det bundna kapitalet kostar måste en kostnad fastställas för det. Den genomsnittliga kostnaden består av kostnaden för främmande kapital och avkastningskravet på det egna kapitalet.

I följande tabell sammanställs det årliga ekonomiska mervärde som bolagen i statens portfölj producerade åren 2007–2008 (exklusive Sampo, på grund av att dess bransch inte lämpar sig för denna granskning). Av tabellen framgår dessutom bolagens bundna kapital 2008 och den genomsnittliga kapitalkostnaden vid utgången av 2008.

Tabell 2: Producerat ekonomiskt mervärde 2007–2008

	Sysselsat kapital	Kapitalkostnad (WACC)	Ekonomiskt mervärde M€	
		2008	2008	2007
Elisa	1687	7,8 %	67	101
Finnair	684	6,1 %	-86	72
Fortum	12478	6,2 %	1039	854
Kemira	1890	5,8 %	-48	-9
Metso	2551	9,3 %	259	221
Neste Oil	3031	8,0 %	-96	404
Outokumpu	4218	6,9 %	-425	382
Rautaruukki	2088	9,8 %	225	289
Sponda	3038	5,6 %	-33	46
Stora Enso	8268	6,9 %	-1240	-890
TeliaSonera	18196	6,8 %	1155	1151
De onoterade bolagen sammanlagt			-76	38

WACC = weighted average cost of capital, genomsnittlig kapitalkostnad

Av de onoterade bolagen var Itella och Gasum de som bäst producerade ekonomiskt mervärde. VR-Group och Vapo var de bolag som producerade mest negativt ekonomiskt mervärde.

Tabellen avspeglar bolagens resultatutveckling under granskningsperioden men också det faktum att affärsverksamhet som kräver mycket kapital inte alltid producerar ekonomiskt mervärde, trots att verksamheten eventuellt visar bokföringsmässig vinst. Kärnan i resonemanget är att verksamheten alltid borde avkasta åtminstone så mycket vinst att kostnaden för det bundna kapitalet täcks. I annat fall producerar bolaget ett negativt ekonomiskt mervärde under granskningsåret.

Kapitalkostnaden bygger på uppfattningen att bolagens verksamhet påverkas av cykliska fluktuationer och riskexponeringar (s.k. betatal). Kapitalkostnaden är baserad på marknadsräntnivån och till denna läggs kostnaderna för aktiefinansiering som är beroende av bolagets risknivå. Kapitalkostnaden avspeglar också bolagets kapitalstruktur.

7 Effektivitet

Målsättningen för statens aktiva ägarpolitik i de bolag som verkar på marknadsvillkor är att uppnå lönsamhet och ett på lång sikt ökat ägarvärde. Som investerare vill staten ha god avkastning på sitt innehav. För att uppnå dessa mål använder staten de medel som står till ägarens förfogande.

Försäljningar och omstruktureringar av företag kan genomföras enligt behov och möjligheter. En viktig faktor är också bolagens samlade nationella kompetens som har en stor betydelse för utvecklingen av näringslivet och för en gynnsam utveckling av ekonomin och sysselsättningen.

De viktigaste instrumenten för statens ägarstyrning är en självständig ägarstrategi och utvecklingen av en god Corporate Governance. Som ensam ägare kan staten fritt ställa upp andra än ekonomiska mål för ett bolag utan att detta äventyrar de övriga ägarnas ställning eller kränker deras rättigheter. Som majoritetsägare kan staten vid behov ensam avgöra sådana frågor som normalt skulle avgöras av bolagsstämman och sålunda utöva bestämmande inflytande i alla frågor som är av betydelse för bolagets ledningssystem. Minoritetsinnehav i ett bolag kan ha betydelse för ekonomiska angelägenheter. När det gäller frågor som är centrala för statens ägarstyrning och ägarpolitik har en kvalificerad minoritet emellertid begränsad betydelse. Som ägare lyder staten alltid under aktiebolagslagen och värdepappersmarknadslagen och utövar sin äganderätt på bolagsstämmor. Staten kan sålunda varken förutsätta eller kräva särskilda privilegier eller andra rättigheter än de övriga ägarna har.

En effektiv utdelningspolitik och målmedveten utveckling av Corporate Governance har ökat intresset för statsbolagen som investeringsobjekt. Om ett bolag utvecklas positivt stiger aktiekursen och därmed värdet på statens aktieinnehav.

I fråga om ägarpolitiken är det viktigt att göra skillnad mellan å ena sidan aktieägarens och å andra sidan bolagets egna verksamhet beslut. Börsnoterade bolag som verkar på den öppna konkurrensökonomi har som mål att bedriva lönsam verksamhet och de kan inte åläggas andra samhälleliga eller regionalpolitiska förpliktelser än de som gäller för övriga företag. På lång sikt är en lönsam verksamhet den bästa garantin för företagets utveckling och sysselsättningen och den har sålunda en positiv effekt på hela samhällsekonomin.

En stor del av statens nuvarande bolagsinnehav kan motiveras med försörjningssäkerhetssynpunkter, även om de är resultatet av en historisk utveckling. Trots att statens strategiska ägarintresse inte inskränker sig enbart till försörjningssäkerheten är det emellertid skäl att ta ställning till frågan om vad samhället verkligen har behov av att kontrollera eller äga.

Statens ägarandelar i bolag som är verksamma på marknadsvillkor kan minskas under kontrollerade former, likväl så att statens strategiska ägarintressen beaktas. Oberoende av en eventuell minskning av statens innehav har regeringen ställt upp målet att de finländska börsbolagen också i framtiden till stor del ska ägas av inhemska institutioner. Efter överföringen av börsbolagsportföljen till Solidium 31.12.2008 hade regeringen outnyttjade fullmakter till ett värde av 0,3 miljarder (9,3 miljarder 31.12.2007) som riksdagen beviljat i syfte att bredda bolagens ägarbas.

År 2008 var totalavkastningen på statens börsportfölj -47,5 % (19,9 % 2007). År 2008 minskade portföljens marknadsvärde med 51 %, medan generalindexet OMX Helsingfors sjönk med 53 %. Orsaken till att värdet på aktieportföljen sjönk var finanskrisen och den ekonomiska recessionen.

Statens sammanlagda företagstillgångar utgör en betydande del av nationalförmögenheten. Börsbolagsinnehavens sammanlagda marknadsvärde 31.12.2008 hade till följd av den ogynnsamma marknadsutvecklingen sjunkit till 14 052 miljoner euro (31.12.2007 var marknadsvärdet 28 046 miljoner euro). Av marknadsvärdet utgjorde statens direkta innehav 8.773 miljoner euro och de indirekta innehavens andel via Solidium Oy 5.279 miljoner euro.

7.1 Utdelningar

Utdelningsinkomsterna har numera en relativt stor statsfinansiell betydelse. De statsägda bolagens resultat för den föregående räkenskapsperioden gav staten utdelningar på sammanlagt 1 597 miljoner euro år 2007. De statsägda börsbolagen och onoterade bolagen delade år 2008 ut sammanlagt 1 548 miljoner euro till staten. De största utdelningarna gav innehaven i Fortum Abp och TeliaSonera AB, trots att utdelningen för år 2007 från TeliaSonera var betydligt mindre än föregående år.

Den genomsnittliga utdelningen från bolagen i statens börsportfölj har under de senaste tio åren blivit klart bättre. Bolagens avkastning har i medeltal varit 1,6 gånger större än genomsnittet för bolagen på börsens huvudlista. Dividendavkastningen på statens börsaktieportfölj uppgick till 5,7 % för 2008 (5,6 % för 2007), medan genomsnittet för bolagen på börsens huvudlista var 4,9 % (4,0 %). Under en tio års period har dividendavkastningen varit i genomsnitt 1,3 gånger bättre än genomsnittet för bolagen på börsens huvudlista. År 2008 var utdelningsrelationen 69 % för bolagen i statens börsportfölj, medan genomsnittet för bolagen på börsens huvudlista var 44 %. Den ökade avkastningen har också klart kommit till synes i utvecklingen av statens utdelningsinkomster. Statens dividendinkomster som år 1999 var 355 miljoner euro hade mer än fyrdubblats år 2008.

7.2 Försäljningar och köp

Staten fick år 2008 in sammanlagt 60,9 miljoner euro (863 miljoner euro år 2007) i försäljningsintäkter för aktier i statsägda bolag. Genom att sälja nya aktier på marknaden har bolagen tillfört

sina balansräkningar eget kapital och samtidigt har staten avstått från en del av sin ägarandel i vissa bolag. Målsättningen har i dessa fall varit att förstärka bolagens kapitalstruktur och på så sätt skapa förutsättningar för en positiv utveckling av bolagen och värdestegring på aktierna. År 2008 sålde de statsägda bolagen inga nya aktier på marknaden.

1.2.2008 accepterade finska staten Borse Dubais och BD Stockholm AB:s anbud att köpa statsägda 1,25 % av aktierna i OMX AB (publ) till ett pris av 42,8 miljoner euro.

5.6.2008 fick finska staten kännedom om att France Telecom lagt ett bud på TeliaSonera. TeliaSoneras styrelse intog en negativ ståndpunkt till anbudet. De diskussioner som France Telecom och TeliaSonera förde 30.6.2008 ledde inte till ett resultat som hade varit tillräckligt för att staten skulle ha sålt sina aktier i TeliaSonera till France Telecom. Enligt finska statens bedömning omfattade staten den ståndpunkt som TeliaSoneras styrelse intagit.

Finska staten sålde 22.4.2008 sitt innehav på 0,65 % av Elisäs aktiestock till ett pris om sammanlagt 18,1 miljoner euro.

Finska staten köpte 19.12.2008 av Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma 16 000 000 stycken A-aktier i Elisa Abp. Priset var 11,20 euro per aktie, dvs. sammanlagt 179 200 000 euro. De köpta aktierna utgör ca 9,6 % av Elisäs Abp:s aktiekapital och röstetal. (Kap. 3.5.2)

7.3 Ägararrangemang

Genom ägararrangemang i statsägda bolag eftersträvas bästa möjliga helhetsresultat. Som kriterium gäller inte enbart försäljningspriset utan också sådana omständigheter som t.ex. en stabil ägarbas samt de branschspecifika verksamhetsbetingelserna för industrin samt tryggheten av den inhemska konkurrenskraften.

De aktieemissioner och -försäljningar samt olika ägararrangemang som staten genomfört i sina bolag har både resulterat i att bolagens ägarbas blivit mångsidigare och under årens lopp ökat det inhemska intresset för aktieplaceringar. De statsägda bolagen har också dragit utländskt investerarkapital till landet.

I början av innevarande decennium var utländska investerares andel av de statsägda börsnoterade bolagens aktiestock 5–50 %, medan den i början av 1990-talet var 0 - 10 %. År 2008 varierade de utlandsägda aktieinnehaven i de statsägda börsbolagen avsevärt, men var i genomsnitt 40 %. I de flesta onoterade statsägda bolagen förekommer inget utländskt ägande, med undantag för Patria Abp, Gasum Oy och FCG Finnish Consulting Group Oy. Staten ägde år 2008 i genomsnitt en tredjedel av de börsnoterade bolagen med statligt ägande. Störst var ägarandelarna i Finnair Oyj med 55,8 %, i Fortum Abp med 50,8 % och i Neste Oil Abp med 50,1 %. Staten äger flera onoterade bolag till 100 % men i de tio största onoterade bolagen

är statens ägarandel i genomsnitt över 50 %, med undantag av Fingrid Oyj och Gasum Oy där ägarandelarna är 12,3 respektive 24,0 %.

Den statliga ägaren har genom ägar- och branscharrangemang understött tillkomsten av flera finländska bolag som har en globalt sett stark konkurrens- och marknadsställning, t.ex. Stora Enso Oyj och Metso Abp. Genom ägararrangemang har dessutom uppkommit starka bolag som har en mycket stor betydelse på den nordiska marknaden, t.ex. Fortum Abp, Neste Oil Abp, TeliaSonera AB samt Sampo Abp.

Staten överlät 11.12.2008 sina innehav i Kemira Oyj, Metso Abp, Outokumpu Oyj, Rautaruukki Abp, Sampo Abp, Sponda Oyj, Stora Enso Oyj och TeliaSonera AB (publ) till det helt statsägda bolaget Solidium Oy, som apportegendom i enlighet med aktiebolagslagen. De till Solidium överförda innehavens marknadsvärde var 31.12.2008 sammanlagt 5 279 miljoner euro. Solidium fick i uppgift att förvalta innehaven så att de ger staten bästa möjliga totalavkastning. Bolaget kan både öka och minska statens aktieinnehav, vid behov också förvärva innehav i andra bolag. (Kap. 3.5.3)

Finska staten anser som den näst största aktieägaren i Kemira att en avknoppning av Tikkurila från koncernen med åtföljande börsnotering av bolaget väl kan motiveras och stöder för sin del det projekt som Kemira Oyj:s styrelse lade fram 18.6.2008. Genom att börsnoteringen genomförs på basis av en partiell dividendutdelning får Tikkurila en mångsidig ägarbas i vilken också staten ingår som en betydande ägare. Bolaget får finländsk ägarmajoritet. Avknoppningen av Tikkurila förtydligar Kemiras verksamhetsstruktur och ger bolaget bättre möjligheter att utveckla sina affärsområden. En lyckad aktieförsäljning och börsnotering skulle förbättra Kemiras finansiella ställning genom att gynna bolagets organiska tillväxt och öka det kapital som kan användas för företagsköp. Från statens och Kemiras övriga aktieägares synpunkt skulle detta förbättra möjligheterna att öka ägarvärdet. Planerna på att notera Tikkurila på Helsingforsbörsen i början av 2009 sköts upp på grund av det försämrade läget på kapital- och kreditmarknaden samt på färgmarknaden. Tikkurila kommer att börsnoteras så snart marknadsläget tillåter det.

I början av 2008 ombildades Vägtrafikverket till bolaget Destia Oy.

7.4 Omsättning

De statsägda börsnoterade bolagens sammanlagda omsättning 2008 var 68 117 miljoner euro (67 315 miljoner euro 2007) och de onoterade bolagens sammanlagda omsättning 8 068 miljoner euro (7 206 miljoner euro). De statsägda börsnoterade bolagens sammanlagda omsättning i Finland var 16 143 miljoner euro 2008 (14 039 miljoner euro 2007) och de onoterade bolagens sammanlagda omsättning i Finland 6 534 miljoner euro (4 904 miljoner euro). Bolagens sammanlagda omsättning var 2,2 % större än föregående år.

7.5 Personal

De statsägda börsnoterade bolagen och onoterade bolagen sysselsatte år 2008 i Finland och i utlandet sammanlagt 220 203 personer (2007 sammanlagt 212 336 personer). År 2008 hade bolagen sammanlagt 99 944 anställda i Finland (102 574 år 2007). De statsägda börsnoterade bolagen sysselsatte 2008 sammanlagt 166 975 personer, varav 53 380 i Finland. De statsägda onoterade bolagen sysselsatte 2008 sammanlagt 53 228 personer varav 46 564 i Finland.

7.6 Investeringar

De statsägda börsnoterade och onoterade bolagens sammanlagda investeringar 2008 var ca 8 miljarder euro. Finlands andel av investeringarna var ca 2,5 miljarder euro.

7.7 Skatter

År 2008 betalade de statsägda börsnoterade och onoterade bolagen sammanlagt något under 1 miljarder euro i skatt till staten.

7.8 Verksamhetsenheter

De statsägda börsnoterade och onoterade bolagen har verksamhetsenheter i huvudstadsregionen och på många andra håll i landet.

Bilagor

Bilaga 1 Centrala nyckeltal

Av följande tabeller framgår de centrala nyckeltalen för de i statens portfölj ingående bolagen åren 2007 och 2008, M€.

2008	Omsättning	Rörelse- resultat	Rörelse- resultat	Balansom- slutning	Soliditet	Netto- skuldsättningsgrad	ROE	ROI
Elisa	1485,0	264,5	17,8 %	2030,5	43,1 %	92,8 %	18,5 %	16,0 %
Finnair	2264,0	-52,1	-2,3 %	2076	38,0 %	64,1 %	-4,8 %	-2,5 %
Fortum	5636,0	1963,0	34,8 %	20278	41,6 %	73,5 %	18,9 %	15,2 %
Kemira	2832,7	74,0	2,6 %	2859,7	34,2 %	107,5 %	-0,2 %	2,9 %
Metso	6400,0	637,2	10,0 %	5511	28,9 %	76,5 %	25,6 %	23,7 %
Neste Oil	15043,0	186,0	1,2 %	4720	46,2 %	46,1 %	4,2 %	6,1 %
Outokumpu	5474,0	-63,0	-1,2 %	5339	52,4 %	56,6 %	-3,6 %	-0,8 %
Rautaruukki	3851,0	567,0	14,7 %	2981	65,9 %	7,9 %	20,7 %	25,0 %
Sampo*	4350,0	870,0	20,0 %	21205	21,9 %	433,6 %	-32,4 %	
Sponda	224,3	126,2		3098	29,3 %	235,4 %	4,3 %	4,5 %
Stora Enso	11558,2	-726,6	-6,3 %	12241	46,2 %	64,8 %	-10,3 %	-6,7 %
TeliaSonera	9468,5	2614,6	27,6 %	24158	53,5 %	38,2 %	16,0 %	16,0 %

*omsättning = premieinkomster, rörelseresultat = vinst före skatt, rörelseresultat % = vinst före skatt %, nettoskuldsättningsgrad = kapitaltäckning

Altia	463,3	9,0	1,9 %	402,2	30,2 %	91,7 %	4,8 %	13,5 %
Arek	30,8	-1,8	-5,8 %	85,5	13,9 %	532,7 %	-27,7 %	-2,1 %
Art and Design City Helsinki	0,4	0,0	-3,2 %	0,4	86,3 %	-92,6 %	-0,9 %	-0,9 %
Boreal Växtförädling**	9,5	0,3	3,3 %	7,5	79,0 %	-14,7 %	3,9 %	5,7 %
Destia	717,1	19,3	2,7 %	294,3	33,4 %	44,1 %	11,7 %	13,7 %
Edita	111,1	3,6	3,3 %	93,7	31,1 %	83,8 %	11,0 %	9,1 %
Ekokem	96,6	13,1	13,5 %	157,8	62,6 %	16,2 %	8,5 %	11,1 %
Fingrid	382,3	68,4	17,9 %	1561,6	26,7 %	174,0 %	6,6 %	5,0 %
FCG Finnish Consulting Group	79,4	2,9	3,7 %	42,4	67,8 %		9,7 %	
Gasum	1218,2	33,8	2,8 %	671,6	54,5 %	5,3 %	6,9 %	8,8 %
HAUS kehittämiskeskus	6,1	0,0	-0,2 %	1,4	37,7 %	-82,3 %	1,9 %	2,6 %
Itella	1952,9	69,0	3,5 %	1370,5	50,8 %	14,2 %	2,8 %	9,8 %
Kemijoki	44,9	0,5	1,2 %	434,7	29,5 %	212,8 %	-5,4 %	0,1 %
Labtium	10,5	-0,3	-2,7 %	4,6	78,8 %	-46,8 %	-4,8 %	-4,8 %
Motiva	5,1	0,0	0,9 %	2,7	52,9 %	-42,4 %	5,4 %	4,1 %
Patria	534,6	8,9	1,7 %	503,1	40,0 %	55,1 %	0,4 %	3,3 %
Rahapaja	96,0	-1,8	-1,9 %	72,3	86,6 %	-51,2 %	-6,7 %	0,0 %
Raskone	181,6	2,0	1,1 %	86,5	21,8 %	170,2 %	-0,4 %	3,8 %
SantaPark***	1,8	0,2	13,0 %	1,8	50,1 %	70,1 %	22,0 %	14,8 %
Silta	23,5	0,4	1,7 %	8,7	53,5 %	-36,0 %	6,0 %	10,0 %
Finska Centralen för Utsädespotatis	3,4	0,2	4,8 %	3,1	25,7 %	124,5 %	13,5 %	10,1 %
Suomen Viljava	16,7	4,0	23,6 %	28,3	73,0 %	11,1 %	13,3 %	15,7 %
Vapo	631,8	21,1	3,3 %	764,3	42,3 %	99,1 %	0,8 %	5,6 %
VR-Group	1530,4	74,4	4,9 %	1623,1	82,4 %	-10,5 %	4,3 %	6,3 %

** räkenskapsperiod 1.7.2007-31.12.2008

*** räkenskapsperiod 1.5.2007-30.4.2008

2007	Omsättning	Rörelse- resultat	Rörelse- resultat	Balansom- slutning	Soliditet	Netto- skuldsättningsgrad	ROE	ROI
Finnair	2180,5	141,5	6,5 %	2146	47,0 %	40,2 %	12,8 %	14,0 %
Fortum	4479,0	1847,0	41,2 %	17674	49,1 %	51,6 %	19,1 %	16,6 %
Kemira	2810,2	143,1	5,1 %	2828	38,6 %	92,3 %	5,9 %	8,1 %
Metso	6250,0	579,8	9,3 %	5254	35,0 %	30,7 %	25,2 %	26,0 %
Neste Oil	12103,0	801,0	6,6 %	4871	49,8 %	31,1 %	25,6 %	26,3 %
OMX	456,0	138,4	30,4 %	1296	41,8 %	29,5 %	20,1 %	19,4 %
Outokumpu	6913,0	589,0	8,5 %	5911	56,5 %	38,7 %	20,0 %	17,2 %
Rautaruukki	3876,0	637,3	16,4 %	2862	70,4 %	1,0 %	24,0 %	29,0 %
Sampo*	4458,0	3833,0	86,0 %	25424	30,5 %	774,6 %	52,5 %	
Sponda	211,0	256,7		2899	32,2 %	175,0 %	17,9 %	10,0 %
Stora Enso	13373,6	246,2	1,8 %	15311	49,3 %	39,2 %	-2,8 %	2,1 %
TeliaSonera	10204,3	2770,2	27,1 %	22952	53,5 %	37,6 %	14,8 %	16,5 %

*omsättning = premieinkomster, rörelseresultat = vinst före skatt, rörelseresultat % = vinst före skatt %, nettoskuldsättningsgrad = kapitaltäckning

Altia	494,7	-47,0	-9,5 %	453,3	30,3 %	81,6 %	-30,1 %	-15,0 %
Arek	34,1	10,4	30,5 %	85,9	21,6 %	279,0 %	55,5 %	14,4 %
Art and Design City Helsinki	0,4	0,0	-5,8 %	0,5	75,8 %	-91,4 %	-4,4 %	-4,4 %
Boreal Växtförädling**	6,5	0,6	9,8 %	8,0	79,6 %	-43,7 %	8,7 %	11,4 %
Destia	601,9	10,2	1,7 %	248,1	41,6 %	38,8 %	9,1 %	8,5 %
Edita	90,0	5,2	5,8 %	79,4	36,7 %	-18,0 %	13,8 %	10,7 %
Ekokem	74,3	8,5	11,4 %	155,9	60,0 %	20,9 %	8,0 %	8,8 %
Fingrid	334,6	90,7	27,1 %	1565,0	27,5 %	175,4 %	10,3 %	7,3 %
FCG Finnish Consulting Group	73,2	3,0	4,1 %	42,3	65,1 %	-32,8 %	7,4 %	11,9 %
Gasum	852,1	92,6	10,9 %	634,3	61,2 %	-2,9 %	17,7 %	22,5 %
HAUS kehittämisskeskus	5,7	0,1	1,5 %	3,1	38,1 %	-192,3 %	21,3 %	22,1 %
Itella	1710,6	101,8	6,0 %	1119,1	65,4 %	-37,1 %	11,1 %	15,6 %
Kemijoki	41,5	-0,2	-0,5 %	421,4	32,3 %	186,4 %	-4,7 %	-0,1 %
Motiva	4,0	-0,2	-4,3 %	2,5	54,9 %	-41,7 %	-13,5 %	-10,9 %
Patria	541,2	37,3	6,9 %	518,1	48,5 %	19,0 %	11,7 %	15,6 %
Rahapaja	120,5	4,8	4,0 %	84,6	82,3 %	-53,8 %	1,8 %	9,2 %
Raskone	148,8	5,5	3,7 %	74,3	26,1 %	161,4 %	15,0 %	9,9 %
SantaPark***	1,6	0,1	5,6 %	1,7	42,3 %	94,2 %	5,7 %	6,0 %
Silta	19,9	1,1	5,7 %	9,9	53,2 %	-64,8 %	18,5 %	25,5 %
Finska Centralen för Utsädespotatis	3,4	0,2	6,1 %	2,4	29,8 %	137,2 %	25,9 %	13,6 %
Suomen Viljava	17,2	4,4	25,5 %	28,0	74,6 %	7,8 %	14,9 %	17,4 %
Vapo	660,6	55,5	8,4 %	788,4	43,8 %	91,0 %	10,3 %	9,9 %
VR-Group	1334,1	87,1	6,5 %	1593,5	84,1 %	-9,7 %	5,1 %	7,2 %

** räkenskapsperiod 1.7.2006 - 30.6.2007

*** räkenskapsperiod 1.5.2006-30.4.2007

Bilaga 2 Statsrådets principbeslut 7.6.2007 om statens ägarpolitik

Statens företagsförmögenhet utgör en betydande del av nationalförmögenheten, och vid skötsel av denna egendom eftersträvar staten ett så gott ekonomiskt och samhällsligt helhetsresultat som möjligt.

Det förväntas att statens ägarpolitik är öppen, förutsebar och konsekvent. Staten strävar efter att som ägare vara konsekvent och följa samma grundlinjer oberoende av vilket ministerium som ansvarar för ägarstyrningen av olika bolag. Genom den koncentration av ägarstyrningen som genomfördes den 1 maj 2007 har man säkerställt att ägarstyrningen av bolag som verkar i en konkurrensutsatt miljö på ett öppet och förtroendeingivande sätt har särskiljts från regleringsuppgifterna.

Staten är ägare i bolag av vitt skilda slag. En del av bolagen utför specialuppgifter som har nära anknytning till statsförvaltningen medan största delen av bolagen bedriver affärsverksamhet helt på marknadsvillkor. Till en del av dessa ansluter emellertid statliga strategiska intressen som bör beaktas vid organiseringen av ägarstyrningen. En del av de bolag som är verksamma på marknadsvillkor är dessutom börsnoterade, vilket förutsätter att värdepappersmarknaden och regleringen kring den beaktas också i samband med ägarstyrningen och ägararrangemangen. Mellan de olika bolagen finns så väsentliga skillnader i fråga om betydelse, ägarstruktur och statlig ägarandel att dessa bör beaktas även i de allmänna principerna för ägarpolitiken och ägarstyrningen.

Detta principbeslut stakar ut de centrala principer och verksamhetsätt som gäller för statens ägarstyrning. Principbeslutet riktas till de myndigheter som svarar för ägarpolitiken, inte till bolagen, detta för att det i alla situationer skall vara klart att det ägarpolitiska beslutsfattandet ankommer på myndigheterna och det beslutsfattande som gäller affärsverksamheten på bolagens egna organ. I en bilaga till principbeslutet definieras samarbetet mellan olika ministerier när det gäller ägarstyrningen av bolag med specialuppgifter och strategiskt betydande bolag.

Uppgiftsfördelningen mellan det ansvariga ministeriet och finanspolitiska ministerutskottet i beslut som rör ägarstyrningen grundar sig på det faktum att de betydande lösningar som hänförs till statens ägarpolitik eller sätten att verkställa ägarstyrningen förutsätter finanspolitiska ministerutskottets godkännande. Finanspolitiska ministerutskottet meddelar dessutom vid behov linjer eller ståndpunkter som kompletterar principbeslutet.

Utgående från de allmänna premisser som fastställts ovan har statsrådet i dag, efter att ärendet behandlats av statsrådets finanspolitiska ministerutskott och finansutskott, beslutat fatta följande principbeslut om målen och principerna för statens ägarpolitik.

Statens bolagsinnehav och målen för ägandet

Staten är majoritetsägare i sjutton och betydande minoritetsägare i tjugotvå bolag som är verksamma på marknadsvillkor. Utöver detta är staten ägare i femton sådana bolag med special-

uppgifter som antingen handhar en viss uppgift som staten anvisat dem eller har en dispens som är orsak till att de inte är verksamma i en konkurrensutsatt miljö. När man inkluderar de dotterbolag och underkoncerner som ingår i statsbolagens och statens intressebolags koncerner torde antalet bolag som bedriver affärsverksamhet uppgå till över 1 000. En ansevärd del av koncernbolagen är utländska bolag.

År 2006 var cirka 215 000 personer anställda av statsbolagen och statens intressebolag; hälften av dessa i Finland och hälften i utländska koncernbolag. Av dessa var flertalet anställda av statens intressebolag, och statsbolagens andel har kontinuerligt sjunkit när bolag helt eller delvis har privatiserats.

Mål för ägandet i bolag med specialuppgifter

I bolag som sköter statliga specialuppgifter har staten som ägare i första hand samhällliga mål, fastän en lönsam verksamhet samtidigt är ett allmänt mål. Bestämmelserna om vissa bolag finns i speciallagar som också ställer normer för statens ägarpolitik och ägarstyrning.

Med tanke på de samhällliga mål som är förenade med statligt ägande bör de bolag som sköter en statlig specialuppgift fortsättningsvis ägas av staten ensam eller åtminstone kvarstå under statens bestämmanderätt. I dessa bolag grundar sig statens ägarpolitiska mål på ett så gott samhällligt och ekonomiskt helhetsresultat som möjligt. Detta bedöms i första hand utgående från hur och med vilka kostnader bolaget i fråga når de mål och sköter de uppgifter som har ställts av det ministerium som svarar för förvaltningen av branschen, dvs. hur väl bolaget uppfyller sin samhällliga serviceuppgift.

Mål för ägandet i bolag som är verksamma på marknadsvillkor

Huvuddelen av statsbolagen och statens intressebolag är verksamma på marknadsvillkor. Detta innebär att bolagens verksamhetsprinciper, finansiella struktur och mål i fråga om avkastning skall vara jämförbara med andra bolag som verkar inom samma bransch. Staten kan som ägare också ha strategiska intressen i fråga om de bolag som är verksamma på marknadsvillkor, såsom upprätthållande och säkerställande av infrastrukturen, och bolagen kan t.ex. ha skyldigheter i fråga om basservicen. Dessa bolag verkar dock enligt klara affärsmässiga principer. I dessa bolag är målet med ägarstyrningen att i varje enskilt fall uppnå det bästa ekonomiska helhetsresultatet. Detta bedöms utgående från en långsiktig ökning av lönsamheten och ägarvärdet. När ägandet bedöms beaktas statens strategiska intressen och bibehållandet av det inflytande som behövs för att dessa skall kunna tryggas.

Lönsamhet och kostnadseffektivitet som mål

Målet för både de bolag som sköter en statlig specialuppgift och de bolag som är verksamma på marknadsvillkor bör vara affärsekonomiskt lönsam verksamhet. Om staten är den enda ägaren i ett bolag som sköter en specialuppgift beaktas dock dess samhällliga serviceuppgift när lönsamhetsmål ställs för bolaget. Om det i ett sådant bolag finns andra ägare är det möjligt att göra

undantag från normala lönsamhetsmål endast under gemensamt godkända villkor. Bolag som är verksamma på marknadsvillkor följer alltid normala mål i fråga om lönsamhet och konkurrenskraft. Om det för ett statsbolag som verkar på marknadsvillkor ställs andra mål som anknyter till bl.a. industri-, regional- och sysselsättningspolitiken eller miljöskyddet, skall antingen de andra ägarna ha godkänt detta eller alternativt skall de extra kostnader som bolaget orsakas ersättas utgående från beslut som fattats på förhand, på ett sådant sätt att det inte är i strid med de förpliktelser som Finlands EU-medlemskap medför.

När beslut fattas om statens allmänna stödåtgärder bör de bolag som är verksamma på marknadsvillkor behandlas på samma sätt som andra jämförbara företag. Bolag som är verksamma på marknadsvillkor beviljas statlig borgen på samma villkor som andra företag, och de har ingen särställning och inga specialrättigheter. Staten svarar inte utan uttryckliga borgensbeslut för bolagens skulder och andra förbindelser. När beslut fattas om finansierings- och säkerhetsarrangemang i fråga om bolag som sköter en statlig specialuppgift beaktas de förpliktelser som har ställts på bolaget, de behov som skötseln av dessa förorsakar bolagsfinansieringen samt de förpliktelser som Finlands EU-medlemskap medför.

Det är sedvanlig affärsverksamhet att bolag växer genom företagsförvärv och genom att dotterbolag grundas, och beslut om detta fattas av bolagens förvaltningsorgan och ledning. Förvaltningsorganen och ledningen fattar på samma sätt beslut om försäljning eller avvecklande av affärsinriktningar som ingår i den normala affärsverksamheten.

I bolag som helt ägs av staten bör kontakterna mellan ägaren och företaget skötas så att den enhet som svarar för ägarstyrningen på förhand får kännedom om betydande beslut som inverkar på branschen och strategin. I bolag där det finns andra ägare säkerställs detta inom ramen för sedvanliga kontakter mellan ledningen och de större eller betydande ägarna på så sätt att styrelsens ordförande och verkställande direktören i första hand sörjer för kontakterna till ägarna. I de bolag som sköter en statlig specialuppgift skall, när branschändringar och företagsarrangemang bedöms, uppmärksamhet fästas vid att skötseln av specialuppgiften inte äventyras.

Ägarstyrningens principer

Det främsta målet för statens ägarpolitik och ägarstyrning är att utveckla bolagen och stödja den långsiktiga tillväxten i ägarvärdet. Centrala utgångspunkter för detta är att ägaren agerar öppet och konsekvent, att ansvarskännande och sakkunniga medlemmar föreslås i bolagens styrelser, att ägaren satsar på bolagens ledarresurser och på att få ledningen att engagera sig i bolaget samt att alla ägare och även andra intressenter beaktas. Ägarens viktigaste verktyg är en självständig ägarstrategi och utvecklandet av en god corporate governance.

Statsrådets avdelning för ägarstyrning svarar för beredningen av riktlinjerna för ägarstyrningen och för att ägarstyrningspraxisen är konsekvent. Ägarstyrningen skall ordnas så att staten som ägare inte deltar i det affärsmässiga beslutsfattandet annat än vid bolagsstämmor. För bolagets resultat ansvarar dess operativa ledning och förvaltningsorgan, som fattar beslut som gäller verksamheten inom de ramar som lagen om aktiebolag och bolagsordningen ställer.

I syfte att beakta statens strategiska intressen upprättas former för samarbete mellan avdelningen för ägarstyrning och de ministerier som svarar för intressena i fråga. För att man skall kunna säkerställa konsekvensen i ägarstyrningspraxisen i fråga om bolag med specialuppgifter och effektivisera den ekonomiska uppföljningen av bolagen läggs grunden till motsvarande samarbetsarrangemang.

I ett bolag som sköter en specialuppgift är staten en aktiv ägare, som definierar innehållet i specialuppgiften och dess betydelse för de mål som ställs för bolaget. Företagets affärsverksamhetsstrategi definieras av bolagets ledning och förvaltningsorgan. Samordnandet av affärsverksamhetsstrategin och specialuppgiften förutsätter samverkan mellan det ansvariga ministeriet och bolagets ledning och förvaltningsorgan. Om förhållandet mellan avkastningsmål och övriga mål beslutar det ansvariga ministeriet, vid behov utgående från ställningstaganden av finanspolitiska ministerutskottet.

I ägarstyrningen av de bolag som är verksamma på marknadsvillkor är principen att det skall råda ömsesidig jämlikhet mellan ägarna. Staten varken förutsätter särbehandling eller tar sig några friheter, och blandar sig inte heller i styrelsens och den operativa ledningens beslutsfattande.

Ägarstyrningen grundar sig på självständig ägarstrategisk bevakning och beredning utgående från vilken staten vid behov tar ställning till strategiska och ekonomiska frågor som gäller företaget. Företagets styrelse och operativa ledning försäkrar sig på förhand om hur de betydande ägarna förhåller sig till saken åtminstone när de åtgärder som planerats i företaget förutsätter att bolagets aktier används som betalningsmedel eller något annat sådant företagsarrangemang, om vilket beslut fattas vid bolagsstämman. I praktiken förs det också diskussioner med betydande ägare om centrala frågor som gäller affärsverksamhetsstrategin och om strukturarrangemang, även om det är bolagets styrelse som innehar beslutanderätten. Statens representanter diskuterar då med företagsledningen och ordföranden för bolagets styrelse, i likhet med andra betydande ägare i motsvarande situationer.

Ett allmänt mål vid organiserandet av bolagens förvaltning och beslutsfattande är att utveckla och upprätthålla god förvaltningspraxis. Staten stöder som ägare en högklassig och öppen rapportering om bolagets ekonomi och verksamhet. Bolagen förväntas känna till både inhemska och internationella corporate governance -rekommendationer och genomföra den bästa praxis som är förenlig med dem.

Med tanke på ägarstyrningen är det centrala beslutandeorganet bolagets styrelse, till vars medlemmar väljs sakkunniga personer utanför bolaget. När styrelsemedlemmar föreslås är viktiga grunder kandidaternas erfarenhet och sakkunskap samt säkerställandet av samarbetsförmåga och mångsidigt kunnande i styrelserna.

Ägarstyrningen ordnas så att staten har direkt representation åtminstone i styrelserna i alla sådana bolag som helt ägs av staten, där staten är majoritetsägare eller där staten är en så betydande minoritetsägare att den har faktisk bestämmanderätt. När en tjänsteman föreslås bli medlem av styrelsen är utgångspunkten att styrelsemedlemmen i sitt uppdrag representerar bo-

laget och alla dess aktieägare och inte är berättigad att agera enbart enligt statens ägarintresse. En tjänsteman som har valts in i styrelsen agerar därmed i sin uppgift inom de ramar som lagen om aktiebolag, värdepappersmarknadslagen och de anvisningar som sammanhänger med den samt annan privaträttslig lagstiftning som gäller bolaget ställer. En tjänsteman som är medlem av styrelsen deltar inte i beredningen och beslutsfattandet i anslutning till ägarstyrningsuppgifterna som gäller bolaget eller i fattandet av ägarpolitiska beslut som rör bolaget. I fråga om ett börsnoterat bolag upprätthålls kontakterna mellan styrelsemedlemmar och de tjänstemän som sköter ägarstyrningsuppgifter så att de begränsningar som hanteringen av insideruppgifter ställer på det ägarpolitiska beslutsfattandet beaktas.

Förvaltningsråd kan anses vara motiverade endast i bolag som sköter statliga specialuppgifter och i sådana bolag som är verksamma på marknadsvillkor där strategiska intressen är förknippade med statens innehav år 2010. Förvaltningsråden vid andra bolag avskaffas. Förvaltningsrådets mandatperioder förenhetligas och förvaltningsrådets uppgifter och beslutanderätt fastställs så att de på bästa möjliga sätt beaktar den specialuppgift som bolaget sköter eller det strategiska intresse som är förknippat med bolaget.

En central princip för ägarstyrningen är att bolagens konkurrenskraft skall tryggas till den del detta kan påverkas med ägaråtgärder. Detta gäller också löner och premieringssystem. Överstora förmåner är inte godtagbara, men staten är i egenskap av ägare redo att främja arrangemang som garanterar bolagen möjligheter att konkurrera om kunniga och engagerade ledare och annan personal. Premieringssystemen för ledningen bör härvid beakta de ägarpolitiska mål som föranleds av långsiktigheten i statens innehav samt tillräckligt långa personliga engagemangsperioder för att dessa mål skall kunna uppnås. Premieringen bör vara rättvis så att också övrig personal motiveras och premieras, antingen via personalfonder eller på annat sätt. I bolag som sköter statliga specialuppgifter bör premieringssystemen planeras så att de beaktar betydelsen av både de mål som hänför sig till specialuppgiften och de ekonomiska målen i bolaget i fråga.

Ägarpolitiska mål som ställs på bolagens verksamhet

Statens ägarpolitik grundar sig på en ökning av ägarvärdet som beaktar alla intressenter i bolaget. För att bolagets lönsamhet och tillväxtmål skall kunna kombineras förutsätts att de skyldigheter som lagstiftningen ställer i hemlandet och i övriga verksamhetsländer sköts exemplariskt. Speciellt viktiga frågor är respekten för personalens ställning och rättigheter och en med tanke på miljön ansvarsfull verksamhet. Ansvaret för det beslutsfattande som rör dessa ligger på företagens ledning och styrelser.

Staten anser det viktigt att personalrepresentationen och tillräckliga påverkningsmöjligheter för personalen har säkerställts i bolagets förvaltningsorgan åtminstone inom de ramar som definieras i lagen om personalrepresentation i företagets förvaltning. Målet för bolagens personalpolitik bör vara att bolagen är exemplariska arbetsgivare som följer ingångna arbetsmarknadsavtal och kontinuerligt och initiativrikt utvecklar sin personalpolitik.

Staten är som ägare beredd att främja arrangemang som skapar förutsättningar för uppkomsten av nya arbetsplatser och staten värdesätter som ägare en långsiktig personalpolitik, där arbetsförhållandenas kontinuitet och arbetstagarnas kunskapskapital beaktas också när verksamheten är utsatt för olika kostnadstryck. I bolag som helt ägs av staten bör kontakterna mellan ägaren och företaget genomföras så att ägaren på förhand är medveten om sådana betydande åtgärder som påverkar personalens ställning.

Målet med bolagens miljöpolitik bör vara ett exemplariskt och ansvarsfullt beteende, som grundar sig på respekt för lagstiftningen, internationella fördrag och olika intressenters motiverade förväntningar. Staten är som ägare beredd att främja arrangemang genom vilka bolagen strävar efter att sammanjämka aspekter som gäller produktion, ekonomi och miljö på ett sätt som främjar bolagets konkurrenskraft.

Eftersom staten är en långsiktig ägare har bolagens vinstutdelning och utdelningspolitik stor betydelse för staten. Staten värdesätter en förutsebar utdelningspolitik som beaktar både företagets finansieringsbehov och ägarens intressen och som utgår ifrån ett förhållandevis jämnt utdelningsflöde som är jämförbart i branschen. Statens vinstutdelningsförväntningar bedöms årligen på ett sådant sätt att tryggheten av bolagets soliditet och utvecklingsmöjligheter beaktas.

Ändringar i ägarbasen och ägararrangemang

Alla avgöranden som har samband med ändringar i ägarbasen och ägararrangemangen träffas i enlighet med de fullmakter som riksdagen har fattat beslut om.

De bolag som sköter en statlig specialuppgift bör också i fortsättningen ägas helt av staten eller åtminstone kvarstå under statens bestämmanderätt. En breddning av ägarbasen i dem kommer närmast i fråga endast när specialuppgiftens betydelse minskar eller försvinner eller när det kan bedömas att skötseln av specialuppgiften blir effektivare i och med att andra ägare kommer med eller deras ägarandel ökar.

De bolag som är verksamma på marknadsvillkor kan delas in i två grupper med tanke på en ändring av ägarbasen: bolag där staten främst har ett placerarintresse och bolag där staten har ett strategiskt intresse som har samband med ägandet. Om staten främst har ett placerarintresse i ett bolag, kan staten helt eller delvis avstå från sitt ägande, och det att statens majoritetsinnehav eller kvalificerade minoritet enligt lagen om aktiebolag bibehålls har ingen självständig betydelse. Om staten har ett speciellt strategiskt intresse i bolaget, t.ex. i anslutning till de samhällsreliga basfunktionerna, är ett betydande statligt innehav i allmänhet befogat.

En allmän utgångspunkt för samtliga ägararrangemang är att det bästa ekonomiska helhetsresultatet skall nås. Som kriterium gäller inte enbart försäljningspriset på bolaget eller aktierna, utan man fäster särskilt vikt vid förbättrandet av den samhällsekonomiska konkurrenskraften och den ekonomiska konkurrensen, tryggheten av de branschspecifika verksamhetsbetingel-

serna för den inhemska industrin och det inhemska näringslivet, bevarandet och ökandet av kompetensen samt tryggheten av sysselsättningen.

Syftet med ägararrangemang och aktieförsäljningar är också att trygga en så stabil ägarbas som möjligt. Inhemskas institutioners och småplacerares samt bolagets personals möjligheter att bli aktieägare och vara delaktiga i säljning av aktier främjas på lämpligt sätt.

Ministeriesamarbetet i ägarstyrningen

I bilagorna till detta principbeslut beskrivs de verksamhetssätt med hjälp av vilka man organiserar det samarbete som bedrivs mellan statsrådets kansli och andra ministerier i ägarstyrningen av bolag som sköter statliga specialuppgifter och bolag som är verksamma på marknadsvillkor och i vilka staten har ett strategiskt intresse.

Bilaga 1: Samarbetet mellan SRK:s avdelning för ägarstyrning och ministerierna i ägarstyrningen av för staten strategiskt viktiga bolag som är verksamma på marknadsvillkor

Bilaga 2: Rollen hos SRK:s avdelning för ägarstyrning i ägarstyrningen av bolag som sköter statliga specialuppgifter

Bilaga 1

Samarbetet mellan SRK:s avdelning för ägarstyrning och ministerierna i ägarstyrningen av för staten strategiskt viktiga bolag som är verksamma på marknadsvillkor

Ägarstyrningen av bolag som är verksamma på marknadsvillkor koncentrerades till statsrådets kanslis avdelning för ägarstyrning den 1 maj 2007. Bland de bolag som är verksamma på marknadsvillkor finns det emellertid ett flertal sådana i vilka staten har ett så kallat strategiskt intresse. Strategiska intressen är bl.a. uppgifter i anslutning till basservicen eller samhällsomfattande tjänster, funktioner med anknytning till infrastrukturen eller uppgifter som är betydelsefulla med tanke på försörjningsberedskapen. Ett statligt innehav i sig ger inte upphov till strategiska intressen, utan det är alltid fråga om sådana uppgifter eller funktioner som är viktiga med tanke på statens primära uppgifter och skötseln av dem.

Utgångspunkten är att man sörjer för statens strategiska intressen genom ägarstyrning, inte genom reglering. I ägarstyrningen är det viktigt att avdelningen för ägarstyrning och det ministerium som är centralt med tanke på det strategiska intresset bedriver regelbundet samarbete i syfte att säkerställa att avdelningen för ägarstyrning i tillräcklig grad beaktar intresset i den ägarstyrning avdelningen bedriver.

Statsrådets kansli utövar statens ägarmakt i bolaget i enlighet med de beslut som statsrådet fattat och de anvisningar och ställningstaganden som finanspolitiska ministerutskottet godkänt. Kansliet

- sörjer för den styrning och de anvisningar som hänför sig till verksamheten.
- utser statens kandidater till bolagets styrelse och bereder ägarens andra ärenden i anslutning till beslutsfattandet på bolagsstämmor.
- sörjer för den uppföljning av bolaget som sker mellan bolagsstämmorna och för kontakterna mellan styrelsen och den operativa ledningen.
- säkerställer att bolaget följer riktlinjerna för ägarstyrningen så att de bolagsspecifika särdragen som finns på grund av det strategiska intresset samtidigt beaktas i tillräcklig grad.

För flera bolags vidkommande är de strategiska intressena sådana att deras innehåll och betydelse bör bedömas inte bara utgående från ägarstrategin utan också utgående från utvecklingen och myndighetsuppgifterna inom branschen i fråga. Med tanke på sådana bedömningar bildas mindre arbetsgrupper som sammanträder åtminstone en gång om året och som består av 1–2 representanter för avdelningen för ägarstyrning och 1–2 representanter för det ministerium som är centralt med tanke på det strategiska intresset. Arbetsgruppens medlemmar fungerar också som kontaktpersoner i frågor som gäller bolaget och dess ägarstyrning.

Arbetsgruppen skall årligen bedöma vilket slag av strategiskt intresse staten har i bolaget och hur det skall beaktas i ägarstyrningen av bolaget och i ägarens ställningstaganden. Avdelningen för ägarstyrning vidtar behövliga åtgärder med beaktande av omständigheter i anslutning till

bolaget (offentligt noterat eller onoterat), karaktären på dess verksamhet (särbehandling eller särskilda förpliktelser/fri verksamhet på konkurrensvillkor) och statens ägarandel. Eventuella avvikande uppfattningar förs till finanspolitiska ministerutskottet för behandling.

Det strategiska intressets betydelse framträder i första hand i beslutsfattandet kring statens ägarandel och ägarstrategi. Utgångspunkten är att statens strategiska intressen inte skall äventyras varken med de åtgärder som staten som ägare själv vidtar (aktieförsäljning och strukturrangemang) eller med de beslut som bolagets organ fattar (företagsförvärv, omläggning av affärsinriktningar, förnyande av strategin e.d.).

- I vissa bolag förutsätter detta att staten förblir den enda ägaren, t.ex. på grund av att ett bolag har en särställning inom ett visst affärsområde eller på grund av att bolaget har ålagts uppgifter i anslutning till basservicen eller förpliktelser med anknytning till samhällsomfattande tjänster. Till de mest uppenbara exemplen på sådana bolag hör Motiva Oy och VR-Group Ab.
- I de flesta bolag förutsätter de strategiska intressena inte att staten är ensam ägare utan det krävs en sådan ägarandel och ett sådant inflytande med vars hjälp de strategiska intressena kan främjas och ett eventuellt äventyrande av intressena förhindras. Staten är majoritetsägare i tre börsbolag av strategisk betydelse—Finnair Oyj, Fortum Abp och Neste Oil Abp. Dessutom har en industriell minoritetsandel förvärvats i vissa onoterade, strategiskt betydande bolag, t.ex. Patria Abp och Vapo Oy. I vissa strategiskt betydande bolag är staten dock fortfarande den enda ägaren, t.ex. i Itella Oyj.

Strategiskt betydande bolag och de ministerier som ansvarar för det strategiska intresset

Handels- och industriministeriet

Fortum Abp
Neste Oil Abp
Gasum Oy
Fingrid Oyj
Vapo Oy
Motiva Oy

Kommunikationsministeriet

Finnair Oyj
Raskone Oy
Posten Finland Abp
VR-Group Ab

Jord- och skogsbruksministeriet

Boreal Växtförädling Ab
Finska centralen för utsädespotatis Ab
Suomen Viljava Oy

Försvarsministeriet

Patria Abp

Finansministeriet

Ab Myntverket i Finland

Miljöministeriet

Ekokem Oy Ab

Bilaga 2

Rollen hos SRK:s avdelning för ägarstyrning i ägarstyrningen av bolag som sköter statliga specialuppgifter

Ägarstyrningen av bolag som är verksamma på marknadsvillkor koncentrerades till statsrådets kanslis avdelning för ägarstyrning den 1 maj 2007. Ägarstyrningen av bolag som sköter statliga specialuppgifter kvarstår hos de ministerier som ansvarar för specialuppgifterna i fråga. För att säkerställa tillräcklig enhetlighet i statens ägarstyrning och behövlig ekonomisk sakkunskap i ägarstyrningen skall samarbetet mellan avdelningen för ägarstyrning och det ansvariga ministeriet ordnas i enlighet med följande principer:

Det ansvariga ministeriet:

- utövar statens ägarmakt i bolaget i enlighet med speciallagar, statsrådets beslut och de anvisningar och ställningstaganden som finanspolitiska ministerutskottet har godkänt.

För detta ändamål skall det ansvariga ministeriet:

- sörja för den styrning och de anvisningar som hänför sig till verksamheten.
- definiera bolagets specialuppgift och de krav som utgående från den skall ställas på bolaget.
- fastställa de kostnader som specialuppgiften orsakar bolaget, lägga fram behövliga förslag om de anslag som skall reserveras för dessa samt ansvara för användningen av anslagen och tillsynen i anslutning därtill.
- följa upp och bedöma skötseln av specialuppgiften och dess kostnadseffektivitet.
- utse statens kandidater till bolagets styrelse och bereda ägarens andra ärenden i anslutning till beslutsfattandet på bolagsstämmor.
- sörja för den uppföljning av bolaget som sker mellan bolagsstämmorna och för kontakterna mellan styrelsen och den operativa ledningen.
- säkerställa att bolaget följer riktlinjerna för ägarstyrningen så att de bolagsspecifika särdragen som finns på grund av specialuppgiften samtidigt beaktas i tillräcklig grad.

Avdelningen för ägarstyrning:

- följer förverkligandet av de allmänna riktlinjerna för statens ägarpolitik och corporate governance -praxisen i bolag med specialuppgifter och bistår vid behov det ansvariga ministeriet i frågor som hänför sig till utövandet av ägarmakten.

För detta ändamål skall avdelningen för ägarstyrning:

- följa upp bolagets ekonomiska situation och rapporteringen om den.
- följa upp och bedöma bolagets förvaltning och rapportering och för detta utse en ansvarig tjänsteman som fungerar som kontaktperson till det ansvariga ministeriet.

- på begäran av det ansvariga ministeriet lägga fram förslag till sådana styrelsemedlemmar utanför statsförvaltningen som representerar specialkunnande i anslutning till bolagets bransch och affärsverksamhet.
- på begäran av det ansvariga ministeriet utse en tjänstemannamedlem till bolagets styrelse.
- på det ansvariga ministeriets begäran delta i beredningen av ärenden inför bolagsstämman, i bedömningen av eventuella premieringssystem och i andra uppgifter som hänför sig till ägarstyrningen.
- koordinera de ansvariga ministeriernas samarbete i frågor som hänför sig till ägarstyrningen och bereda allmänna anvisningar och riktlinjer som gäller ägarstyrningen av de bolag som sköter en specialuppgift och som förs till finanspolitiska ministerutskottet för behandling efter att de ansvariga ministerierna har meddelat sin uppfattning om dem.

En professionell skötsel av ägarstyrningen förutsätter att det vid det ansvariga ministeriet finns antingen en enhet, en grupp inom ministeriet eller en utsedd tjänsteman som ansvarar för detta och som har till uppgift att sköta beredningen, uppföljningen och kontakterna i anslutning till ägarstyrningen. Avdelningen för ägarstyrning utser antingen ministerievis eller bolagsvis en eller två tjänstemän som skall ansvara för de biträdande uppgifter som ankommer på avdelningen och kontakterna med det ansvariga ministeriet.

Med tanke på ägarstyrningen av bolag med specialuppgifter bildas arbetsgrupper som är gemensamma för det ansvariga ministeriet och avdelningen för ägarstyrning. Utgångspunkten är att arbetsgrupperna sammanträder två gånger per år, vid behov även oftare. I arbetsgrupperna finns 1–2 representanter för det ansvariga ministeriet och 1–2 representanter för avdelningen för ägarstyrning. Arbetsgrupperna skall fästa särskild uppmärksamhet vid följande frågor:

- Definierandet av bolagets specialuppgift eller särställning och dess betydelse för ägarstyrningen.
- Eventuella förändringar i specialuppgiften eller särställningen och deras betydelse för ägarstyrningen (skall bedömas med 2–3 års mellanrum).
- Kostnadseffektiviteten när det gäller skötseln av specialuppgiften.
- Bolagets styrelses sammansättning och behov av förnyelse.
- Tidsenligheten och ändamålsenligheten i premieringsförfarandena.

Bolag med specialuppgifter och de ministerier som ansvarar för ägarstyrningen av dem

Handels- och industriministeriet

Finnvera Abp

Finlands Industriinvestering Ab

Kommunikationsministeriet

Rundradion Ab¹⁰

¹⁰ riksdagens roll i den praktiska ägarstyrningen beaktas

Undervisningsministeriet

CSC-Tieteellinen Laskenta Oy

Hästinstitut Ab

Suomen Ilmailuopisto Oy

Suomenlinnan Liikenne Oy

Oy Veikkaus Ab

Inrikesministeriet

Suomen Erillisverkot Oy

Social- och hälsovårdsministeriet

Alko Ab

Utrikesministeriet

Finnfund/Fonden för industriellt samarbete Ab

Finansministeriet

Hansel Ab

Tietokarhu Oy

Arsenal Abp¹¹

Yrityspankki SKOP Oyj¹²

Statsrådets kansli

Solidium Oy

¹¹ i likvidation, ägarstyrningen avviker klart från det normala

¹² i likvidation, ägarstyrningen avviker klart från det normala

Bilaga 3 Ställningstagande av finanspolitiska ministerutskottet 7.6.2007

Konkurrenskraftig premiering som baserar sig på produktion av ägarvärde inom statsbolagen och statens intressebolag

Det ligger i ägarnas gemensamma intresse att bolaget har en kunnig ledning, som är engagerad i verksamheten och som agerar i enlighet med ägarnas intressen, och att bolaget både kan anställa och i sin tjänst hålla kvar sådana personer som det behöver för en framgångsrik verksamhet. Till följd av detta skall staten i egenskap av ägare för sin del säkerställa att bolaget har möjlighet att på konkurrenskraftiga villkor tävla om professionella ledare och andra nyckelpersoner. Samtidigt skall man se till att premieringen inte leder till sådana överdrifter att de mål som ägaren satt för premieringssystemet äventyras.

En annan viktig omständighet för ägarna är styrelsens sammansättning samt styrelsemedlemmarnas kunnande och säkerställandet av deras engagemang i verksamheten. Ägarna måste därför säkerställa att styrelsernas arvoden motsvarar det engagemang och den tidsanvändning som krävs av ordförandena och medlemmarna. Vid ägarstyrningen skall dessutom beaktas att företagets framgång inte endast beror på eller är ledningens och styrelsens förtjänst. En yrkeskunnig och motiverad personal är en central framgångsfaktor för företagsverksamheten, vilket gör att hela personalen måste garanteras en rättvis möjlighet att dra nytta av företagets goda resultat.

Staten har lika väl i egenskap av enda ägare, majoritetsägare som betydande minoritetsägare ett särskilt intresse av att säkerställa att premieringen av såväl ledningen, nyckelpersonalen och förvaltningsorganens medlemmar som hela personalen säkerställer och förbättrar bolagets verksamhetsbetingelser och konkurrenskraft. Samtidigt är det för en stor ägare emellertid viktigt att premieringen grundar sig på en resultatrik verksamhet, som också ägaren eller ägarna har blivit delaktiga av. Därför fastställer finanspolitiska ministerutskottet följande riktlinjer som gäller statsägda bolag

- avlöning och premiering av den operativa ledningen och andra nyckelpersoner,
- premiering av personalen samt
- premiering av medlemmarna i förvaltningsorganen.

Syftet med riktlinjerna är att de skall följas vid ägarstyrningen och vid definierandet av ägarens ställningstaganden i fråga om alla bolag i vilka staten har majoritetsinnehav. Samma riktlinjer skall i mån av möjlighet också tillämpas i statens intressebolag. I de bolag som sköter statliga specialuppgifter bör kriterierna för premieringen planeras bolagsvis så att de beaktar ifrågavarande specialuppgift och hur väl bolaget lyckas i fullföljandet av sin uppgift.

I detta ställningstagande förutsätter finanspolitiska ministerutskottet att premieringen är så transparent som möjligt.

1. Premieringen av ledningen och nyckelpersonerna grundar sig på en framgångsrik verksamhet och en ökning av ägarvärdet

Beslut om premier till ledningen fattas i regel av styrelsen. Ägarna förväntar sig att styrelserna följer med den allmänna utvecklingen och ser till att det tillämpade premieringsförfarandet är konkurrenskraftigt. Samtidigt skall styrelserna försäkra sig om att premieringsbesluten inte under några som helst omständigheter leder till oskäliga fördelar. Utgångspunkten är att grundlönen är konkurrenskraftig och att tilläggsarvodena grundar sig på ett mätbart resultat och på en god prestation av den som erhåller arvodet. När ett företags prestationsförmåga bedöms, skall sådana kriterier

användas som på ett rättvist sätt tar fram företagets framgång i relation till konkurrenternas och som även beaktar det ägarvärde som företaget producerat.

För att dessa principer skall kunna förverkligas förutsätts följande:

1.1 Lönesättningen för företagsledningen och nyckelpersonerna granskas som en helhet, där de olika elementen utgörs av grundlönen, naturaförmåner, resultatpremieringssystem, aktiepremieringssystem samt andra individuella villkor i arbets- eller befattningsavtalet, såsom pensionsålder och pensionens nivå.

1.2 Premieringen skall grunda sig på ett rättvist och klart iakttagbart sätt på företagets framgång och på produktion av ett ökat ägarvärde. Nivån på grundlönen måste vara skälig och alla tilläggsarvoden och premieringssystem skall vara bundna vid resultatet.

1.3 Vid tillämpningen av resultatpremier skall användningen av aktiebundna premieringssystem beaktas så att överlappande system inte medför oskäliga förmåner för samma personer. Kriterierna för årlig bonus och premieringsprogram på längre sikt (i allmänhet på minst 3 år) skall formuleras så att två olika tilläggsarvoden inte utbetalas på samma grund.

1.4 Ett penningarvode som grundar sig på resultatet bör i allmänhet dimensioneras så att det utgör högst 40 % av grundlönen, om det inte finns särskilda orsaker till en högre dimensionering, t.ex. på grund av bolagets strategi och mål eller konkurrensläget i branschen.

1.5 Aktiebunden premiering skall dimensioneras så att det årliga värdet på premier i form av aktier som fås på basis av långsiktiga aktiepremieringssystem vid tidpunkten för utbetalning av arvodet inte överstiger förmånstagarens grundlön på årsbasis, om inte särskild orsak till annat föreligger. En värdestegring av aktier som redan har intjänats ligger i samtliga aktieägares intresse.

1.6 Vid tillämpningen av aktiebunden premiering är det väsentligt att premieringen leder till att målpersonen engagerar sig långsiktigt i bolaget och har tillräcklig ekonomisk bindning till bolaget samt att företagsledningens och nyckelpersonalens intressen därigenom likriktas med ägarnas intressen.

Aktiepremiernas andel av den sammanlagda kompensationen bör dimensioneras med beaktande av företagets storlek, omständigheter som sammanhänger med branschen och risknivån samt ledningens uppgifter, ansvar, specialkunnande och även gällande aktieinnehav sedan tidigare hos den grupp som skall premieras.

1.7 Sådana villkor får inte godkännas i befattningsavtalen för verkställande direktörer och övrig högre ledning, vilka ger upphov till överstora pensionsförmåner eller vilka skulle tillåta att personen i fråga går i pension innan han eller hon fyllt 60 år. I linje med höjningen av den allmänna pensionsåldern bör strävan vara att höja åldersgränserna i pensionsavtalen.

1.8 I fråga om lön under uppsägningstid och avgångsbidrag för verkställande direktörer och övrig högre ledning skall sådana lösningar eftersträvas som följer allmän praxis eller kommer nära den (härvid kan maximiersättningen utgöra lönen för 12 + 12 månader).

2. Ledningens och nyckelpersonernas engagemang i företaget stärks genom premier i form av penninglön samt genom ekonomiskt bindande premieringssystem där premien utgörs av aktier

Som ägare godkänner staten inte användningen av premieringssystem i form av optioner. Internationella exempel och en omfattande debatt visar att optioner inte alltid medför ett sådant engagemang eller beteende hos företagsledningen som främjar ägarnas intresse och åstadkommer en ökning av ägarvärdet på lång sikt. Premieringssystem där premien utgörs av aktier skall grunda sig på motiveringar som hänger nära samman med bolaget och de förväntningar som gäller utvecklingen av dess verksamhet.

Vid utvecklingen av premieringen och premieringssystemen är de centrala målen fortsättningsvis att de utformas klarare, samt att målpersonernas bindning till bolaget utökas och engagemanget blir långsiktigt. Varje premieringssystem som tas i bruk bör (i) stå i samklang med statens ägarroll, (ii) styra till en ökning av ägarvärdet och engagera på lång sikt samt (iii) till sina villkor vara skäligt och så förutsägbart att oskäliga arvoden inte är möjliga. Staten förutsätter att styrelserna beaktar dessa utgångspunkter samt att de fäster särskild uppmärksamhet vid den bindande effekten och vid förebyggandet av överdrifter.

När premieringen utvecklas, bör särskild uppmärksamhet ägnas sambandet mellan målpersonens insats och arvodet. De nyckelpersoner som omfattas av sådana premieringsprogram där premien utgörs av aktier bör med sin egen insats kunna inverka på premien. Ofta är detta inte möjligt i fråga om aktiebaserade premieringssystem, utom när det gäller den strategiska ledningen och en grupp av centrala nyckelpersoner. Dessutom bör uppmärksamhet fästas vid att aktiebaserade premieringssystem också måste ha en bindande effekt, och att de inte bör användas enbart för premieringsnivåns skull. Därför är det motiverat att sträva efter att målgruppen för dessa system dimensioneras rätt.

I fråga om premieringen av ledningen och nyckelpersonerna förutsätter förverkligandet av dessa principer följande:

2.1 Som instrument för aktiebaserad premiering används i första hand aktiepremieringssystem som grundar sig på framgångsfaktorer och en ökning av ägarvärdet. Kostnaderna för premieringen bör i första hand belasta bolaget och först i andra hand ägarna.

2.2 Till aktiepremieringssystemen fogas sådana begränsningar i överlåtelsen av aktier som säkerställer att de som får aktier engagerar sig i bolaget och i en ökning av dess ägarvärde. Begränsningarna får dock inte vara orimliga, varken i fråga om tid eller mängd. Som ett motiverat mål kan i allmänhet anses ett aktieinnehav som motsvarar grundlönen för ca ett år, för vars överskridande del begränsningarna inte gäller. Därtill borde en överlåtelse av aktierna vara möjlig först efter att de har ägts minst två år.

2.3 Ifall bolaget inte är börsnoterat, fogas till aktiepremieringssystemen dessutom sådana villkor för inlösen och lösenbelopp som säkerställer att aktierna realiserar efter att arbets- eller befattningsförhållandet har upphört eller sedan innehavet har överskridit målnivån. I statens helägda bolag får ledningens och nyckelpersonernas innehav, som grundar sig på aktiepremier, inte leda till att statens innehav och rösträtt sjunker under 90,1 %.

2.4 Samtliga system som används vid premiering bör vara långsiktiga, engagerande och klart bundna till utvecklingen av ägarvärdet.

3. Medlemmarna i förvaltningsorganen premieras i första hand med penningarvoden

Handels- och industriministeriet har årligen beställt utredningar över premieringsnivån och premieringspraxis i fråga om börsbolagens styrelsemedlemmar och styrelseordförande. I fråga om förvaltningsråden finns ingen motsvarande jämförelsegrupp, och premieringsnivån bör dessutom bedömas i förhållande till förvaltningsrådets uppgifter, vilka varierar från bolag till bolag. Utredningarna ger vid handen att den genomsnittliga premieringsnivån i statsbolag och statens intressebolag har varit på en konkurrenskraftig nivå, men arvoden ska utvärderas regelbundet i förhållande till den allmänna premieringsnivån.

Flera börsbolag har i stället för det traditionella penningarvodet tagit i bruk procedurer, där styrelsemedlemmarnas arvoden antingen betalas delvis med aktier i bolaget (aktiearvodesmodell) eller med hjälp av optioner binds till utvecklingen av bolagets aktiekurs på liknande sätt som i fråga om incitament. Staten godkänner inte heller optionssystem som ett medel att premiera förvaltningsorgan. Däremot kan aktiearvodesmodellen, som rekommenderas av andra institutionella ägare, också vara förenlig med statens intressen som ägare, när den för sin del betonar styrelsens uppgift som garant för det långsiktiga utvecklandet av bolaget och ägarvärdet. Det finns ingen orsak för staten att vara föregångare i denna sak, men när aktiearvodesmodellen fortsätter att bli allmännare bör den kunna övervägas också i statsbolagen och statens intressebolag. I bruktagandet av aktiearvodesmodellen bör också i detta fall bedömas separat i varje bolag och alla bolagsvisa faktorer bör beaktas noga.

I fråga om premieringen av medlemmarna i förvaltningsorganen förutsätter genomförandet av dessa principer följande:

3.1 Arvodena till styrelseordförandena och styrelsemedlemmarna i statsbolagen och statens intressebolag skall fortsättningsvis vara jämförbara med konkurrenternas. I regel betalas styrelsemedlemmarnas arvoden i pengar.

3.2 I statsbolagen och statens intressebolag kan av särskilda skäl användas aktiearvoden för styrelsemedlemmarna, ifall de blir allmänt rådande praxis i konkurrerande bolag. Optionssystem som riktas till styrelserna skall inte användas.

3.3 Arvodena för förvaltningsrådets ordförande och medlemmar skall i första hand bedömas utgående från förvaltningsrådets uppgifter.

4. Hela personalen bör få möjlighet att dra nytta av framgången

Personalen bör ha en rättvis möjlighet att dra nytta av företagets framgång. De resultatpremie- och bonussystem som används i bolagen bör garantera personalen en rättvis andel av bolagets goda resultat. Centrala instrument vid premieringen av personalen är resultatlön och personalfonder. För att dessa principer skall kunna genomföras förutsätts att

4.1 Premiering som grundar sig på framgångsrik verksamhet och den vinst som bolaget har genererat utsträcks att omfatta hela personalen på ett sätt som övervägs bolagsvis. Instrument för en dylik premiering är resultatpremier och personalfonder, där de vinstarvoden som har kanaliserats till dem också kan användas för att köpa aktier i det egna bolaget på börsen.

5. Premieringen är transparent och centrala uppgifter offentliggörs

Premieringen är i första hand ett sätt att säkerställa rekryteringen av en bra och kunnig ledning och personal och att engagera dem i bolaget. Samtidigt utgör premieringen också ett budskap till placerarna om att bolagets nuvarande ägare har satsat på ledningen, styrelsen och personalen. Både för ägarna och potentiella placerare är det viktigt att kunna bedöma om premieringen är korrekt och om den står i rätt proportion till företagets framgång. Av statens medverkan som ägare följer att också premieringen är förknippad med ett större krav på öppenhet än normalt, eftersom det måste säkerställas att ägarens verksamhet kan kontrolleras.

Långsiktiga premieringssystem som grundar sig på aktievärdet är av särskild betydelse för aktieägarna. Därför rekommenderas det att offentligt noterade bolag informerar om ibruktagande av sådana, även i det fall att det inte föreligger någon lagstadgad informationsskyldighet.

För att den öppenhet som behövs skall kunna nås förutsätts det att företaget antingen i sin tryckta årsberättelse, eller om sådan saknas, på ett annat ändamålsenligt sätt offentliggör den centrala informationen i anslutning till premieringen. Därtill ser staten som ägare till att åtminstone informationen om statsbolagen finns tillgänglig på en webbadress.

På ägarstyrningens webbsidor lägger man till länkar till börsbolagens webbplatser. Minst följande uppgifter om icke börsnoterade bolag skall vara tillgängliga samtidigt och i en tillräckligt lättläst form:

5.1 Bolagets firma samt statens ägarandel och andel av rösträtten.

5.2 Bolagsordningens paragraf om bolagets bransch.

5.3 Föregående räkenskapsperiods resultaträkning eller sammandrag av resultaträkningen samt balansräkningen.

5.4 Namnet på verkställande direktören jämte det sammanlagda beloppet av de löner och arvoden som betalats till honom eller henne under föregående kalenderår samt en beskrivning av vilka element denna lönesättning och premiering består av.

5.5 En beskrivning av ledningsgruppens och den eventuella nyckelpersongruppens storlek samt de premieringssystem som används för att premiera dem.

5.6 Namnet på styrelsens ordförande, vice ordförande och medlemmar, det sammanlagda beloppet av deras löner och arvoden samt grunderna för hur de fastställs.

5.7 Uppgifter om premier som baserar sig på resultat och framgångsfaktorer, om personalfonder och eventuella övriga premieringsmekanismer som gäller annan personal.

Bilaga 4 De centrala bestämmelserna i 2007 års ägarstyrningslag

Statens verksamhet som ägare är baserad på lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning som trädde i kraft 1.1.2008 (L 1368/2007, nedan ägarstyrningslagen). Till utgången av 2007 gällde den 1991 stiftade lagen om utövande av statens delägar rätt i vissa aktiebolag som bedriver ekonomisk verksamhet (L 740/1991, nedan statsbolagslagen). Skillnaderna mellan den gamla och den nya lagen ligger i behörighetsbestämmelserna och i bestämmelserna om statens bolagsinnehav. Den nya lagen innebär inga förändringar i statens ägarstyrning eller i principerna för den.

Utgångspunkten är att statens ägarpolitik samt bestämmelserna och besluten om den på samma sätt gäller både börsbolag och onoterade bolag. Trots den enhetliga ägarpolitiken är skillnaderna mellan börsnoterade och övriga bolag betydande när det gäller ägarförvaltningen i praktiken. Detta beror på att den offentlighet som är förknippad med börsbolagen, värdepappersmarknadslagstiftningen och dess tillämpningsdirektiv samt det stora antalet ägare måste beaktas vid ägarstyrningen.

De helägda respektive delägda statsbolagen skiljer sig från varandra också i det avseendet att en del av bolagen sköter vissa specialuppgifter inom statsförvaltningen, vilket innebär att de inte nödvändigtvis strävar efter att maximera sitt ekonomiska resultat utan efter att sköta uppgiften i fråga så bra och effektivt som möjligt. De bolag som omfattas av den centraliserade ägarstyrningen verkar alla åtminstone delvis på marknadens villkor och eftersträvar företagsekonomiskt resultat. Samtliga börsbolag verkar helt på marknadsvillkor—när det gäller bestämmelserna om dem och principerna för ägarstyrningen är det egalt om staten är majoritets- eller minoritetsdelägare.

Ägarstyrningslagen är inte en s.k. speciallag i förhållande till aktiebolagslagen och värdepappersmarknadslagen och den innehåller sålunda inga bestämmelser som avviker från dem. Också regeringens proposition om lagen är så utformad att beaktar den lagstiftning som gällde i Finland när lagen skrevs.

Det centrala syftet med totalrevideringen var att förtydliga behörighetsförhållandena mellan olika statliga aktörer och att modernisera lagen så att den i tekniskt hänseende motsvarar bl.a. aktiebolagslagen och värdepappersmarknadslagen.

Enligt den nya lagen är det riksdagen som beslutar i vilka bolag staten får avstå från att vara ensam ägare eller från sitt bestämmande inflytande. Liksom tidigare är riksdagen sålunda högsta beslutsfattare när det gäller att fastställa gränserna för statens innehav i statsbolagen. I enlighet med den nya lagens systematik har gränserna för ägandet i vissa bolag förändrats eftersom riksdagsfullmakter behövs i endast två situationer och innehavsgränserna har anpassats till dem. I det sammanhanget fattades inga beslut om avstående från eller minskning av ägandet.

De viktigaste utgångspunkterna för den nya lagen är:

- Reformen understryker riksdagens roll vid beslutsfattandet om ägandet i bolag med specialuppgifter och om ägandet i för staten strategiskt viktiga bolag som är verksamma på marknadsvillkor. Samtidigt ökar reformen statsrådets befogenheter när det gäller bolag som inte representerar strategiska statliga intressen.
- Riksdagens fullmakter begränsas till beslut som gäller avstående från att vara enda ägaren och avstående från absolut majoritet (med grundlagens 92 § som utgångspunkt). Reformen innebär att kravet på riksdagsfullmakt har slopats eller sänkts i fråga om nio bolag–varav tre börsbolag–medan fullmaktskravet har höjdes i fråga om femton bolag.
- I lagen definieras olika situationer där avstående kommer i fråga på motsvarande sätt som i aktiebolagslagen och värdepappersmarknadslagen. De föreslagna bestämmelserna är metodneutrala, vilket innebär att arrangemangens slutresultat, inte det tekniska genomförandet, är avgörande i alla situationer.
- I lagen och dess motivering definieras kriterierna för fastställande av försäljningspriset på ett sätt som motsvarar värderingspraxis vid företagsköp och beaktar den praxis som ska iakttas i samband med betydande aktieförsäljningar.
- Terminologin har moderniserats och bestämmelserna om behörighets- och uppgiftsfördelningen mellan statsrådet och ministerierna har utformats så att de är konsekventa och heltäckande.

Liksom den tidigare s.k. statsbolagslagen gäller den nya ägarstyrningslagen endast bolag som är direkt statsägda. Lagen bygger på att de rättigheter utnyttjas i koncerners moderbolag som enligt aktiebolagslagen tillkommer ägaren. Lagen gäller sålunda inte statliga affärsverks dotterbolag där ägarmakten i enlighet med affärsverkslagen utövas av affärsverkets styrelse och inte heller sådana dotterbolag till företag i koncernform vilkas ägarmakt i enlighet med aktiebolagslagen utövas av moderbolagets förvaltningsorgan.

I 1 § föreskrivs om lagens tillämpningsområde. Lagen tillämpas på beslutsfattande som gäller statens bolagsinnehav och på statens ägarstyrning i bolag med statlig majoritet och i statens intressebolag. Lagen riktar sig sålunda till ägaren och gäller inte i något avseende bolag. Den har inte heller betydelse för bolagets beslutsfattande.

I 2 § definieras lagens begrepp, bl.a. vad som avses med beslut om statens bolagsinnehav och vad som avses med statens ägarstyrning. Med ägarstyrning avses enligt lagen "utövande av statens rösträtt vid bolagsstämmor samt andra åtgärder genom vilka staten som aktieägare medverkar i bolagets förvaltning och påverkar deras verksamhetsprinciper".

I motiveringen till bestämmelsen konstateras att "i praktiken reder bolagets styrelse och operativa ledning på förhand ut hur de större ägarna förhåller sig till investeringar och andra motsva-

rande projekt som är betydande för bolaget” och att i sådana situationer är ”inofficiella kontakter med anknytning till dessa situationer och användning av inflytelse som baserar sig på ägande en betydande del av ägarstyrningen och det aktiva ägarskapet”

I börsbolag är det alltid styrelsen eller verkställande direktören som bestämmer vilka frågor som diskuteras med ägarna och när detta görs. En ägare kan inte uppställa förpliktelser för ett börsbolag. Investeringar och betydande strategiförändringar diskuteras med ägarna av den anledningen att sådana åtgärder i ett senare skede förutsätter ägarnas medverkan. Däremot informeras ägarna inte på förhand om ärenden som enbart hör till bolagsstyrelsens behörighet. Till denna kategori hör t.ex. ärenden som gäller effektivisering av affärsverksamheten och program för förbättrad lönsamhet, vilka kan ha stor betydelse för personalen.

I 3 - 6 § föreskrivs om de organs behörighet som representerar staten som ägare. Det är ministeriet som svarar för ägarstyrningen, dvs. statsrådets kansli som utövar statens rättigheter som aktieägare och svarar för ägarstyrningen i övrigt.

7 - 8 § gäller överlåtelse av aktier som tillhör staten och fastställande av gängse värde.

I 9 § föreskrivs om bemyndigande att utfärda förordning. Enligt förordningen finns det fyra bolag som är statliga intressebolag där statens andel av ägandet och röstetalet understiger 10 %. I augusti 2008 var dessa bolag Arek Oy och FCG Finnish Consulting Group Oy.

Bilaga 5 Aktiebolagslagen och behörigheten enligt den

Den gällande aktiebolagslagen trädde i kraft 1.9.2006. I lagens 1 kap. konstateras de allmänna principerna för aktiebolagsrätten. Till principerna hör bl.a. att verksamheten kan avkasta vinst om inte annat föreskrivs i bolagsordningen, aktieägarnas jämlikhet samt att bolagets ledning ska främja bolagets intressen.

I aktiebolagslagens 5 kap. 1 § föreskrivs att aktieägarna utövar sin beslutanderätt på bolagsstämman. I kapitlets 2 § föreskrivs att bolagsstämman beslutar endast om ärenden som enligt aktiebolagslagen hör till den. Bolagsstämman har sålunda inte rätt att besluta om ärenden som hör till verkställande direktörens och styrelsens allmänna behörighet och aktieägarna har rätt att få endast sådana ärenden upptagna till behandling på bolagsstämman som enligt aktiebolagslagen hör till bolagsstämman. Bolagsstämman kan sålunda inte ändra eller upphäva beslut som har fattats av bolagets styrelse. Aktieägarna har beslutanderätt i ärenden som enligt aktiebolagslagen hör till bolagsstämman.

Beslut om affärsverksamheten hör till styrelsens behörighet i börsbolag. I sådana ärenden inhämtas inte ägarens ställningstagande och bolagsstämman fattar inte beslut om dem. Om ägarna är missnöjda med bolagsstyrelsens verksamhet kan bolagsstämman byta ut styrelsen eller en del av dess medlemmar men den kan inte upphäva en tidigare styrelses beslut eller ge den nya styrelsen bindande direktiv.

Styrelserna i bolag med statlig majoritet och i statliga intressebolag är skyldiga att iaktta aktiebolagslagens bestämmelser. Varken styrelserna eller enskilda styrelsemedlemmar har rätt att åsidosätta ägarnas gemensamma intresse som i samtliga börsbolag uttryckligen är att generera vinst åt aktieägarna. I helt statsägda, onoterade bolag kan man avvika från denna princip eftersom det inte finns några andra ägare. Om bolaget emellertid har en enda annan ägare gäller principen utan begränsningar även om denna andra ägare har endast en aktie och hela den övriga aktiestocken ägs av staten.

- Enligt aktiebolagslagens 1 kap. 7 § får bolagsstämman, styrelsen, verkställande direktören eller förvaltningsrådet inte fatta beslut eller företa någon annan åtgärd som är ägnad att ge en aktieägare eller någon annan en otillbörlig fördel till nackdel för bolaget eller någon annan aktieägare. Enligt motiveringen till bestämmelsen är det förbjudet att ge "en otillbörlig fördel åt en aktieägare eller någon annan, till nackdel för bolaget eller någon annan aktieägare".

Bilaga 6 Värdepappersmarknadslagens insiderbestämmelser

Värdepappersmarknadslagen och de till den anslutna bestämmelserna i strafflagens 51 kap. förbjuder yppande av insiderinformation och definierar utnyttjande av insiderinformation som ett brott.

Värdepappersmarknadslagens 5 kap. reviderades år 2005 så att i lagen togs in en ny bestämmelse om förbud mot röjande av insiderinformation. Enligt motivering till bestämmelsen är det uttryckliga syftet att begränsa förhandsinformationen till ägarna om bolagsstyrelsens verksamhet och beslut:

”I 2 mom. föreskrivs om röjande av insiderinformation, som är ett nytt tillvägagångssätt jämfört med den nuvarande strafflagen. Enligt momentet får insiderinformation inte röjas för någon annan, om det inte sker som ett normalt led i fullgörande av arbete, yrke eller åligganden för den person som röjer informationen. Om den som röjer insiderinformationen är en emittent eller någon som handlar för emittentens räkning eller på emittentens vägnar, skall informationen dock i regel offentliggöras omedelbart. Informationen skall emellertid inte offentliggöras om den person som erhållit informationen är skyldig att hemlighålla den. Syftet med bestämmelsen är att förebygga risken för att insiderinformation eventuellt utnyttjas. Det kan anses motiverat att insiderinformation får röjas som ett normalt led i fullgörande av arbete, yrke eller åligganden, eftersom det i vissa situationer måste tillåtas att ett bolag eller dess företrädare röjer insiderinformation som gäller bolagets verksamhet även för utomstående. Det måste dock finnas en med tanke på bolagets verksamhet godtagbar orsak till att informationen röjs, och den som tar emot informationen skall vara medveten om att informationen är konfidentiell. Tystnadsplikt enligt bestämmelsen kan basera sig t.ex. på avtalsförhandlingar som bolaget för och i samband med vilka bolagets företrädare blir tvungna att ge information om bolaget som skall betraktas som insiderinformation till den andra avtalsparten. Tystnadsplikt som föreskrivits i samband med dessa avtalsförhandlingar undanröjer då bolagets skyldighet att offentliggöra informationen även för marknaden.

Förbudet skärper i praktiken skyldigheten för en person som valts in i bolagsstyrelsen på initiativ av en betydande aktieägare att inte berätta sådant som hör till bolagets insiderinformation för en sådan aktieägare. Strafflagens nuvarande bestämmelse kan inte i sig anses hindra en styrelsemedlem i bolaget från att berätta insiderinformation för det bolag på vars initiativ han har valts in i bolagsstyrelsen, om informationen i fråga inte utnyttjas på det sätt som förutsätts i bestämmelsen om missbruk av insiderinformation. Förbudet gäller dock inte företag som hör till samma koncern eftersom röjande av information kan avses att ske som ett led i fullgörande av personens åligganden.”

Förbudet mot röjande av insiderinformation innebär i praktiken ett förbud mot att överhuvudtaget på förhand diskutera med ägarna om det inte är fråga om ett ärende som förutsätter ägarnas medverkan eller om inte röjandet kan anses ha samband med skötseln av den persons uppgifter som röjer informationen. Denna lagändring och i synnerhet den ovan citerade motiveringstexten har i praktiken begränsat kontakterna mellan bolaget och den statliga ägaren. Såsom framgår av

motiveringen till ägarstyrningslagen är utgångspunkten för ägarstyrningen ägarens vilja att hålla aktiv kontakt med bolagsledningen och hålla sig informerad. I börsbolag är det emellertid alltid bolagets representanter som fattar beslut om vilka ärenden som kan diskuteras.

Bilaga 7 Informationskällor

Ägarstyrningsavdelningen svarar för de uppgifter och åsikter som framförs i denna årsberättelse. Avdelningens texter är baserade på information som framgår t.ex. av bolagens årsredovisningar, pressmeddelanden och webbsidor samt på annan offentlig information om bolagen och deras bransch.

Ekonomiska fakta om bolagen har hämtats ur de bokslut som bolagen offentliggjort. Informationen har analyserats av ägarstyrningsavdelningen med hjälp av Valutum Oy:s system för bolagsanalys. Systemet, som bygger på vedertagna finansiella teorier och analysmodeller, används också av yrkesmässiga investerare.

Nyckeltalen är baserade på selektivt utvalda poster i bolagens redovisningar. Urvalen och bedömningarna har gjorts av ägarstyrningsavdelningen, som alltså svarar för de nyckeltal som presenteras i denna rapport.

Statsrådets kansli
Avdelningen för ägarstyrning
PB 23, 00023 Statsrådet
Fabiansgatan 31 D, Helsingfors
Telefon (09) 16001
www.vnk.fi/svenska

ISBN 978-952-5807-48-6 (nid)
ISBN 978-952-5807-53-0 (PDF)

